TL. XV. 1
36185.

DISPUTATIO ANATOMICO-PRACTICA
INAUGURALIS
DE

LIENOSIS,

QUAM,

FAVENTE DEO OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. FRIDERICI SPANHEMII, Fil. S. S. Th.
Doctoris, Ejuſdemque Facultatis in Illuſtri Academiâ Lugd.
Bat. ut & Antiquitatis Eccleſiaſticæ Profeſſ. Primarii,
Eccleſiaſtæ diſertiſſimi, Acad. Bibliothecarii,

NECNON

Ampliſſimi Senatûs Academici unanimi Conſenſu,
& Almæ Facultatis MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summiſque in MEDICINA Honoribus ac Privilegiis
ritè & legitimè conſequendis,

Publico examini ſubjicit die Martis 3 Februar.

CAROLUS DRELINCURTIUS, Lugd.-Batav.
C. F. & C. N.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER,
Academiæ Typographum. MDCXCIII.

Viris Pietate & Eruditione Conſpicuis,

D. D. CAROLO DRELINCURTIO, Patri Reverendo;

D. D. ANTONIO DRELINCURTIO, Medicis Genevenſibus Aggregato, nec-non Excellentiſſ. Reip. Bernenſis Medico Extraord. Patruo meo Honorando;

D. D. PETRO DRELINCURTIO, Legum Doctori, Eccleſiæ Sancti Patricii in Armagh Decano, nec-non Eccleſiæ Sanctæ Trinitatis Dublinenſis Præcentori, Patruo meo alteri Venerando,

NEC-NON

D. D. DANIELI DE MALNOE, nuper in Curia Pariſienſi Cauſarum Patrono, nunc autem, Chriſti cauſâ, ad Belgas profugo, Avunculo meo Colendiſſimo,

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

D. D. D.

CAROLUS DRELINCURTIUS,

Theſium Delineator & Defenſor.

DISPUTATIO ANATOMICO-PRACTICA
INAUGURALIS
DE
LIENOSIS.

PROOEMIUM.

Lienoſos ſcrutari nequeo quin *lienem* ipſum in puris naturalibus explorem. *Rectum* [a] enim eſt *index ſui & obliqui*.

[a] Gal. *Edit. Baſil.* 1538. T. I. *p.* 8.

Potiora igitur *de liene ſalubri* delibanda veniunt, antequam *viſcus ægrum* plenè ruminer. Medico quippè futuro corpus humanum [b] *Lynceïs oculis* con-

[b] Orph. *Argon. verſu* 180. *p.* 15. Pindar. *Nem.* x. *p.* 228. Ariſtoph. *Plut. Act.* 1. *ſc.* 2. *p.* 23. Plat. *Epiſt.* 7. *p.* 344. *A.* Theocrit. *Idyll.* 22. *verſu* 193. Apollon. Rhod. *Argon.* 1. *verſu* 153. *p.* 17. Cic. IX. *Epiſt.* 2. Hor. 1. *Sat.* 2. *verſu* 90. 1. *Epiſt.* 1. *verſu* 28. Hygin. *de Argon.* n°. 14. Valer. Flacc. *Argon.* 1. *v.* 464. *p.* 18. Plin. *lib.* 2. *cap.* 17. *p.* 11. Plut. *Tom.* 2. *p.* 1083. D. Gal. *T.* 1. *p.* 365. Pauſan. *Meſſen. p.* 219. Lucian. *Tim. p.* 41. *Char. p.* 171. *Hermo. p.* 287 *pro Imagin. p.* 607. *Icarom.* 731. Philoſtrat. 2. *Icon.* 2. *p.* 802. Boëth. *Conſ. Phil.* 3. *Proſ.* 8. *p.* 134. Suid. *in* Λυγκέως *p.* 64. & *Cent.* 9. *n°.* 57. Tzetz. *Chil.* 2. *n°.* 48. *verſu* 691. Apoſtol. *Cent.* 12. *n°.* 13. & Prov. Vaticanor. *Cent.* 2. *n°.* 64. Phavorinus, *in* Λυγκεὺς *p.* 343. & Natal. Comes 8. 8. *p.* 858.

 tem-

templandum eſt, immò [c] *manibus oculatis* attrectandum, ut intimos ipſius rimentur receſſus, & partium ſingularum *ſitum*, *numerum*, *magnitudinem*, *figuram*, *colorem*, *connexionem*, *communionem*, *actionem*, & *uſum*, à capite ad calcem, [d] *cognoſcat*. Nequaquàm igitur ſimplex interiorum imago, expreſſiſſima licèt *vel penicillo*, *vel ære*, attendenda eſt, ni velimus eſſe *ex libro* [e] *Naucleri*; ſed extiſpicio opus eſt, ut *ſcrutemur*, [f] *quæ naturæ latibulis abſcondita ſunt*, & veluti *ſecreta* [g] *corporis in arcano atque operto*. Quid enim nobis *certius ipſis*

Senſibus [h] *eſſe poteſt, quò vera ac falſa notemus?*

Manum idcirco operi admovi, ut pro [i] *modulo*, quo *me dimetior*, *mecum* [k] *habitans* quid de liene ſentiam enunciem.

[c] Hipp. *Edit. Frob.* 1538. *p.* 4. 82. & 89. Plaut. *Aſin. Act.* 1. *Sc.* 3. *verſu* 50 & Gal. *T.* 1. *p.* 381. & 544.
[d] Hipp *p.* 63. 48. 81. 38. & Gal. *T.* 1. *p* 129. & 144.
[e] Gal. *T.* 2. *p.* 68. 46. & 351. 10.
[f] Div. Ambroſ. *Hexaemer.* 6. *T.* 1. *p.* 88.
[g] Columell. *de Re Ruſt. lib.* 3. *cap.* 10. *p.* 102.
[h] Lucret. 1. ℣. 699. & 700. Gal. *T.* 8. *p.* 7. 9. 16. & 17.
[i] Hor. *Ep.* 1. 7. 98.
[k] Perſius *Sat.* 4. *verſu ult.*

THES.

THES. I.

N°. I. Lien poſitus eſt in [a] hypochondrio ſiniſtro, è regione jecoris ὡς ἀντίζυγον, ἤτε νόθον ἧπαρ, ceu [b] *oppoſitum vel ſpurium hepar*, quod genuini ſit hepatis æquipondium. Id enim viſceris à *Veteribus modò prolatis*, nec-non ab *Aretæo*, *Gal. Polluce*, & *Heſychio*, hepati Ἰσόῤῥοπον, Ἰσόβαρες, Ἰσόσταθμον, καὶ Ἰσόζυγον paſſim enunciatur. Is autem lienis ſitus ſub diaphragmate eſt inter coſtas adulterinas atque [c] ventriculum, quem parte ſui ſimâ complectitur, dùm gibbâ ſuâ per fibrillas nervoſas diaphragmati [d] cohæret. Tàm profundè porrò reconditus eſt ut palpari nequeat, niſi *naturâ* vel *morbô* declivior ſit. Lienalem quippè ſitum ſæpè mutari conſtat, non modò ratione ſedis vel *humilioris*, vel *elatioris*, ſed ratione ſedium ejus universé. Is ſiquidem ab [e] *Ariſtotele* & [f] *Plinio* recitatur prodigialiter locum, in *quadrupedibus*, cum hepate permutaſſe, uti ſingulatim de *cuniculis* oculatus id ipſum teſtatur [g] *Adr. Spigelius*: Sed iſtud, ſeculis aliquot, ante *Plin:* in ipſis cadaveribus humanis [h] Herophilus viderat. Hoc [i] autem ſeculo medio tàm fortunatæ fuerunt Rev. Parentis Anatomes primitiæ, ut *Pariſiis* monſtrificum illud viderit cadaver, cujus viſcera, *ſedibus permutatis*, *lienem* è dextris, & *hepar* à ſiniſtris. [k]

Tanti prodigii, à ſe viſi, luculentum & alterum teſtem mihi produxit, *Riolanum* ſcilicèt, qui monſtri tanti rumore permotus, ut-ut ſenex & ſilicernius ad cadaver convolavit, quò rem tantam ſeros ad [l] Nepotes tranſmitteret. Nec defuerunt Muſæ ejuſdem æmuli, id enim certatim delinearunt [m] *Mentellus*, atque [n] *Cattierus*. Sicut autem *Herophilus* id ante *Plinium* ità [o] *Panarolus* id ipſum ante *Riolanum* detexit: Imò [p] *Fr. ab Aquapendente* prodigium parile noviſſimo ſeculo ſedulus annota-

a Hipp. p. 54. & Ariſt. Edit. Pariſ. 1619. T. I. p. 776. & & 790. nec-non Græcus Anonymus Edit. 1616. Cap. 17. p. 20.

b Ariſt T. 1 p. 1005. 1009 & 1010. Vid. Hofmann. Apolog. Lib. 2. Cap. 35. p. 92.

c Hipp. p. 248. & Tuli Pollux, p. 84.

d Gal. T. I. p. 415.

e Tom. I. p. 776. quem oſcitanter legerat Averroës Colliget. 4. Cap. 4. fol. verſo 62. Tom. 9. hominibus enim tribuit, quæ Philoſophus brutis hîc adſcribit.

f Hiſt. Nat. XI. Cap. 37. p. 281. ✝. 31. g Anat. VIII. Cap. 5. p. 217. h Teſte Gal. T. I. p. 172. i Ann. nimirùm 1650. k Phænomenon iſtud Abr. Berkelius ab omni prorſùs oblivione vindicavit. Id enim, in Rev. Par. honorem, adamantino ſtylo publicis ſuis, æterniſque Steph. de Urbib. monimentis inſculpſit, in Ἀνδανία. p. 129. l Vid. p. 118. Opuſ. ejus Anat. m In Epiſt. ad Pecquet. gratulator. n Obſ. 17. apud Borell. p. 49. o Ann. 1643. utì liquet ex ejus Pentec. 5. Obſ. 7. p Schenck. 3. Obſ. 9.

 vit,

vie, & ante ipſum rurſùs *Cornel. Gemma* conſimili phænomeno ſuas locupletavit [q] *Cyclognom.* atque [r] *Coſmocriticen.*

Huc refero *Par. Rev.* phænomenon & alterum, fœtum ſcilicet nonimeſtrem, cujus *lien* nullus erat in hypochondrio. Is enim veluti cuniculis actis ſeſe per medias diaphragmatis fibras carneas in pectus ſuſtulerat, & pulmonis lobum, ſibi contiguum compreſſu ſuo tabefecerat [ſ]. N°. II. Numerum quod attinet, *lien* unicus eſt è naturæ præſcripto. Nihiloſecius duplex obſervatus eſt ab [t] *Ariſtotele*, à [u] *Cælio Rhodigino*, à [x] *G. Rondeletio*, à [y] *C. Gemma*, à [z] *B. Cabrol.* à [a] *D. de Marchett.* ab [b] *A. Bourdon*, & *ab Excellent.* [c] *D. Hardero*, nec non *ab* [d] *Ephem. Germ. Obſervatoribus* ſeduliſſimis & acutiſſimis. [e] *Cæcilius verò Folius*, Venetiis, *duos*, *tres*, imò *quatuor* vidit. *Fallopius* [f] pariter *tres* lienes enumerat, unum juſtæ magnitudinis, alterum dimidio minorem, tertium denique ovi columbini mole. Quî verò id fiat legere eſt apud [g] *Levin. Lemn.* & [h] *G. Hoſmaan.* ſed è diverſo *liene* nullo [i] *Philoſophus* cadaver narrat, cui ſuffragatur [k] *Holler.* [l] *Bauhinus*, [m] *Laur. H.* ab [n] *Heer* & [o] *Kerkring.* Tales itaque homines comparandi veniunt vel cum [p] *volatilium quibuſdam*, vel cum *inſectis*, quæ [q] *liene carent*, etſi vulgò de ipſis jactetur ἔχει γὰρ καὶ ἡ μῦα τὸν σπλῆνα. Imò nihil inter homines iſtos atque inter quadrupedem intereſt, *Democritus* enim, *Ariſt. Plin. Solin. Alb. Magn. Geſner.* & *Aldrovandus* unanimes atteſtantur *lienis exortem eſſe chamæleonta.* Id ipſum verò teſtatius apud me reliquit [r] *Panarolus* animalculi proſector, nec non *Regia Pariſienſis Societas*, quæ diſſecti chamæleontis nitidiſſimam icona, lienis neſciam, *Rev. ad Par.* [ſ] tranſmiſit.

N°. III. Illius porrò viſceris *magnitudinem* ſi dimetiar, illa certè nuſquam [t] *eadem* neque ſecundum, neque p. n. Longitudine vulgari ſex digitorum eſt, latitudine trium, craſſitie autem unius alteriuſve pollicis.

q *Lib.* 1. *Cap.* 6. *p.* 75. *Edit.* 1569.
r *Lib.* 1. *cap.* 6. 106. *Edit.* 1575.
ſ *Hiſt. videſis in Theſibus de* Liene *p. m. Viri* Joh. van Flammerdinge, *Præſide* Rev. Par. 1671.
t *Tom.* 1. *p.* 1124. & 1127.
u *Lib.* 24. *Cap.* 3. *p.* 1324.
x Schenck. *lib.* 3. *Obſ.* 1.
y Coſmocrit. 1. 6. *p.* 105.
z *Obſ.* 15. *p.* 8.
a Anat. *cap.* 4. *p.* 47.
b Anat. *cap.* 17. *p.* 88.
c Obſ. 45. *p.* 199.
d *A°.* 1672. *Obſ.* 172. *p.* 327. & 1686. *Obſ.* 61. *p.* 113. *Hùc refero Obſ.* 8. Joh. Dan. Horſtii *p.* 19.
e *Barth. Epiſt.* 62. *Cent.* 1.
f *Obſ. ad Petr. Mannam. fol verſo* 108.
g *De Occult. Nat. mirac.* 4. *cap.* 7. *p.* 519.
h *Lib.* 4. *de Gener. hom. cap.* 10. *p.* 98. & 99.
i *Tom.* 1. *p.* 1124.
k *Lib.* 1. *cap.* 66. *ad calcem.*
l *In append. ad Roſſet. p.* 384.
m Anat *quæſt.* 25. *p.* 323.
n *Obſ. p.* 221.
o *Obſ.* 11. *p.* 31.
p Ariſt. *T.* 1. 789. *B.* & 1011. A. Conring. *de Sang. cap.* 13. *p.* 98. R. Moræus *de Conſ. Val. p.* 693. Entius *Apolog. n°.* 23. *p.* 60.
q *Vid.* Anonym. Græc. *cap.* 7. *p.* 20. & Camerar. *Cent.* 6. *Obſ.* 37. *p.* 372.
r *Obſ. pag.* 398.
ſ *A°.* 1669.
t Ariſt. *T.* 1. *p.* 776. 789. & 1010. Gal. *Tom.* 1. *p.* 173. Laur. 6. 21. *p.* 321.

N°. IV.

N°. IV. *Figuram* pariter variare [u] *Fern.* docet. Vulgò tamen oblonga eſt, & plana atque lata, hoceſt *plantæ pedis æmula*, juxta [x] *Hipp.* [y] *Ruff. Epheſ.* & [z] *Germ. Ephem.* Exinde eſt ut à *Dioſcoride Plinio*, *Martiali*, *Polluce*, & *Heſychio*, lintea oblonga, & ipſa emplaſtra fronti vel ubivis admovenda [a] *Splenia* vocitentur. Rei autem ipſius, ut & nominis excogitator, teſte [b] *Galeno*, celebrandus eſt [c] *Hippocrates.* Aliàs verò *lien* vel *rotundus* vel [d] *trigonalis* vel *tetragonus* eſt. Uno verbo, id viſceris [e] *Proteo* & [f] *Thetide*, vel ipſâ [g] *Empuſâ* mutabilius eſt, uti conſtat ex *Horſtio*, *Piccolhomino*, *Riolano*, *Rhodio* &c.

Is autem naturæ luſus *in liene* eò facilior eſt, quò *lien* tenerior, & mollioribus glandulis [h] *laxior.* Sic enim ipſi multiplex character, *veluti ceræ*, vel *univerſe* vel [i] *partim* imprimitur.

N°. V. *Colorem* ſi luſtremus, is certè variatur ratione *animalium*, & *ætatum*, nam in calidis [k] *leone* & *cane* nigricat; albicat autem in frigidis, *ſue* & *vitulo*; Sic qui rutilus in fœtu, [l] *nigreſcit ætate.* Rariùs enim in adultis vel *purpurâ ſplendet*, vel *fulgenti candore notatur*, ut apud *Horſt. Spigel Rhod* & *Veſalium.*

N°. VI. Vagatur lien in *Zibettâ*, in *hyſtrice*, & in *ſimiâ* mare & fœmina diſſectis à [m] *Par. Rev.* In nobis verò *fibrillis* aſtringitur ad [n] *hypochondrium ſiniſtrum*, quas [o] *Mundinus* & [p] *Maſſa* tenuiſſimas delineant. Ventriculo prætereà ſiniſtroque reni cohæret, per epiploon & vaſa. Immò fiſſuris ſuis, veluti fibris atque digitis, ventriculum ſingulariter amplectitur, uti viderunt [q] *Riol.* [r] *Horſt.* [ſ] *Highmor.* [t] *Lindan.* atque *Par. Rev.*

N°. VII. Viſceris autem univerſa compages *tunicâ* ſuccingi

u Phyſ. lib. 1. *cap* 7.
x Pag. 54. 38.
y Edit. Pariſ. 1544. *pag.* 44.
z A° 1682. *Obſ.* 2. *p.* 8.
a De quibus fuſè Andr. Lacuna in Epiſt. Gal. p. 153.
b Tom. 4. *p.* 103.
c Pag. 460. 515 *&* 520.
d Ut in Simiis, à Rev. Par. *profectis, quos Animalibus ſuis* Blaſius *interſeruit. p* 109 *&* 111.
e Odyſſ. 4. *verſu* 417. *&* 457. Plat. 1. *p.* 54. *Edit.* 1578. Diodor. 1. *p* 56.

Georgic. 4. ѱ. 406. Faſtor. 1. ѱ. 369. De Arte Am. 1. 763. Met. 8. 734. Lucian. *p.* 505. *&* 1085. *Edit. Pariſ.* *f* Plat. *T.* 2. *p.* 381. *&* Apollodor. 1. *p.* 8. *g* Ariſtoph. *in Ran. Act* 1. *Sce.* 6. Demoſth. *de Cor p.* 494. Lucian. *p.* 505. Harpocrat. *p.* 147. Philoſtrat. *Apoll.* 2. *cap.* 2. *p.* 58. Heſych. *p.* 320. Euſeb. *in Hieroclem p.* 460. Phot. *Biblioth. n°.* 44. *p.* 30. Suid. *in* Ἔμπουσα. Euſtath. *ad calc. Odyſſ.* XI. Etymol. Magn. *p.* 335. Phavorin. *fol.* 183. Rhodigin. XI. XVI. *p* 583. Eraſm. *in Adag. p.* 849. Lavater. *de Spectris p.* 7. Wierus *de præſtig. Dæm. p.* 71. *&* Natalis Comes. 8. 8. *p.* 853. *h* Malpigh. 1. *p.* 102. *i* Hipp. *p.* 63. Pollux *p.* 84. *k* Gal. *T.* 1. *p.* 173 18. Tom. *autem* 3. *p.* 362. 7. *ſaporem recitat* acidum, *&* auſterum *in* leone, leænâ, pardali, leopardo, urſo, *&* lupo. *l ſic meritò* luridus *audit.* Steph. de Mellis, *Tom.* 4. *p.* 260. *m* Blaſius *de Animal p.* 76. 78 *&* 109. *n* Hipp. *p.* 64. *&* 69. Pollux *p.* 84. Gal. *T.* 1. *p.* 415. Veſal. 5. 9. *p.* 393. Col. XI. 7. Laur. 6. 21. *atque* Spigel. 8. 14. *Fallax ergò* C. Celſus *lib.* 4. *cap.* 1. *p.* 183. *ubi lienem profert* ingenuum, *nec* ſerviliter *adſtrictum.* *o* Anatom. *fol. c.* 3. *p* Anat. *cap.* 15. *fol. verſo* 26. *q pag.* 131. *r pag.* 131. *ſ pag.* 60. *t pag.* 68.

tur

tur atque firmatur, *tenui* quidem vulgò, ſed quæ morboſè *corii bubuli* craſſitudinem & robur contrahat, utì viderunt *Andernac. Columb. Bauhin. Hofmann. Spigel. Riolan. Bartholin. Tulpius*, & ipſemet ego, *anſer inter olores.*

N°. VIII. *Arteriam* lien excipit *jecorariâ decuplò majorem*, ex dimenſione paternâ; *ſextuplò* licèt illam, vel *quintuplò* duntaxat, Clariſſ. [u] *Moebii* atque [x] *Wedelii* dexterr. aliàs atque fidiſſ. circinus deſcribat. Iſtæc autem *adeò capax*, vel à [y] *cæliacâ* prodit, vel ab ipſo conſurgit [z] *Aortæ trunco*. Atque ità jure meritóque mirificus ille *Naturæ Pictor* [a] *Hipp.* ampliſſimam illam delineat. Nec iſtæc *capaciſſima* tantùm eſt, ſed & *longiſſima*, atque adeò longum iter agens ſurculos impertitur *epiploo ſuo*, ac illi glandulæ [b] *Hippocrateæ* majori, quam [c] *Ariſtot.* [d] *R. Epheſ.* [e] *Gal.* [f] *Theoph.* & *Oribaſ.* [g] *pancreas* indigitant. Quod reliquum eſt trunci multiplici ſuo ramulorum diremptu lienem ſubit univerſum & in intimiores ejus [h] *cryptas* longè latéque ſeſe diffundit. Falſò igitur adverſus *Hippocratem* & *Naturam* [i] *ipſam* ſcriptitant *lienis arteriam* in ejus limine hærere, ut exindè ſanguinem ſuum *roris ad inſtar* in viſcus effundat, tanquam in [k] *ſpongiam*; Αὐτοψία quippe reclamat, quâ docemur *arteriarum* [l] *myriada* vel abſtruſiores *lienis cellulas* quoquoverſum pervadere, & affatim irrigare.

Lien ergo *ſincerum ſanguinem* accipit *à corde*, nec utí [m] *Fallop.* putidè docet *excremento nutritur*, quaſi [n] *bos Cyprius* eſſet. Putidior adhuc [o] *Lælius à Fonte*, cui *lien corporis eſt cloaca.* Apage hinc *ſtercoreos* Doctores illos ad [p] *Ariſtophanis* σκατοφάγους *Merdivoros.*

u Fundam. *Med. p.* 378. x Machin. *Vit. cap.* 2. *p.* 300. y Laur. 4. 11. *p.* 146. Lauremberg. *Exercit.* 7. Barthol. 1. 16. *p.* 100. Plemp. *lib.* 2. *p.* 150. Gliſſon. *c.* 45. *p.* 517. Highmor. *lib.* 1. *p.* 64. Horn. *Microcoſm. p.* 87. & Deuſing. *de Corde p.* 56. z Jac. Sylv. *p.* 121. Car. Steph *p.* 185. Fernel. 1. 7. *p.* 47. Columb. 11. 7. *p.* 425. Arant. *Obſ.* 35. *p.* 99. Septal. *in Ariſt. Probl. Tom.* 2. *p.* 34. Ieſſenius *in Anat. Pragenſi fol.* 48. Riol. 11. 23. *p.* 131. & Rev. *denique Parens.* *a pag.* 166. & 169. *Sic* Avic. *lib.* 3. *Fen.* 15. *tract.* 1. *cap.* 2. *fol.* 782. & Aponenſ. *differ.* 31. *p.* 49. D. *b Pag.* 56. *c T.* 1. 800. C. *d Pag.* 29. *e Tom.* 1. 197. 34. *f Pag.* 31. *Edit. Pariſ.* 1555. *g Pag.* 46. *Edit. Pariſ.* 1556. *h* Amplitudines & helices *ſunt Hipp. p.* 169. 31. *ſed apud pinguiorem Medicinæ ſcriptorem* Nic. Habicot poroſitates *duntaxat audiunt. Lect.* 2. *p.* 45. *i Is enim* è naturæ Libro *vera protulit p.* 23. 24. 63. 64. 166. & 169. *nec-non* Gal. *T.* 1. *p.* 173. 414. & 415. *atque* Mundin. & G. de Zerbis, *Anat. fol.* 22. *k Veſal.* 15. 9. *p.* 394. *una cum ſuis plagiariis cæcis; quibus me pudet* Riolanum *adnumerare Anthrop.* 223 *p* 132. *l Ut eleganter* Plantini *atque* Caſſerii *Tabulæ demonſtrant. p.* 87. & 167. *m Inſtit. Anat. p* 435. *Vid.* Conring. *de Sang. à p.* 96. *ad* 117. *n* Proverb. Vatican. *Cent.* 1. *n°.* 11. & *Cent.* 2. *n°.* 44. Feſt *lib.* 3. *p.* 110. Diogenian. *Cent.* 3. *n°.* 49. & 5. *n°.* 80. Heſych *p.* 573. Suid. *Cent.* 4. *n°.* 53. *Vid.* Plin. *l.* 28. *cap. ult. p.* 708. & Ariſtoph. *Schol. p.* 74 C. *o Conſ. Med.* 99. *p.* 545. *p Plut. Act.* 3. *Sc.* 2.

N°. IX.

N°. IX. Venas ſortitur numeroſas & amplas, quæ ab ejus concavis aſſurgentes ramum conſtituunt ſplenicum, in quem è ventriculi fundo venulæ tendunt [q] *terna*, vel [r] *quaterna*, quas vaſa brevia vocitant, quæque ſanguinem unicè revehunt *è ſtomachi fundo* in lienis venam, & indè in portam, ut perappoſitè notant [ſ] *Jac. de Back*, & [t] *Fr. Zypæus*. [u] *Averroes* igitur, [x] *B. Gordon.* [y] *Joh. de Vigo*, [z] *Jac. Guillem.* [a] *Fabr. Hild* [b] *Rob. de Fluctib.* [c] *Th. Gelæus*, ac illuſtris ipſe [d] *Gaſſendus* malè fidi ſunt, è vaſis tot illis retegentes unicum.

Infidus pariter [e] *Leonh. Botallus* dùm ex illis quaternis *duo* tantùm exhibet.

Fallax inſuper, *& circuitui ſanguineo penitùs adverſa*, ingens illa Scriptorum turba, quæ tubis illîs *chylum in lienem* deducunt. Sic rurſum perindè fallaces, *apud nos audiunt*, qui vel hilum *ſucci proficui* à liene *in Ventriculum* corrivantur. [f] Atque ità ingens illud Philoſophiæ lumen, *Renatus* [g] *Carteſius*, Medicis non illuxit. Is enim ipſis, *ſuper hac lite*, tenebroſo [h] *Heraclito* tenebricoſior eſt. Ambiguam verò mentem ejus quocunque flexeris, in totidem Anatomes tenebras denſas inflexuris es. Devii ſunt inſuper à Naturæ Libro, [i] *nodum* qui *Gordianum* illum execant, mordicùs negando vaſa exiſtere brevia: Confutantur enim cadaverum ἀυτοψία, nec-non [k] *Hippocrateis* atque [l] *Galenicis* ſtylis *ſtanneis*, *æneis*, *ferreis*, *argenteis*, atque *buxeis*, in iſtæc vaſa intruſis. Valeant igitur qui hoc ſeculo, & quidem hâc in mediâ ſcientiarum meridie, *noctuarum inſtar*, adhuc dùm caligant, nec vaſa tàm luculenta detegunt.

Deflectunt tandem & à tramite recti, *Bauhinus*, *Spigelius*, *Highmorus*, atque *Diemenbroek*, vaſa hæc fingendo *inoculari ſplenicis arteriis*, ſed amicâ manu peritiſſimi [m] *Bohnii* reducuntur in viam.

Nos verò, non ſolùm hinc, ſed ab omni viſcere, *arteriarum cum venis commiſſuras* longè ſummovemus. Hîc enim [n] *Hippocra*

[q] *J R Saltzmann. Obſ. Anat. p. 55.*
[r] *Ex Obſ. Paternis.*
[ſ] *Diſſertat. de Corde p. p. 95.*
[t] *Fundam. n°. 9 p. 68.*
[u] *Colliget. 2. cap. 9. p. 22. vol. 9.*
[x] *Cap. de Urin. 24. fol. 461.*
[y] *Anatom. fol. 14.*
[z] *Lib. 2. p. 79.*
[a] *Cent. 2. obſ. 45.*
[b] *Anat. 48.*
[c] *Lib. 6. cap. 23.*
[d] *Tom. 2. p. 222 & 298.*
[e] *Obſ. Anat p. 63.*
[f] *Vid. hîc Theſ 3. n°. 2. & 4.*
[g] *Lib. de Hom part. 1. n°. XI. p. 6. Edit. Amſtel. 1680.*

[h] Cognomento *quippe* σκοτεινὸς perhibetur. Cic Fin. 2. *n°*. 5. 1. *de Natur. Deor n°*. 26. 3. *n°. 14. de Divinat.* 2. *n°*. 64. Laert. *lib.* 9. *p.* 240. 241. [i] Curt. *lib.* 3. *cap.* 1. *n°*. 14. Plut. *Tom.* 1. *p.* 674. Juſtin. XI. 7. *p.* 223. Arrian. *lib.* 2. *de Exped. Alex.* *p.* 87. Auſon. *ad Paul. p.* 338. & *Epiſt.* 24. *verſu* 48. *p.* 682. [k] *Pag.* 223. 35. [l] *Tom.* 1. *p.* 109. 173. 194. & 238. [m] *In Circ. Anatom. Phyſ. Progymn.* 18. [n] *Pag.* 64. *verſu* 39.

tem & *o Galen.* inſimul, nec non *p Carteſium* rurſus, atque conjunctiſſimum olim *Rev. Par.* condiſcipulum *q Joh. Pecquetum* ejuramus. Illorum quippè ſinguli *extremas arteriolas venulis extremis* inſerunt, atque ità procedere putant *μετάχυσιν* illam, quâ ſanguis ab *arteriis* elutriatur in *venas.* Sed aperto pectore profitemur, [*unà cum oculatiſſimis G. Harveo, atque G. Charletono*] nullam omninò dari ullius *arteriolæ* cum *venulis* anaſtomoſin, millies licèt ab ævo Priſco recitatam.

Nº. X. Lienales deindè nervi numeroſè fruticant à *pari r vago*, quod *laryngis, pectoris,* & *abdominis* eſt; Imò *brachiorum* & *crurum*, ex ἐγχειρήσεως *ſ* paternâ, cujus ope protinùs è phœnomenων labyrintho, *aliàs inextricabili*, ſeſe extricat. Illi autem nervuli comites indivulſi ſunt *arteriarum*: ad reconditiores uſque viſceris porulos, ſicut induſtriè *t Gliſſonius* atque *u Whartonus* ſcrutati ſunt. Cæcutiunt ergo *x Veſalius*, atque *y Veſlingius* cum ſuis lienalibus nervis unicè externis.

Nº. XI. Reliquias tandem Anatomes noſtræ *Vaſa lymphatica* excipient, è profundis uſque lienalibus cavernulis. Sed cavere eſt, ne ruditate cœcâ *z J. de Muralto* iſtæc *à liene in pancreas* exportemus. Qui igitur peritior & oculatior avet haberi, conſulat velim *Rudbeckii* Tabulas, *Siboldi Hemſterhuys* Meſſem auream, *D. Lamy* & p. m. Rev. Præc. meum *D. Nuck*, qui *multis quidem flebilis occidit*, * *Nulli flebilior quàm mihi.*

o Tom. 1. 117. 143. 144. 148. & 201. *p Ibid. de Hom. part.* 1. *nº.* x *p.* 6. *quam mentem fovet* Jacob. Rohault, *Phyſ. l.* 4. *cap.* 5. & 2. *p.* 327. 338 & 341. *Cautior fuit* Lud. de la Forge, *vaſor.: enim mutis ſilet ingreſſus*, *pag.* 131. *q* Diſſert. *Anat.* 5 *p.* 40. *Edit. Pariſ.* 1654. *r* Hipp *p.* 61. & 317. Paræus 2. 20. *p.* 93. Piccolh. *Lect.* 21. *p.* 136. Jeſſen. *Anat Prag. fol.* 47. Malpigh *cap.* 3. *p.* 107. 110 111. *Malè itaque* Bouſſuet. *lib.* 8. *p.* 193. *atque* Spigel. 8. 14. *p.* 242. lien inſenſibilis *eſt.* *ſ Quam requiro in* Molinetto, Willis: *& aliis nervorum indagatoribus.* *t* Anat. *hepat. p.* 519. *u Alenogr.* 5. *p.* 16. *x lib.* 5. *cap.* 9. *p.* 395. *y Syntagm.* 4. *p.* 66. *z Exper. Anat. p.* 368. * *Hor. Carm.* 1. 24. 9.

T H. II.

Splenis porrò *textum* illud mirificum *rarum* eſt, & *molle a Hippocrati*, *b Celſo*, atque *c Galeno*, atque ita lien perperam enunciatur *coactus* atque *compreſſus* à *d Mercurio Triſmegiſto.* Nuſquàm eſt ergo *parenchyma* ſicutì vult *e Eraſiſtratus*, *f Aphrodis.* *g Lactant.* *h Oribaſ.* *i Septalius*, & *Entius.* *k* Longè appoſitiùs, & *ad*

a Pag. 11. 40. 248. *b Lipſ.* 4. *cap.* 1. *c Tom.* 4. 392. *d Tom.* 5. *cap.* 6. *p.* 223. *e* Gal. *Tom.* 1. *p.* 172. & 414. *Tom.* 2. *pag.* 141. *f Problem.* 72. *lib.* 2. *Edit. Pariſ.* 1541. *g De opificio Dei*, *nº.* 14. *h Pag.* 50. *Edit. Pariſ.* 1556. *i Probl.* 5. *Sect.* 9. *Tom.* 2. *pag.* 34. *k Apolog. p.* 279. *nº.* 54.

BA-

naturæ normam, lien eſt [l] *Hipp.* *ἀϱαχνοειδὴς*; *telam* enim *araneæ* refert, & velutì *reticulum* eſt: Et ab illo *reti* Gallis dicitur *la* [m] *Ratte*. *Totus* ergò lien *fibroſus* audiat, obluctante licèt [n] *Nicolao Maſſa*, & ab illis *fibris*, univerſum ſyſtema lienis, ab [o] *Hippocrate*, velut ipſum afflante *Minervâ*, *ἰνῶδές τε καὶ ἑλικῶδες*, ad ravim uſque proclamatur. *Lienales* ergo [p] *fibræ in helices contortæ* ſunt atque *revolutæ*, & ſuis ſpiris *Galenicas* conſtituunt *κοιλότητας*. [q] Aſſurgant igitur *Hipp.* noſtro *pulmonei Viri*, qui priſcum illud ejus inventum, ſibi *tumentes* arrogant. Is enim Magiſter primævus eſt, qui hancce docuerit *filorum* *καὶ περιπλοκήν τε καὶ συμπλοκὴν*, quam in uno nuſquàm demiror [r] R. *Epheſio*, Profeſſione Medico, ſed in *Marco Amon. Cæſ.* qui *corporis univerſi tale textum* eſſe ſolerter obſervat, *κροκύφαντον γὰρ καὶ πλεγμάτιον* nobis ob oculos ponit [ſ].

l Pag. 63. 10. Gal. *exegeſ. in ἱπποκράτους γλώσσας*, *atque* Jul. Cæſ. *Scalig. Hiſt. Anim. 9. Text. 342. p. 1118.* *m* Matth. *Martinio*, *fol.* O. 3. *n Anat. cap. 15. fol. 26.* *o Pag. 41. v. 26.* & *169. v. 31.* & à Veſal. Fuchs. Piccolh. Courtin. Spigel. Highmor. Gliſſon. *atque* Whartono. *p Vid* Joh. Bertum, *Sect. 5. de ſang. p. 291.* & Biblioth. *Anat. ſagacitatis multæ*, & *laboris improbi*, *eruditiſſ. Aſclepiadum D. D.* le Clercq & Mangeti. *Tom. 1. p. 348.* *q Tom. 4 p. 392. 25.* Cavitates *ſunt*, cavernulæ, poroſitates, & cellulæ Nicoll Habicot, *Lect. 2. p. 45.* Coſmopolitæ *p 409. 410.* & *Clar.* Dolœo *Encyclop Chir. 3. p. 732.* *r Pag. 44. Edit. Pariſ.* *ſ Lib. 1. de ſeipſo ad ſeipſ. p. 25. n°. 16.*

TH, III.

Iſtud porrò [a] *viſcus*, *uſûs ſui gratiâ*, planè litigioſum eſt: Quot *capita*, *tot ſenſus*: Nemine idem ſentiente, ne videatur acceſſio alterius.

Tantas autem inter Viros tantos componere lites meæ tenuitatis non eſt. Potiores interim ſententias proferam, aperturus deinceps animi paterni ſenſa [b].

N°. I. [c] *Democritus*, [d] *Eraſiſt.* & [e] *Ruffus*, lienem fruſtra eſſe fabulantur; & iſtud putre atque olidum [f] *Iſidorus* movet, dùm *ſplene ſupplet*, ſive *replet inanitatem* hypochondrii *ne vacua exiſtat*, quâ in re meritò carpitur à [g] *Veſlio*. [h] Helmontio autem *ſedes* eſt *Archei*, & *Veneris* nidus, atque *hoſpitium animæ*, nedum *inutile viſcus*. Putidum verò *Democriti* [i] *dogma* Civitate Medica nuſquàm donatum eſt. Norunt enim Medici *Naturam*

a Σπλὴν παρὰ τὰ σπλάγχνα. Euſt in Il. A. p. 202. 2. *b In Epiſt. ad Hipp. p. 535.* *c* Gal. *Tom. 1. p. 414.* & *Tom. 3. p. 361.* *d Pag. 44.* *e Theſ. ix.* *f Lib. Orig. xi. cap. 1. p. 152.* *g Etymolog. p. 487.* *h Pag. 126. n°. 31. 179. n°. 27. 190. n°. 45. 212. n°. 15.* & *228. n° 58 Edit. Lugdun. in fol. 1655.* *i Vid.* Melch. Sebizii *Exercit. Med. p. 263. 264.* & *265.* & Lindan. *Phyſiol. cap. 5. n°. 3. p. 73.*

k ἀπαίδευτον licèt, tamen εὐπαίδευτον, nihil fruſtrà l facere ſed ubique *boni operis* m *Magiſtram eſſe.*

Immò profitentur nil nobis ineſſe, quod *ſapientiam ſummam, poteſtatem immenſam*, & *bonitatem* n *ſupremam* non ſapiat, nam Opera Dei ubique *mirabilia* & *memoratu digniſſima* o.

N°. II. Animum autem *Hippocr.* p atque q *Philoſophi* dùm hîc perſcrutor, unanimes ipſos deprehendo lienem nobis cedere *ſpongiæ modô luxuriem humiditatis è ventriculo combibere.*

Iſtæc autem *idea ſpongiæ* Helmontii mentem ità permulſit, ut lienem [r *nuper ipſi ſolium animæ & Veneris delicias*] ad plantanimalia depreſſerit: Illum enim delirat, ſ *ſpongiæ* vitam vivere, & purum putum t *Zoophyton* eſſe.

Harvæum u autem & x *Entium* quibus plus mentis eſt, *cor ipſis acrius limante Minervâ*, hîc mirari ſubit, ab *Hipp.* & à *Philoſopho* vix tranſverſum unguem diſceſſiſſe, *chylum* enim *aqueum* in lienem *viâ naturæ inviâ*, chimæricè deducunt.

N°. III. *Plato* autem, *Plinius Galenus*, *Aphrodiſeus*, *Falco*, *Coelius*, *Bonaciolus*, *Montuus*, *Veſalius*, *Varolius*, *Duretus*, *Mercurialis*, *Perdulcis*, *Zacutus*, *Plempius* & innumeri alii, *quibus aliàs Jupiter magis favet*, lienem jecoris fæcibus expurgandis ſerviliter addixerunt, & illum exindè *riſûs organum* eſſe ſymphoniaci cecinerunt,

> Cor ſapit, pulmo loquitur, fel continet iras;
> *Splen ridere facit*, cogit amare jecur y,

Sic apud *Serenum* z

> Splen tumidus nocet, & *riſum tamen addit ineptum*,

Defæcatus ſcilicèt ſanguis nitet, at ab eo nitidiori *riſus*, imò *cachinnus*, unde *Perſius*. a

l Hip. p. 111. & 347. Gal. T. 1. 340. 368 & 535. l Ariſt T. 1. 336. C Apollon. Dyſcol Hiſt. Comm. cap. 21. p. 24. Gal. T 1. p. 100 224. 301. & 379. Macrob. Sat. 7. 15. 636 Averroës, *colliget cap 7. Tom 9. fol.* 16. & Joh. Picus de Mirand. *Heptapli cap.* 1 *p* 11. *m* Phyſicè *uſurpo, quod* Moraliter D. Ambroſ. *lib de fuga ſeculi T.* 4. *p.* 312. *Vorandus hîc atque ruminandus* Rob. Boyle *de Natura* Libell. *Edit* 1687, n Gal *T.* 1. *p* 402 & 403. *Nec-non p* 219. 220 & 221. o θαυμάσια τε καὶ ἀξιαπηγητότατα. Hipp *p* 55 & Gal. *T* 1 *p* 221 239 & 340 *p Pag* 11 *v.* 40. 168 *v.* 11. 248. *v.* 13 *q Tom* 1 *p* 1011 *r Hîc n°.* 1°. *ſ Pag.* 190. *n.* 50. *t* Ariſt *T.* 1. *p.* 845. Plin. 9. 45 *p* 221 & *Rev Viri* St. Chauvin *aureum illum Phil.* Theſaurum *ingentem, quem de pectore fœcundo publicè recluſit.* *u* Excercit. *Anat* 1. *de Motu cordis, cap.* 16. *p.* 147. & *apud* Entium. *Apolog p* 278. *n°.* 54. *x* Entius *autem ipſe pectus ſuum expromens*, veriſſimum *eſſe profiteri non erubeſcit*, lienem ad ſe chylum crudiorem divertere. *Apolog. n°.* 23. *p.* 58. *Et iſtud abſonum*, judiciò cæcô, *H. Fuiren admiſit p.* 26. *de hydrope.* *y Id ipſum fert* Iſidori *Oratio ſoluta, p.* 352. *Origin.* XI. *cap.* 1. *z cap.* 22. *p.* 140. *a Sat.* 1. *v.* 32.

Sum

Sum petulanti ſplene *cachinno.*[b]

Ità [c] *Sammonico* lien, de mente *Plinii*, [d]

Dicitur exſectus *faciles auferre cachinnos*;
Perpetuóque ævo *frontem præſtare ſeveram.*

Quaſi hoc amoto † *viſcere Saturni*, hic & [e] Apuleï Deus, (*riſus nimirùm*) amoveretur [f]. Mentem interim illam peramanter *Galliæ* fovent, quoties enim ſuam frontem erugant, toties perhibentur [g] *s'épanoüir la ratte.* Sic Belgicum Milt, (*viſceris noſtri nomen*) à Gallis non abludit, *hilaritatis* enim intellectum perindè habet ac [h] *munificentiæ.* Laus verò dogmatis tam lepidi in unum [i] *Platonis* ἐκμαγεῖον refundenda venit. Id enim ἐκμαγεῖον malè audit jecoris *effigies*, *ſimulacrum*, *character*, *ſigillum*, *impreſſa figura*, *imago expreſſa*, utì volunt; ſed veluti *mantile* eſt, quod *ſordes* jecoris ἐκμάσσει *abſtergit* & *exterget*, utì per appoſitè, *meum ad Mercurium*, Divus profitetur [k] *Ambroſius.* Sic iterùm *ad rem* [l] Aretæus & [m] *Avicenna* dùm hepar ipſis eſt *nigri ſanguinis emunctorium.* Sic tertiùm rem ipſam *Jul. Pollux* acu tetigit, Platonicum *lienis miniſterium* attingens [n] Ità certe [o] *Galenicus lien* hepatis *expurgatorius* eſt. Inde fit ut [p] *Oribaſio*, qui Galenum fidelis exſcripſit lien, *machina* ſit *jecóris fæculenta repurgans.*

Ab iſtis itaque fontibus [q] *Meletius*, *Magn* [r] *Etymolog.* atque *Phavorinus* [ſ] ſplenem deducunt ἀπὸ τοῦ εἰς ἑαυτὸν ἐπισπᾶσθαι τὰ φαυλισθέντα τῶν ὑγρῶν, quod *alliciat in ſe humorum inquinamenta.* In partes autem illas ruunt agminatim, & impetu veluti cæco, Viri alias oculati, atque moderati, *Vaſſæus*, *Argenter.* *Euſtachius*, *Hucher.* *Gratiol.* *Liebaut.* *Marquard.* *Cornacchin.* *Varand.* *Licet.* *Du Vallius*, *Merindol.* *Ranchin.* *Campanel.* *Weickard.* *Hellwig.* *La Serre*, *de Campis*, *German.* *Chicot.* *Menjot.* *de Blegnii* & *Jac.* tandem *Sponius*, cujus extrema fata, præmaturáque, non unus *Apollo*, ſed *Muſæ* lugent.

N°. IV. [t] *Avicenna* & [u] *Averroës* ſuccum putant ſubauſte-

b Pronus ſcilicet in Divinum illum ἄσβεστόν τε γέλωτα *Iliad. A. v. 559. de quo Vid.* Euſtath. *T.* 1. 121. *v.* 28. & Rhodigin. *l.* 3. *cap.* 12. *p.* 128.
c Ibid. cap. 22. 140.
d Lib. 2. *c.* 37. *p.* 282.
† *Helmont. p.* 190. *n°.* 42. & *p.* 212. *n°.* 15.
e Met. 11. *p.* 128. & 111. *p.* 134.
f Vid. Schol. in Ariſtoph. Cereal. p. 764. *b.*
g Vid. rurſum Schol. *Ariſtoph. p.* 764. *b.* & Joh. *B.* Portam, *Phyſionom. cap.* 21. *p.* 251.
h Beyerwijcks *Schat der Geſontkeyt. p.* 150, *Edit.* 1660. *i Tom.* 3. *p.* 72. *k Hexaemer.* 6. *T.* 1. *p.* 88. *l Diut.* 1. *cap.* 15. *p.* 84. *m Canon.* 3. *Fen.* 15. *tract.* 1. *cap.* 2. *p.* 789. *n In* Ἐκμαγεῖον. *Lib.* 2. *cap.* 4. *n°.* 46. *o Tom.* 1. *pag.* 107. 219. & 407. 3. *pag.* 361. 362. 408. 414. & 419. *p Pag.* 49. *Edit. Pariſ.* *q De Nat. homin. p.* 100. & 134. *r Pag.* 725. *ſ Fol. verſo* 476. *t Lib.* 1. *Fen.* 1. *Doctr.* 4. *cap.* 1. *p.* 23. *u Colliget* 2. *cap.* 8. *fol. verſo* 39. *tom.* 9. *Vid.* Rolfinc. *lib.* 5. *cap.* 19. *p.* 891.

rum à liene in ventriculum deferri, qui blandâ ſtypticitate Orificium, ejus ſupernè vellicet appetitûs ergò. Sed profectò, ſi qua dictis veritas inſit, celebrandus eſt eo nomine [x] *Galenus*, qui vel *plenis ſeculis octo ante Avicennam*, id ipſum conceptis verbis protulit. Id verò deinceps [y] *Theophil*, [z] *Nemeſius*, atque [a] *Meletius* plenis buccis inculcarunt. Mirari ſubit itaque aſſeclas Avicennæ *Albucaſin*, *Actuarium*, *Mundinum*, *Aponenſem*, *Gordonium*, *Guidonem*, *Savonarolam*, *Zerbin*, *Vigonem*, *Taliacot.* &c. paginam illam vel *Gal.* vel *Theophili*, vel *Nemeſii*, vel *Meletii*, nuſquàm attendiſſe. Sed dùm iſthæc opinio vana eſt, partes *Avicenn.* vel *Gal.* tueri, litigare eſt de [b] *aſini umbra*. Illam verò mentem chimæricam eſſe, & jure meritóque à [c] *M. Curtio* impugnatam, vel fida docet Anatome, quæ viam omnem à liene [d] *ſalubri* in ventriculum præcludit. Immò ratio & experientia ſuccum auſterum pariter omnem à nobis ſanis jugiter arcent.

N°. V. [e] *Rondeletium* quod attinet, & ejus ſequaces *Fr. Ulmum*, *Car. Piſonem*, & *Aemil. Pariſanum* ſanguinis florem à liene, tanquam pollen à cribro ſecerni finxerunt. Sed iſtæc Chimæra, Lunæ ad incolas difflatur à [f] *Laurentio*. Illam nihiloſeciùs deperire videntur [g] *Corn. ab Hogelande*, [h] *Lambert. Velthuſ.* [i] *Th. Cornel. Conſentinus*, [k] *Alb. Kyperus*, & ipſe [l] *Fr. Sylvius* atque *Th. Burnetus*, [m] ſanguinem enim comminiſcuntur à liene ità ſubigi, *ſpirituum animalium ope*, ut in *tincturam*, vel *fermentum* exaltetur. Sed citiùs illi viri ſuper aqua ædificarent, quàm talia nobis cordatis aſtruerent. Quoniam autem illa juveniliter me convellente ruitura non forent, genuinos omnes veritatis Candidatos ad ſolidiſſimum ablego [n] *Bohnium*, qui viriliter iſtæc evertit.

N°. VI. Sed menti noſtræ obverſantur alii benè multi, qui pariter explodendi forent cum liene ſuo vel *ſeminifico*, vel *ſucci nervoſi ſtudioſo*, vel *ſpirituum fabricatore*. Verùm iſtæc opinionum monſtra dies delet, nec non maſcula virtus [o] *Highmori*, [p] *Malpighii*, atque [q] *Bohnii*. Nobis itaque & aliis, victoriæ palmam omnem præripuerunt. Me igitur conſtituo extra teli jactum omnem, quò me tradam informationi Paternæ.

[x] *Tom.* 1. *p.* 42. *& tom.* 3. *p.* 362.
[y] *Lib.* 2. *de hom. fabr. p.* 32, *Edit. Pariſ.* 1555.
[z] *Lib. de nat. hom. p.* 121. *Edit. Plant.* 1565.
[a] *Lib. de Hom. Nat. p.*100. *Edit. Venet.*1552.
[b] Gal. *T.* 5. *p.* 31.
[c] *Comment. in Anatom. Mundin. p.* 121.
[d] *Vid. hîc Th* 1. *n°.* 9.
[e] *Vid. Fr. Roſſet de Partu Cæſ. p.* 149.
[f] *Controv.* 25. *lib.* 6. *p.* 322.
[g] *Oeconom. Anim. p.*77.
[h] *Pag.* 23. *de Liene.*
[i] *Progymn.* 6. *p.* 86.
[k] *Anthropol. lib.* 1. *cap.* 9. *n°.* 10.
[l] *Diſp. Med.* 31.
[m] *Theſaur. Med. pag.* 562.
[n] Circ. *Anat. Phyſ. Progym.* 18.
[o] *Lib.* 1. *Diſq. Anat. Part.* 3. *cap.* 3.
[p] *Cap.* 6. *de Liene.*
[q] *Progymn.* 18. *Vid. inſuper Scholtzii Epiſt.* 216. *p.* 371. *&* Laurenberg. *Exercit.* 7. O. 3.

Th. IV.

Illis itaque ſententiis valere juſſis, in patriam mentem inquiſivi, ut ex eâ mihi tandem Veritas affulgeret, quô fidem meam, *ſub ipſa initia hîc obſtrictam* a lætus & tutus liberarem. Genuinum itaque lienis uſum, *ex ipſis ut ità loquar naturæ fontibus*, placidiſſimô & limpidiſſimô rivô deducturus ſum. Illum autem *Rev. Parens*, vel jam à *quinque fermè luſtris* hanc in Academiam invexit. Evicit enim 1°. *rationibus* & b *experimentis* plurimis, arterias vel *decuplò* plùs continere lymphæ quàm venas, *ſanguinis* enim c *totius* continent ἅπαντα τὸν ὀῤῥόν. Et idcirco d *rivi* dicuntur *humanæ Naturæ*, cujus e *Aquileges* ſimii ſunt, tubîs aquas diducendo. 2°. Sanguinem illum vel *decuplâ portione* in *ſplenem* impelli, quàm in *hepar*, quoniam *arteria ſplenica decies* amplior eſt f *hepáteca*: lymphæ igitur *plùs decies* lienalis arteria convehit quàm jecoraria. 3°. Ex eo quod *experientiâ* & *ratione* ſanguis venoſus craſſior ſit decies arterioſo, neceſſitas exurgit illius intra venas diluendi, quò refluat in cor. At providus opifex illius dilutionis ergò *toti venæ cavæ* proſpexit, dùm in illius truncum infernum ſupernúmque *vaſa lymphatica* largiter corrivatus eſt. Jam verò ſtabilitâ æquali neceſſitate diluendi ſanguinem *venæ portarum* ac ſanguinem *venæ cavæ*, Rev. Parens ad oculum demonſtrat *vaſa lymphatica nulla* venæ portarum inſeri, atque adeo alluvione nulla *lymphæ puræ putæ* ſanguinem illum *venæ portæ* dilutiorem eſſe. Aliundè igitur, *concludit*, dilutionis fontem eſſe arceſſendum quàm à *lymphaticis vaſis*. Jàm yerò viſcus nullum extat quod tantam lymphæ diluendæ ubertatem *V. Portarum* ſuggerere queat quàm *lien*, qui dùm ſanguinem ſuum *arterioſum* uberrimè *lymphaticum* ſpiritibuſque turgidiſſimum, *atque ità mobiliſſimum*, in ipſam portarum venam affatim refundit, novis illam ſpiritibus imprægnat, & in faciliorem ocíorémque refluxum ſanguinem ipſius univerſum impellit. Is igitur *V. P.* ſanguis univerſus longè *commodiùs* atque *citiùs* minimos permeat hepatis acinos, quibus dùm percolatur, influit pedetentim in *venæ cavæ* radiculas, quò regeratur in ipſum truncum, tanquàm *fluvius in ſuum Oceanum*. Iſtæc autem percolatio non procedit, quin jecoris acinuli bilem omnem ab illo ſanguine portarum emungant, quam in *tubulos radiculáſque bilarias* ſenſim,

a *In Procem. atque Th.* 3.

b *Quæ duo firma ſunt veritatis indagandæ* crura, è Gal. *T.* 2. 284. *Atque adeò* Thaletis & Anaxagoræ *ſequaces*, illorum altero crure mutili, *claudicant*. S. Empir. *adv. M. p.* 153. *C.*

c Gal. *T.* 1. 421.

d Hipp. *p.* 55. Plat. *Tom.* 3. *p.* 70. Gal. *T.* 1. *p.* 216. 265. 307. Lanctant. *de Opit. Dei p.* 846. & Iſidor. *Orig* xi. *cap.* 1. 152.

e Gal. *T.* 1. 538.

f *E Theſ.* 1. *n°.* 8.

ac ſine ſenſu propellant. *Lien* itaque non unum ſanguinem *venæ portarum* in ejus oſtia convehit, ſed & *percolandæ bili* manus veluti præbet adjutrices, dùm aliundè, *ventriculo contiguus* chylωſin ejus *blandog ſuo complexu*, atque *h fotu* promovet, utì meritò ſenſerunt *i Ariſtoteles*, & *k Anonym. Græcus*, atque *l Galenus*, qui ſubjungit non modò *lienem*, ſed & *reliqua viſcera ſanguinea* ventriculum ambientia, *tot veluti focos eſſe ad lebetis ſervorem*. Id verò perappoſitè prorſus ad *m Platonis* mentem, qui viſcerum calorem à ſanguine repetit, velut ab *ignis fonte n vivifico*. Plato autem *beneficum o ignem* illum *Hippocrateâ domo p* ſubduxit, ubì nihiloſeciùs vel adhùc dùm jugiter mobilis, luculentus lucet, & *omnia movens per omnia*, *functionum omnium unicus* audit *Opifex*, haud ſecùs ac *q Chymicis Vulcanus* ipſe *omnium operationum effector r unus eſt*.

g Mollitudine lanuginoſa è *Theſ.* 2. *n°.* 1. & 17. *n°.* 1. *h* Arteriar. *ſcilicèt* multitudine, *ut appoſitè notat* Fabr. Bartoletus, *Encyclopæd. p.* 104.

i Tom. 1. *p.* 10.10. *k Cap.* 17. *p.* 20. *l Tom.* 1. *p.* 111. & 409. *m Tom.* 3. *p.* 79. *n* Ariſt. *Tom* 1. 1010. & Joh. Picus de Mirandul. *Heptapli cap.* 7. *p.* 61. *o Ipſi ἀνίατροι τε ἀφιλόσοφοι* ignem *in nobis agnoverunt*, *utì* Nicephor. Calliſti, *Hiſt. Eccl. l.* 18. *cap.* 46. *p.* 871. *p Pag* 55. 26. & 84. 29. *q* Baſilio Valentino, *Triumphi Antimonial. p.* 89. 118. & 127. *r Hîc* Baſilius *ſolem & fimum*, *quibus aliquot digeſtiones fiunt*, ſciens volenſque *prætermiſit*.

Th. V.

Sed quò feror? Jam fermè meum *ἔργον γέγονε πάρεργον*. *a* Nunc itaque mea in lienoſos pietas ad illos me convertit, manus ut ipſis præbeam auxiliares. Singuli quippe ſub pondere gemunt, & Medicam opem implorant, quò leventur. Sunt ſiquidem, *omnes ad unum*, liene *gravi*, atque ità *morboſo*; partes enim ſanæ non gravant. Nolim intereà lienis *gravitatem* in unam illius regerere *molem adauctam*. Rev. quippè Parens *lienes* præ manibus habuit planè *contractos*, ſed *ponderis* interim *b ſaxei*. Nullo itaque Scriptoribus contradicendi percitus oeſtro, *lienicos* profiteor eſſe *viſcere* quidem *graviori* ſemper, ſed non utique *turgidiori*. Tumor itaque mihi neutiquam *genus* eſt *ſupremum*, ad quod ſingulæ ſpecies referantur, nam *gravitas* primas hic tenet, & *præ mole* ponderat. Lienes quippè dantur exigui, & planè coacti, prædurique; *coriacei* nimirùm *calloſive*; *ſcirrhoſi*, *ſaxeive*; atque ità longè profectò *graviores* turgentibus aliis, ſed *pulmoneis*, ſeu ichore ſpumoſo diſtentis & expanſis. Nullus itaque in genuinam & adæquatam *tumoris* definitionem inquiram;

a Plat. *Epiſt.* 7. *p.* 330. *C.* Polyb. *in fragm. p.* 1523. Gal. *T.* 1. *p.* 87. *v.* 34. Athen. *lib.* 5 *p* 185. Clem. Alex. *Strom.* 5. *p.* 614. Nazianz. *T.* 1. *Or.* 20. *p.* 326. *B.* *b Vid Th* 16. *n°.* 46.

nec

nec me tricis implicaturus ſum, quibus lemmatis illius explanatores ſeſe intricant. Dictis fidem qui detrahit ad *Galenum* adeat, ad *Gordonium*, ad *Guidonem*, ad *Vigonem*, ad *Tagautium*, ad *Gourmelin.* ad *Ingraſſ.* ad *Fallop.* ad *Arant.* ad *Foreſt.* ad *Paræum*, ad *Saportam*, ad *Aquapend.* ad *Rudium*, ad *Riolan. patrem*, ad *A. de Corbie*, ad *Sennert.* ad *Thevenin.* & ad *Munnickium*, illorum enim quiſque eandem aſſiduus *de Tumorib. p. n.* tutudit incudem.

N°. II. Quò autem dilucidior ſit hæc narratio mea candidus eloquar quod res eſt, *Theſes ſcil. meas* primitùs fuiſſe de *Tumoribus lienis*: Sed rem ipſam enucleaturus, protinùs deprehendi me teneri per longas ambages. Illis itaque miſſis, *& ſuaſu paterno*, ad ſplenicos me contuli, quorum ſcrutandorum ergò Rev. Parens Codices mihi recluſit *Hippocrateos*, luce perfuſos *Galeni*, c *Philothei*, *Cornarii*, *Mundellæ*, *Fuchſii*, *Braſſavolæ*, *Hollerii*, *Valleſii*, *Cardani*, *Dureti*, *Argenterii*, *Mercurialis*, *Jacotii*, *Gorræi*, *Marinelli*, *Chr. à Vega*, *Swingeri*, *Cordæi*, *Foëſii*, *Heurnii*, *Pini*, *Varandæi*, *Martini*, *Martiani*, *atque M. Curæi*, & inibi *lienoſos* comperi *obſtructos* eſſe *liene*. Dùm autem *obſtructos* imaginarer *tumidos* omnes eſſe, priorem mentem de *tumoribus lienis* recolebam, idque juxta *Philothei* ſententiam, qui *lienoſos* vocat *liene tumentes*. Sed *Rev. Parens* me certiorem fecit; ſe *viſcera* vidiſſe *ſexcenta* penitùs quidem *obſtructa*, verùm *coacta*, atque *compreſſa*, nedùm *diffuſa* atque *turgida*. Imò univerſè me docuit, *partem omnem coalitam, obſtructam inſimul eſſe atque denſatam*. Quis enim v. g. dubitet, *inteſtinum concretum* ſtrictius planè atque compactius eſſe *inteſtino pervio, & extento*. Sic rursùs partis cujuſvis *maraſmum*, obſtructionem eſſe profitetur quidem, ſed inſimul *molis exilitatem* inibi detegit. Sic certè *Rev. Parens glandulas* vidit *oris*, *colli*, *pectoris*, *& abdominis*, planè vietas & marcidas, atque ità *mole nullâ*. Imò pulmones ipſos, *utut priùs amplos & extentos*, ſæpius de pectore revulſit, & ob oculos poſuit, uſque adeò tabidos, & arctatos, ut charactere nullo agnoſci potuerint, vel ab ipſis *Medicis*, ſed *arte rudibus*. Sic denique calloſum mihi protulit pancreas, hepar, & lienem intimè quidem *obſtructa*, atque *præcluſa*, ſed *volumine* nihiloſeciùs tàm *exili*, ut illorum imago nativa fuerit penitùs obliterata, licèt *exilitas* iſtæc *tenuitatem* nondum attigiſſet Theſ. XVI. Non ergò lien obſtru-

c *Non vult enim me fontibus omiſſis rivulos conſectari, atque ità hîc & ubique,* ad Theſ. o-ras *uberes locos annotavit*, quos evulgo, *ut condiſcipulorum animi fiant etiam uberiores.*

 ctus

d Epiſt. ad Antigon. Reg. p. 187. ad calcem Polemon. Athen. *nec non apud* A. Mizald. *in Auxiliari. Horto p.* 267.

ctus tumidior omnis eſt, utì *Diocles* d inſinuare videtur, neque adeò tumor obſtructionis eſt character indelebilis.

Th. VI.

Jam verò prout obſtructio vel *levior* atque *recentior*, vel *gravior* atque *diuturnior* eſt, ità Medicis *lienoſorum* injurias *gradatim* velutì demonſtrat: Prout enim morbus *aſcendit*, ità ſymptomatis variis atque variis *evectionis* ſuæ *gradum* luculenter prodit: Id autem vitii quandoque *congenitum* eſt,

Nam patrum in natos abeunt cumſemine morbi.

Sicut ergo mutili mutilos e, *claudi*, f *claudos*, & *cæci cæcos*, ità *lienoſi lienoſos* g generant, qui idcircò perhibentur h *naturâ lienoſi*, utì liquet è *Cranonia*, ſive i *Theſſala* Hipp. k ægra. Vel id ipſum vitii *poſtgenitum* eſt *diætæ vitio*, præſertim *gulæ*, quâ nulla hîc l *capitalior peſtis*. In utriſque autem *Rev. Parens* lienis *tegmen* atque *ſubtegmen* omninò culpat. Prout enim illud vel *firmum* eſt, & inſimul *ſtrictum*, *rarumve*; vel *debile*, & inſimul *arctum*, *laxùmve*, ità pororum exurgit m *Aſclepiadis* vel ἀμετϱία n *morbifica*, vel συμμετϱία *ſalubris*. Sicut enim hominum alii *cute* & *carne* ſunt vel *ſtipatâ*, atque *ſtrictâ*; vel *rarâ* atque *laxâ*, ità & viſceribus ipſis vel *compacti* ſunt, *rigidique*; vel *remiſſi*, *flexilèſque*. Id autem in omni cadavere *Rev. Parens* unguibus, vel ſcalpris haud ſecùs deprehendit, ac matronæ carnes *elixandas*, *aſſandaſve*, *præduras* nimirùm vel *teneras*, levi fibrarum evulſione diſtingunt: E' tali porrò viſcerum diſcrimine *Rev. Parens*, infert homines illos obſtructionibus longè obnoxiores eſſe, quibus *fibræ rigidæ* ſunt & *aſtrictæ*; quàm ubi *firmæ* quidem, ſed *flexiles*, nec ità *ſtipatæ atque coactæ*. In his enim liberior fit fluxus, atque refluxus, in aliis verò levi de cauſâ humores ſiſtuntur, quoniam in *præcordiis hoſtem inteſtinum gerunt*, qui ferocientis externi promovet impetum.

e Hip. 30. 4. f Antigon. *Hiſt. Mirab. cap.* 121. *p.* 91. g Hipp. 123. 45. *Hos omiſit* Seidelius *ſuos inter morbos hæreditarios, p.* 9. h Crononem *Theſſaliæ eſſe Philoſophus docet T.* 1. *p.* 1163. D. Antigon. *Hiſt. Mir.* 11 *p.* 55. Polyænus, *Stratag. lib.* 2. *cap.* 34. *in Dinia.* Stephan. *de Urbib. p.* 477. & Holſtenius *p. m. Clariſſ.* Rijckii. *p.* 173. i Hipp. *p.* 153. 35. 267. 18. 268. 4. 345. 11. k Hipp. *pag.* 345. 29. l *Id universè de Voluptate corporea* Archytas *ſenſit* Tarentinus. Cic. *de Sen. n°.* 12. m *Gal. Tom.* 4. 77. n Lucret. 4. *v.* 665.

Th. VII.

Diſpicere eſt igitur quid in nos extrinſeci vel *malis avibus* involet, vel *teſtudineo gradu* impingat. Id omne porrò Diæteticum eſt, ac unicè repetendum è ſex rebus *non naturalibus* dictis. Siquis v. g. *a Boeotum in craſſo aëre natus*, *ſtatariis utatur* [b] *aquis*, piſcibus, aziimis, leguminibus, caſeo vetuſtiori, ſaccharo multo, acidis plurimis, & ſegnitie demùm veternoſâ, atque *μισανθρώπω* [c] *Belleroph.* vel [d] *Heracliti*, vel [e] *Timonis* adinſtar; Is certè, tali [f] *Acheruſiâ vitâ* & tali *teredine* [g] *cordis* non modò ſibi ſtipaturus eſt alvum, ſed & ſanguinem particulis inferćturus ità craſſis, ità viſcidis, ità ramuloſis, ut in *lienale reticulum* impingentes, *texti* præſertim *ſtrictioris*, ab eo non ægriùs irretiantur, quàm *piſciculi maculis denſioribus*. Sic igitur retibus implexæ, *captivæ* [h] fiunt, atque ſic *hoſtiles* commeatum enim intercludunt cujus uſurâ carere nequit viſcerum, [i] *Oeconomus*. Hinc prima mali labes. Hinc lacrymæ. Hîc prima belli ſedes. Hîc primus hoſtilis inſultus. Hîc denique primus morbi gradus, in quo conſtitutus æger ἀπόσπληνος [k] eſt, [l] *ſublienoſus*. Sed ubi novæ particulæ, *priorum vitiis ſcatentes*, in eaſdem plagas incidunt, confeſtim etiam illaqueantur, atque congeneres has implicant, & quidem non ſolâ particularum [m] *Anaxagoræ homæomeriâ*; ſed & craſſi ſui *corporis oppoſitu*. Sic enim vias obſident, atque ità particulas omnes intercipiunt, quò ipſas, *ceu totidem copias au-*

a Horat. *Ep.* 2. 1. *v.* 244. *b Quas ſparſim infamant; ipſi Medicinæ rudes;* Apianus *v. g. Punicor. p.* 99. & Veget. *de Re Milit.* 3. *cap.* 2. *p.* 40. *c Is paſſim celebratur ab* Heſiod. Pindar. Plaut. Horat. Propert. Ovid. Dionyſ. Periegete, Plin. Lucian. Servio, & Tzetze *utroque*, *atque* Mantuano: *ſed* *μισανθρωπίαν illius Unis debeo* Hom. *Il.* Z. *v.* 202. Tull. *Tuſc* 3. *n°*. 26. & Euſtach. *T.* 1. *p.* 494. 13. *d* Senec. 2. *de Ira*, *cap.* 10. *p.* 23. & *de Anim. tranq. cap.* 15. *p* 165. Laërt. *lib.* 9. *p.* 237. Athenagor. *Legat. pro Chriſt p.* 35. Lucia . *in Vitar. Auct. p.* 192. & Stobæus, *de Ira ſerm.* 20. *p* 172. *e* Lucian. *hîc primas tenet. p.* 32. *præ* Poët. & *aliis*, Ariſtoph. *v. g.* Callim. Senec. Auſon. Tzetze, *nec-non* Tull. Strab. Plin. Plutarch. Laërt. Pauſan. *atque* Libanio. *f* Lucret. 3. *verſ.* 1037. *g* Eſaiæ 66. *verſ. ult.* Marc. 9. *verſ.* 44. & 46. *Quæ Tityii deteriore fato*, *Odyſſ.* xi. *verſ.* 578. *ſpirantibus ipſis, non* jecoris, *ſed* cordis ipſius *ſine requie*, *fibras exedunt.* Pindar. Apollod. Lucret. Virgil. Tibull. Horat. Ovid. Senec. Lucian. Clem. Cointus & Nonnus. *h* Joh. Rogers. *Analector. p.* 31. *i* Hipp. 166. 21. *k Cui opponit* ἐπίσπληνον *p.* 329. 20. & 366. 14. *l* Hipp 313. 2. 325. 28. 330. 41. & 331. 33. *m* Ariſt. *T.* 1. 478. *B.* Lucret. *l.* 1. *v.* 829. Laërt. *p.* 35. *A.* & Juſt Martyr. *ad Gr. p.* 4. *D. Vid.* Plin. *lib.* 2. *cap* 58. *p.* 26. Plut. *T.* 1. *p.* 154. 155. 162. & 169. Minucius Fel. *in Oct p.* 150. Philoſtr. *p.* 3. 16. & 394. Liban. *Declam.* 19. & 679 Cedren. *in Hiſt. Compend. p.* 130. Tzetzes *Chil.* 2. *n°*. 58. *p.* 36. Polydor. Virgil. *l* 1 *cap.* 17. *p.* 61. Arſenius, *in dictis Philoſ fol.* γ. 6. & Dediſ. Herald. *lib.* 2. *Adverſ p.* 119. *nec-non* Harpocrat. Suid. & Varin. in Ἀναξαγόρας.

xiliares, ad ſuum bellum internecinum adjungant. Tunc ergò clade majori *lienem* afficiunt, & *lienoſos* priori gradu movent, illiſque aditum velutì quendam ad pejora jaciunt; nunc enim deſinunt eſſe *ſublienoſi*; & ruentes in pejus reapſe fiunt σπληνώδεες; ἐπισπληνῶσί τε καὶ σπληνιῶντες [n] quibus quatuor [o] *Latina* reſpondent, *ſplenici* nempè vel *ſplenitici*, *lienoſi* vel *lienici*. Quòd ſi demùm ejuſdem diætæ vitiô novæ ſanguini ſuggerantur particulæ, *prioribus analogæ*, conſequens illas glutine ſuo primævis, atque ſecundariis adhæreſcere, quas ſecum conglutinent atque ſtringant. Temporis autem tractu quicquid in iis [p] *tenuius* eſt, *avolat*, *craſſamen* verò *fæcis* [q] inſtar remanet, quod in dies arctiùs atque arctiùs ità compingitur, ut indureſcat, & *ſcirrhus* audiat, atque ſic ad ſupremum, vitæ diſcrimen ægrotantes attollat. Nunc enim traducuntur ægri è *Spleniticorum* gradu ad ipſos σπλῆνας, hoceſt, exillo *fati ſui gradu ſummo Splenes* abſolutè *proclamantur* [r] quaſi nunc toti conflarentur *ſplene*, ceu *toti ſplenes* eſſent. Eâdem nimirùm *Metaphorâ* ac ipſe morbus è *pernicioſo* tranſiit in *perniciem* ipſam, ità certè ægrotantes è *Subſplenicis* facti ſunt *ſplenici*; & è *Splenicis* tandem, *lugendâ Metamorphωſi*, tanti quanti ſunt, *toti ſunt lienes* & quidem nullius *fatiferæ* [ſ] *Circes* incantamentis, ſed unius Hippocr. *ore fatidico* [t].

Hîc itaque *Terminus* eſt, iſque vel ab unâ *ſanguinis* [u] *fæce*, ſed *quovis ſaxo minùs hinc movendâ*. Hîc igitur *decumana noxa*. Hîc *ægritudo ſacra*. Hîc *fata ſuprema*. Hîc tandem *ultima linea rerum*, nam Tragoediæ hic ultimus Actus eſt.

[m] Horat. Ep. 2. l. 1. v. 144. [n] Hipp. 148. 10. 168. 14. 183. 3. 270. 32. 366. 4. & 44. Ariſt. 2. 1011. B. & Abſyrt. cap. 40. p. 140. & 141. [o] Plaut. Plin. Aurelian. Firmic. & Iſidor. [p] Analogicè ad Hipp. bilem p. 75. v. 45. [q] Hipp. 157. 48. [r] Hipp. *præconiô* p. 393. v. 17. [ſ] Odyſſ. K. v. 236. & 395. Ovid. Met. 14. v. 280. [t] *Paſſim in* Coac. *in* Prorrhet. & *in* Progn. [u] Hipp. p. 157. 48.

Th. VIII.

Sed dùm Tragoedus ille, *perunctus a fœcibus ora*, [a] ſuam agit Tragoediam, attendendi ſunt illius *Actus*, hoc eſt *motiones ejus obſervandæ veniunt*, quò providi tot *ſicarios declinemus*, quos unà circumducit; tot volo *ſymptomata funeſta*, quæ noctes & dies lienoſos, *in apice ſuo conſtitutos*, undique circunſtant. In primo itaque illius Actu, ſeu *morbi gradu priori*, notantur.

[a] Horat. de A. P. v. 277.

lùm.

1ᵘᵐ. Hypochondrii ſiniſtri [b] *dolor* [c] *acutus*, & *erraticus*, ad minima diætæ vitia *repungens*. Sed non omnis *inibì dolor lienalis* eſt, nam *inteſtinum colon*, quod eò loci ſtrictum & inflexum eſt *colicoſum* fit atque *torminale*, ut in [d] *Polycrate*, cui enemata recluſerunt inteſtini vias obſeptas atque dolentes.

2ᵘᵐ. *Tumor* hypochondrii lienalis vel [e] *Abſyrto* notus eſt, & ad infimæ coſtæ confinia pertingens, molliuſculus & laxus; modò autem *elatior*, modò *depreſſior*. aſſurgit enim paſtu largiore, motu celeriori, irâ fervidiore, & animo moeſtiore; ſubſidet autem [f] *Theſſalico* jejuniô, [g] *Socraticâ* [h] *quiete*, & *Stoicorum* ἀδιαφορίᾳ, nec-non *Pyrrhonis* [i] ἀπαθείᾳ. Imò citiùs adhuc tota commotio ſedatur *Democriteo* [k] *riſu*, ocyùs inſuper & pie, *animò lætô*, non unum *vultum*, ſed & lienem *benè* [l] *aſſiciente*, Verùm non omnis inibì tumor *lienalis* eſt, viſus enim *ren* [m] *ſiniſter* lib. VI. *ſcirrhoſus* illuſiſſe Medicos ideâ lienis.

3ᵘᵐ. Decubitus æger [n] *dextrum in latus*, & ſomnum fugans in aurem utramque.

4ᵘᵐ. Spiritus [o] *anhelus*, vel ab ipſis [p] *Veterinariis* jam olim notatus & *levi momento* longè gravior, terrore v. g. & irâ, vel impetu quovis animi ad aliquod opus; omaſo diſtento, aſcenſu, curſu, equitatione, eſſedo, ſaltatione, ludo demùm vel laniſtæ, vel follis, vel pilæ, vel diſci, vel tudiculæ. Tunc enim; [q] *Camarinâ motâ*, lienalis humor impendiò rareſit, & viſcus ſuum enormiter dilatat, ſicut [r] *Alex. Bened.* [ſ] *Bald. Timæus*, & [t] *H. Regius* conſideratè notant.

5°. Flatus non modò ſub fornice coli *tumultuantur*, ſed &

[b] *Ipſis equis* ſplenicum dolorem *tribuit* Abſyrtus, *quem gemitus illorum arguant.* Veter. *cap.* 40. *p.* 141.

[c] Hipp. *p.* 198. 9. 203. 12. 39. & 50. 204. 19. 29. *Sic* compungentis *exempla* Grulingius *profert Cent.* 4. *Obſ.* 69. & 70. Tenſivi *autem* obtuſioris *Joh. Petr. Lotichius. lib.* 4. *Obſ.* 4.

[d] Hipp. 351. 48. *ſic* 363. 9. *Vid.* Nicol. Piſon. *l.* 3. *de Morb. int. cap.* 30. *p.* 327. & Joh Phil. Gielwein *p.* 1067. *atque* Phil. Hoeckſtetterum, *Dec.* 5. *Caſu* 1. *p.* 465. *nec-non* Nicol. du Cheſneau, *Obſ. lib.* 3. *cap.* 2. *p.* 214.

[e] *Veter. cap* 40. *p.* 140. [f] Gal. *Tom.* 4. *p.* 76. & 197. [g] *Apud* Ariſtoph. *in Nubib. Act.* 1. *Sc.* 4. *p.* 151. & Agell. *l.* 2. *c* 1. *nam apud* Tull. *Tuſc.* 5. *n°.* 34. ambulando famem obſonat, & *apud* Laërt. *l.* 2. *p.* 41. jugiter ſaltat. [h] *Hæc enim* ipſô momentô, *impetum lienis ferocientis veluti frenat, ſed protracta morbo favet, è Th.* 19. *n°.* 6. [i] Cic. *Lucull. n°.* 42. [k] Hipp. *p.* 529. *v.* 17. & Epigr. *Gr. lib.* 3. *p.* 418. [l] Prov. 15. *v.* 13. & 17. *v* 22. [m] Roſſet. *de Uter. Sect.* 3. *p.* 225. *Sic* Ballon. *Conſ. lib.* 3. *p.* 218. [n] Caſſius, *Probl.* 6. *Edit. Pariſ.* 1541. L. Aurelian. 3. *Chron.* 4. *p.* 412. & Varendæus *p.* 418. [o] Aret. *Diut.* 1. *cap.* 14. *p.* 81. & 82. Arnold. de Villanov. *lib.* 2. *cap.* 42. *p.* 103. [p] Abſyrto, *cap.* 40. *p.* 140. [q] *Sibyll. Or.* 3. *pag.* Gallæi 470. Silius Ital. *lib.* 10. *pag. Dauſq.* 595. Zenob. *Cent.* 5. *n°.* 18. *p.* 119. Lucian. *Pſeudol. p.* 899. Serv. *in Æn.* 3. *v.* 701. *p.* 315 Steph. *de Urbib. p.* 441. *ubi* Berkelium *doleo ſiccum.* Suid. *Cenſ.* 10. *n°.* 99. *p.* 483. Apoſtol. *Cent.* 13. *n°.* 1. *p.* 157. [r] *Pag.* 1198. [ſ] *lib.* 3. *cap.* 19. *p.* 146. [t] *Prax p.* 282.

intra lienis clauſtra *fremunt*, undè hypochondrium univerſum *luſorii* [t] *follis* inſtar contenditur, & *ſonorè ſtrepit*, ac ipſe *lien* [u] *murmurat* altè. Hinc cecinit [x] *Fr. Portus* eſſe *præcordia læva*

Flatibus aëriis cum murmure tenſa ſonoro:

Vel rurſùs, (*apud* [y] *eundem*,)

Mollia ventoſa reboant hypochondria flatu.

Hîc ergo genuinus eſt [z] *Tralliani* atque [a] *Jonſtoni fluctuationum* alveus. Hîc inſuper remugiens eſt [b] *Averrois* antrum *ventoſitatis inflativæ*. Hîc tandem ſpelæum eſt [c] *Rhaſis*, & [d] *Herculani rugitûs*. Atque ità immeritò prorſùs [e] *Nicol. Du Cheſneau* lienem *rugire* negat. *Leoninum* ſcilicèt *rugitum* ſeriò putat Scriptores velle. [f] *Platerus* verò, *ut ut ad hunc rugitum ſurdus*, *Scepticum* ſe gerit, aſſenſionemque cohibet.

6°. *Flatus* illi fiunt [g] *Veneris* irritamenta, [h] *venas* enim *inflant*, & [i] *jacentes* nervos, atque [k] *funeratos* erigunt. Flatuum enim iſtorum indivulſus comes eſt [l] *ſerum acre* & *aculeatum*, quod ſpiculis ſuis genitalia fodicat, ceu *genuinum* foret *Veneris oeſtrum*. Indè fit ut mediis in ſomnis *lienoſos* iſtæc *urtica* [m] *tangat*, quæ ipſis vel citra *bulbos erucaſve* [n] *ſalaces*; vel citra *Falerni* [o] *concham*, [p] *Satyriive potum*; vel citra [q] *ſalivas junctas*, *animarùmve* [r] miſturam; vel citra tandem [ſ] Διογένȣς ὑμέναιον, ἤτε Δομιτιανȣ̃ κλινοπάλην [t], non [u] *Herculeam* ſed [x] *Democriteam* excitat *Epilepſiam*, quâ Venereum ignem, lienali ſpiritu ſufflatum *modico* [y] *ſanguine* reſtingunt, dùm *immundo* [z] *viſu* Nocturnam veſtem maculant, ventremque *ſupinum* [a].

[t] Lalamantius, *lib.* 1. *de dieb. decret. p.* 15.
[u] *Hipp. p.* 204. 328. 332 & Riol. Pat. *p.* 495.
[x] *Decad.* 3. *cap.* 9. *p.* 98.
[y] *Ibid. cap.* 10. *p.* 99.
[z] *lib.* 8. *cap.* 11. *p.* 264.
[a] *lib.* 10. *p.* 625.
[b] Colliget 4. *cap.* 56. *fol.* 85.
[c] *lib.* 9. *ad R. M. cap.* 70. *p.* 255.
[d] Fol. 151. *H.*
[e] *lib.* 3. *cap.* 2. *p.* 212.
[f] Prax. *Tom.* 2. *p.* 445.
[g] Ariſt. *T.* 2. 816. Gal. *T.* 5. 477. & 478. *fuſè.* Septal. *Tom.* 2. *p.* 292. & *Tom* 3. *p.* 354. Rod. à Caſtro, *de Nat M. lib.* 3. *cap.* 3. *p.* 109. & Paul Zacch. *Q. Medico-leg p.* 139. [h] Horat. 1. *Sat.* 2. [i] Juven. x. 205. [k] Petron. 466. Mart. 13. *Ep.* 34. Athen. 2. 23. *p.* 64. [l] Hipp. 312. 33. [m] Juven. 2. *v.* 128. [n] Martial 3. *Ep.* 33. 10. 48. 13. 34. [o] Juven. 6. *v.* 304. [p] Dioſcor. 3. *cap.* 144. *p.* 232. Gal. *Tom.* 2. 103. & Petron *Sat p.* 27. [q] Lucret. 4. *v.* 1110. Agell. *lib.* 20. *cap.* 9. *p.* 1122. [r] Petron. *Sat. p.* 476. Agell. 19. 11. *p.* 1080. [ſ] Gal. *Tom.* 3. *p.* 315. [t] Suet. 8. 22. *p.* 814. Eutrop. *Edit. Frob. l.* 9 *p.* 111. Aurel. Vict. *Epit. n°.* 33. [u] Hipp *p.* 235. 8. Ariſt. *T.* 2. 815. *B.* Zenob. *Cent.* 4. *n°.* 26. Erotian. *in* Ἡρακλείῃ νόσῳ. Apoſtol. *Cent.* 9. *n°.* 93. [x] Gal. 5. *p.* 398. 9. & Clem. Alex. *Pædag.* 2. 193. *D. Huc refero* Plin. 28. 6. *p.* 684. *v.* 34. Gell. 19. 2. 1057. Tertull. *de Anim. n°.* 27. *p.* 330. Macrob. *Sat* 2. *cap.* 8 *p.* 352. [y] Theocrit. *Idyll.* 2. *v.* 54. *p.* 560. Plaut. *Bacch. Act.* 3. *Sc.* 1. *v.* 5. Curcul. *Act.* 1. *Sc.* 2. *v.* 65. & Petron. *Sat. p* 506. [z] Laſciviæ *ſomnum Helmont. vocat*, *p.* 190. *n°.* 42. Hipp. *autem*, Veneris ideam. *p.* 27. 45. [a] Ariſt. *T.* 2. *p.* 725 Lucret. 4. *v.* 1030. Horat. *Sat.* 1. 5. 85. Septa. *T.* 2. *p.* 87. & Guaſtavin. *p.* 341.

Medi-

Modicum porrò *ſanguinem* hîc protuli, *lienoſi* quippe, ut-ut libidine prurientes [b] *Salmacida* bibunt à fonte, & accenſendi propè veniunt non [c] *Laſtauris*, ſed [d] *Gallis* non [e] *Satyris*. ſed *Eunuchis* qui dùm *nihil poſſunt* [f] *ἐδ᾽ νȣν ἔχȣσιν*, ipſis *intento nervo flatibus irritis*. [g]

Illius autem *nocturni fluxûs* declinandi gratiâ *lienoſorum* nullus [h] *Phariſäicis ſpinis* incubat, jam quippe Venereis *acribus* [i] *urticis* plus ſatis punguntur.

7°. Appetitus vegetior, imò *voracitas Boeotica* [k] vix ullis [l] *dapibus Siculis*, vel *Pontificum* [m] *cœnis* [n] exſatianda: atque ità in proclivi ſunt *rem ſuam* [o] ut *ſtringant*, & *obliment*, [p] *edaces* enim præ [q] *Κυνορεξίᾳ* ab *eſurino* [r] *ſale*; ſed illa *capiuntur eſcâ ſicut hamo* [ſ] *piſces*. Ventridæmonem quippè gerunt, qui *mentem* ipſorum *in fodit in* [t] *ventre*, cujus [u] *ſervi* fiunt.

8°. Potui præterea [x] *Scytharum* vel [y] *Thracum* in morem lubentes indulgent, [z] *ſiticuloſi* ſunt enim, atque ita [*] *Scythiſſare* ſuſtinent, nec verentur [a] *Herculaneos ſcyphos*, vel [b] *Alexandri calices*, affatim exſiccare, ſed protinùs [c] *egent Æſculapio*, nam [d] *potu læduntur*.

[b] Cic. 1. *Offic.* n°. 18. Ovid. *Met.* 4. *v.* 285. Vitruv. 2. *c.* 8. *p.* 67. Strab. 14. *p.* 656. Feſt. 17. *p.* 491. Auſon. *Ep.* 69. & 101. *p.* 45. & 56. [c] Suet. *Ill. Gr.* n°. 15. Suid. *T.* 2. *p.* 13. Euſtath. *Il. B. p.* 196. 18. [d] Lucret. 2. *v.* 614. Ovid *Faſt.* 4. *v.* 243. Lucan. *l.* 1. *v.* 568. Flacc. *Argon* 7. *v* 636 Juven. *v.* 116. Martial, *ſparſim* Tatian. *Aſſyr.* Or. *adv. Gr. p.* 147. Lucian *in Dea Syr p.* 1075. Minuc. Fel. *in Oct. p.* 175. Herodian. *l.* 1. *p.* 11. *p.* 35. Lactant. *de F. R.* 1. *n°.* 17 *p.* 91. Arnob. *adv. Gent. l.* 5. *p.* 99. Lamprid. *in Heliogab. n°.* 7. *p.* 466. Aurel. Vict. *in Ep·t. n°.* 39 Feſt. *lib.* 7. *p.* 164. Hieronym. *in Hoſ. cap.* 4. *v.* 13. *T.* 6 *p.* 19. & Auguſt. *de Civit. Dei*, 6. 7. *p.* 592. [e] *Obvii paſſim; ſingulatìm verò* Salaces Soran. Gal. Aët. Ægin. *&c.* [f] Terent *Eunuch. Act.* 3. *Sc.* 3. *v.* 23. [g] Scaliger *ad Cardan. fol verſo* 351. & Joh. B. Sinibald. *Geneanthr. lib.* 2. *p.* 154. *lib.* 3. *p.* 284. & *lib.* 9. *p* 721. *fuſé.* [h] Suid. *in* Φαρισαῖοι. *Tom.* 2. *p.* 1029. [i] Juven. XI. *u.* 166. [k] Plut. *T.* 2 995. E. & Athen. 10. 4. *p.* 418 *A.* [l] Plat. *T.* 2. *p.* 404 & *Epiſt* 7. *Tom* 3. *p.* 326. Cic. 2. *de Fin n°.* 28. [m] Horat. *Carm.* 2. *cap.* 14. & Macrob. *Sat.* 2 *cap.* 9. [n] *Tantam ingluviem Equiſones de* Lienoſis *equis annotant* Abſyrt. *cap.* 40. *p.* 140. *In ipſis autem hominibus luculenta preſtant exempla*, Ballon. *Ephem.* 1. *p.* 61. [o] *Hor. Sat.* 1. 2. [p] Hipp. 182. 203. & 454 Avic. *l.* 1. *Fen.* 2. *Doctr.* 2. *fol.* 107. Joh. Manard. *p.* 324. C Piſo, *Sect.* 1. *p.* 37. & Rob. Flud. *p.* 199. [q] *Quam ipſis tribuit* Michaël. Scotus *lib. de Secr. Nat. cap.* 43. *p.* 302. [r] Helmont. *p.* 424 *n°.* 7. [ſ] Platonis *eſt*, è Tullii *Cat. Majore n°.* 13. *non autem* Archytæ Tarentini, *utì fingit* Jodocus Venderheidius, *Com. in Lyſiæ Or.* 3. *p.* 43. [t] Clem. Alex. *Pædag.* 1. *p.* 150. *C.* [u] Athanaſ. *in Dictis Evangel. Tom.* 2. *p.* 425 *C.* [x] Herodot. 6. *cap.* 64. Ariſtot. *T.* 2. *p.* 695. *B.* [y] *Xenoph.* 7. *de Exped. Cyr. p.* 400. & 405. Callim. *fragm.* 8. *p.* 151. Hor. *Carm.* 1. 27. 2. Iul. Pol. 6. 3. *p.* 276. & Athen. 10. 12. *p.* 442. [z] Hipp. *p.* 454. 14. & Avic. *fol.* 107. [*] Herodot. 16. 6. 84. [a] Senec. *Epiſt* 83. *p.* 548. Plut. *in Alex.* 706. *C.* Athen. 12. 1. 512. & Macrob. *Sat.* 5. 21. 521. [b] Plut. *Sympoſ.* 1. *q.* 6. *p.* 623. *F.* [c] Plut. *de Ira*, *p* 454. *E.* & *Sympoſ.* 1. *q.* 6. *p.* 624. *A.* [d] Sennert. *Tom.* 3. *p.* 483.

9°. Ex-

9°. Exindè eſt ut *nauſeoſi* fiant [e] *ſputatores*, ſemoti longè vel ab * *Antoniâ Druſi*, vel *à* [f] *Perſis*, *naſturtio frugi*, nec unquàm expuentibus. Verùm ubi ſuam lympham profuſiori ſalivâ profundunt, os ipſis exareſcit, quaſi [g] *dipſade* morſi forent, atque ità novam expoſcunt [h] *amyſtidem*, quâ fauces ſibi proluant [i] *latice Lyæo*, atque ſic mutuas operas ſibi tradunt infeſtas ſaliva exundans potuſque profuſior.

10. Sudore pariter toti quandoque diffluunt, *Thracis* illius [k] *Maximini* ad inſtar, qui duos, treſve [l] *ſudoris* ſui Sextarios calicibus excipiebat, quum è diverſo [m] *Petronii Saſinius* Aſiatici quid habuerit, nam ab eo *ſudor* [n] *abfuit*, abfuit & oris *mala* ſaliva.

11. *Salivæ* porrò atque *ſudoris* illius ubì *divortia* fiunt univerſa microcoſmi lympha in unos corrivatur mictuales ductus, & *ſiphunculis urinariis* largiter erumpit, [o] *Diabetis* in modum.

12. Ex illis porrò lymphæ divortiis *alvus* [p] *areſcit*, quicquid enim vel *ſalivoſos in ductus*, quos, *ævô Gal. vix ullus ignorabat*, vel [q] *ſerias in urinarias* [r] confluit, id univerſum alvô deducitur, per humoris παλίῤῥοιαν [ſ] *refluxum* cujus ergò *fæcutina* remanet colluvies [t] *ſicciſſima* imò *ſtyptica* & *auſtera*; atque ità fluere neſcia *Segnior* igitur [u] *alvus*, & quaſi *veternoſa*, naturæ neceſſitati vix paret, niſi [x] *ſtimulis acrioribus* evigilata.

e Gal. *Tom.* 3. 276. & 278.
* Plin. 7.19. *p.* 147. 30.
f Herodot. 1.71. *p.* 29. Xenoph. *Inſtit. Cyr.* 1. *p.* 6. *B.* Cic. 2. *de Fin.* n°. 28 & Tuſc. 5. n°. 34.
g Nicand. Dioſcor. Gal. Aphrodis. Aët. Geſner. & Aldrov. *Imò* Ovid. Lucan Ælian. Lucian. Nazianz. Eunap Iſidor. Suid Alb. Magn. Volaterr. Rhodigin. Scalig. in Ariſt. Dauſq. in Sil. Ital. *atque* Bochart. *h* Ariſtoph. *Acharn. Act.* 5. *Sc.* 1. *p.* 426. Callimach *fragm* 18. 151. Horat. 1. *Carm.* 36. *v* 14. Plut. *Sympoſ.* 3. *q.* 3. *p.* 650. Pollux *p.* 276. & 294. Macrob *Sat.* 521. Iſidor. *Orig.* 20. *cap* 5. *p.* 274. Suid. *in* Ἀμυσί. *p* 211. Euſtath. *in Il. A. p.* 836. 10. & *X. p.* 1388. 43. Cælius Rhod. *p.* 374. & 1551. *Id ipſum ſonat Philoſophi* κωθωνισμός. *T.* 2 *p.* 696. *C.* *i Æn.* 1. *v.* 690. *k* Iul. Capitol. *p.* 603. *l Vid.* Theophr. *de ſudorib. p.* 454. & Baricell. *de hydronoſa nat. lib.* 2. *cap.* 6. *m Satyr. p.* 157. *n* Catull. 23. *v.* 16. *o* Aret. *diut.* 2. *cap.* 2. Gal. *T.* 3. *p.* 311. *nec-non* Trallian. Aët Æginet. Oribaſ Nonn. &c. *p* Hipp. 97. 50. & 67. 29. Ariſt. *T.* 1. 1011. *A.* & Avic. *fol.* 107. *q* Ὅπη δὲ καὶ οἱ τὸ σίαλον γεννῶντες ἀδένες αἰσθητοῖς ἀγγείοις εἰς τὸ στόμα προχέουσιν αὐτὸ; σχεδὸν οὐκέτι οὐδεὶς ἀγνοεῖ. *Tom.* 1. *p.* 246. 25. *Id inculcant* Gal. *id. T.* 1. *p.* 490. *v.* 43. Oribas. *p.* 23. *Edit. Pariſ.* 1556. & Avi. *l.* 3. *Fen.* 6. *cap.* 1. *T.* 1. *p.* 579. *Edit. Venet.* 1564. *ſunt igitur perindè ſeculi hujus inventum, ac alia, quæ hîc, in* Corollar. *recitantur innumera, quibus aliquando diteſcet* Davidis Abercrombii *Fur Academicus. Vid.* Prælud. *mei Anat p.* 62 *Edit.* 3. 1580. *atque facetiſſ. & eruditiſſ.* Jan. Leonic *p.* 78. *Metam.* Æſcul & Apoll. 1673. *r* Hipp. *p.* 395. *v.* 44. *ſ* Ariſt. *T.* 1. *p.* 1011. *A.* & Aret *lib.* 2. *cap.* 4. *cur. acut.* *t* Hipp. *p.* 454. 15. *u* Hipp. 182. 43. & 203. 14. & 42. *x* Hipp. *p.* 393. 49. & 454. 14.

Th. IX.

Tot porrò phœnomena *lienoſos* nobis cedunt *ſanguine* a *ſeroſiori*, imò *acido-ſalſo* atque *tartareo*.

Id autem prout *tubîs amplîs* b lien ubertim excipit, ità & id ipſum, intra 1um. Morbi ſui gradum, affatim in hepar refundit c.

N°. 2. Verùm ubi 2us movetur Actus *Tragœdiæ noſtræ*, omnia ruunt in pejus, & ſymptomata catervatim ingruunt *lethum* tandem *illatura*. Univerſus quippè ſeri tanti *limus*, & veluti *tartarum* d fibroſo detinetur lienis texto, à quo, veluti *palude* e *Lernæâ*, malorum f *Ilias* ſeſe diffundit in microcoſmi tractus. Primò quidem *maculæ* viſuntur *cæruleæ*, *fuſcæ*, *nigricantéſve*, & per *areas* cutem deturpantes, inſtar g *ſuffuſionum*. Illas porrò acoris ſobolem eſſe profiteor è *paternis* h *experimentis*, quibus mihi compertum eſt, *acidis* ſanguinem i *nigreſcere*, & in k *globulos* præcipitari, exindéque viſcera obſtrui, & *cuticulam* ipſam à vertice ad calcem conſpici *atratam* l.

N°. 3. Illius autem *acidi* m *muriatici* virus tàm acre eſt ut n *peſtilens* illud & o *perniciale* Scriptores execrentur. Vulgò tamen tantam ſtragem non edit, ſed prout interim *invaleſcit*, ità & *ferociùs graſſatur*, ſcorbuticámque labem viſceribus aſpergit. Et exindè p ἐκχυμώσεις illæ q *cuticulares*, r ὑπωπίων, vel etiam *vibicum* inſtar, quæ 1um *blandæ* & *indolentes* erant, evadunt acres, & *prurigine* tandem ſ *ulceroſæ*.

a Hipp. p. 49. 27. 247. 43. 315. 43. & 345. 11. Ariſt. *T.* 1. *p.* 809. *E.* & *T.* 2 *p* 721. *E.* Gal. *T.* 2. *p.* 61. 3 303. & *T.* 5. *p.* 469. 470. 478. Conring. *de ſang. cap.* 5. *p.* 26. *Vid. Hiſt. hum ſang. Nobiliſſ.* R. Boyle, & *Experim. de miſtis liquorib. A* 1679.

b *Theſ.* 1. *n°.* 8.

c *Theſ.* IV. *n°.* 3°.

d *De humano Tartaro. Vid. lib.* 2. *cap. de Morb. ab Obſtr.*

Fab. Violetti *A°.* 1635. e Prov. Vatic. *Cent.* 2. *n°.* 51. *p.* 289. Strab. *l.* 8. *p* 371. Zenob. *Cent* 4. *n°.* 86. *p.* 107. Diogenian. *Cent.* 1 *n°.* 10 *p.* 176. Heſych *p.* 594 & Apoſtol. *Cent.* XI *n°.* 88. *p.* 141. f Cic. *ad Attic.* 8 11. Zenob. *Cent.* 4. *n°.* 43 Suid *Cent.* 7 *n°.* 95. & Euſtath. *Il.* δ. *p.* 338. 3 g Hipp Gal. & Æginet. *parſim.* h *Sparſim in* Diſcip. Theſib. *præſertim in eruditis illis*, *de* Liene, *p m. Viri* Joh. von Flammerdinge, *Præſide* Rev. Patre, *propugnatis*, *Ann.* 1671 *n°.* 19. *Vid.* Joh. Couſin *Hiſt. de* Aſthmat *Ann.* 1673. i Rubefieri *ſomniavit* Walæus, *Inſtit. Med. cap.* 12. *p.* 21. *Vigilantior fuit* Daniel. Duncan. *Hiſt Anim. Art.* 1 *p* 40. k *De* ſanguificatione, *vid.* P de Betbeder, *A* 1666 *De ſanguineis verò* globulis. *vid experim* D. Grew, 1679. de particulis *autem* acidorum terrenis, angular & cubicis, D. Galatæum, *de acidis uentriculi*, *p.* 61. *Ann.* 1676. l *Vid. Theſ.* 15. *n°* 1. m Hipp. 312. 32. Sale *propterea* melancholicos *interdicit* Untzerus, *p.* 204. n Thom. Iordan. *de Peſtis phænom Tr.* 1. *cap.* 17. *p.* 179. & 180. & Jodoc. Lommius, *Obſ. lib.* 1. *p.* 50. & 167. *Vid. ſingulatim* Sebaſt. Wirdig, *l.* 2. *c.* 2 *n°.* 2. o Claud. *Campenſ. Com* 6. *in Aph.* 43. *p.* 157. p *Imò* Scabiem ipſam *recenſet* Petrus Paſchalis, *pag. de Feb.* 148. q B. Montagnan. *Conſ* 158 Joh B Montan *Conſ* 17 & 178. *Vid.* Fr. Piens, *de feb in Specie p.* 267. r Gal. *T.* 5. *p.* 458. *Vid.* Hipp. 113. 39. ſ Hipp. 194. 34. & Lyſias, *Or.* 3. *p.* 47.

N°. 4. Illinc itaque tibiarum ulcera *parva* quidem vulgò, ſed *rebellantia* ſeſe produnt, qualia LXX. Interpretes *t* πονηρὰ vocant καὶ δυσίατα; *u Hippocr.* verò κακελκίας καὶ δυσελκίας, ut in *Antilocho*, & *x Alevá.* Mala idcircò ulcera dicuntur à *y C. Celſo*, & δυσαλθέα ab *z Aret.* & ab *a Aëtio*, quibus ſuffragatur *b Avicennæ* praxis. Iſtæc enim ulcera *ſero* ſcatent *c ſalſuginoſo* fodicante atque corrodente, cujus muriaticam indolem arguunt *d cicatrices nigræ*, quibus ità leviter obducuntur, ut *continuò recidivent.* Illæ ſiquidem *particulæ ſalinæ*, ſuis aculeis intimiùs defixis, etſi lateant ad tempus, *brevi tamen aſſurgunt*, & ulcera produnt *altiora* atque *altiora*, ſpontaneo *e* ſero quandoque manantia, & ab *f Hipp.* & *g Aret.* graphicè depicta. Altiùs itaque ſerpente virus edaci, *aures* ipſæ *roduntur*, & *h fœtorem emittunt*. Immò *i gingivæ* fiunt *roſionis*, *foetoríſque* conſortes, *dentéſque* ſuos denudant, *brevi vacillaturos*, prout *k Hipp*, *l Strab.* *m Plin* *n Paul.* *o Marcell.* *p Avic.* atque *q Suidas* ſtylo notarunt adamantino.

N°. 5. Altiùs adhuc evectô vitiô, *narium vaſa* recluduntur, & *hæmorrhagiæ* moventur enormes, quæ ſanguinis κρᾶσιν *vitiatam* produnt, quam *r Hippocr.* paſſim infamat, utpote *pravo fermento* prægnantem.

N°. 6. Jàm verò *acres* illæ *particulæ ſalino fixæ* *ſ* Hippocrateâ ſanguinis περιόδῳ, atque *t Platonicâ* περιφορῇ, ità conquaſſantur atque ſubiguntur invicem, ut nihil relinquant in maſſâ quod non inquinent. Indè fit ut *u infima* trunci *vaſa*, vel turgeſcant impendiò, & *x varicibus* aſſurgant; qui vulgò *cæcæ* dicuntur *hæmorrhoides*; vel arrodantur, & fluant, eruptionis inſtar è *naribus ſummis*.

N°. 7. Idem ergò ſanguis qui recèns *balſamicus* & *conſocialis* partibus erat, in *acrem* ipſarum *hoſtem* evadit. Partium igitur

t Deuteron. 28. 35. *u pag.* 182. 42. & 312. 31. *x* Hipp. 312. 32. *de quib. memor. exempl.* J. R. Saltzmann. *recitat, Obſ. Anat. p.* 38. *y Lib.* 2. *cap.* 7. & 4. *cap.* 9. *z Diut.* 1. 14. *p.* 83. *a Tetrab.* 3 *ſerm.* 2. *p.* 636. *b Lib.* 3. *Fen.* 15. *Tr.* 1. *p.* 790. *c* Hipp. 312. 33. *atque* Theophr. *de ſudorib. p.* 455. *d* Hipp. 423. 17. Ariſt. *T.* 2. 721. E., Celſ. *l.* 2. *cap.* 7. *p.* 62. *n°.* 25. Nic. Piſo, *l.* 3. *de M. Cur. cap.* 30. *p.* 327. Iul. Guaſtavin. *Com.* 9. *in Ariſt. Probl. p.* 309. & Lud. Septal. *T.* 2. *p.* 34. *e* Hipp *p.* 178. 30. & 203. 41. *f Pag.* 182. 42. 203. 41. 204. 2. 423. 17. *g Diut,* 1. 14 *p.* 83. *h* Hipp. *p.* 203. 40. *i Vid. Erud. atque terſum* V. Ketelaer *de Aphthis*, & Gal. *T.* 2. *p.* 252. & 479. *k Pag.* 182. 42. 203. 40. 332. 39. 348. 39. & 423. 17. *l Lib.* 16. *p.* 781. *m Lib.* 25. 3. *p.* 622. *n Lib.* 3. *cap.* 49. *p.* 474. *o cap.* XI. *p.* 291. *p Lib.* 3. *Fen.* 15. *Tr.* 1. *cap.* 5. *p.* 791. *q Tom* 2. *in* Μάρκελλος. *r In Coac. in Prog in Prorrhet. in lib. de M. M. & de Affect. Int.* *ſ Pag.* 31. 28. 85. 33. 89. 19. 99. 7. 102. 36. 104 6. 107. 24. 108. 41. 109. 2. & 48. 304 30. 305. 41. & 54 *t Tom.* 3. *p.* 70. & *apud* Gal. *T.* 1. 216. 265. *u* Hipp. 520. 3. *x* Gal. *Tom.* 3. 359. Æginet. 3. 59.

cum

cum ſanguine neceſſitudo primæva planè intercidit, atque ità ſingulis illis *ipſum veluti refugientibus*, totæ macreſcunt, *nutrimenti defectu.* Aſſurgamus igitur *y Hipp. z Philoſ. a Aret. b Gal. c Avicenn.* & *d Averroi*, lienoſos *tabentes* dùm digito monſtrant.

N°. 8. Quoniam autem illæ ſanguinis protiunculæ ſalino fixæ *craſſiorem* præ ſe ferunt *molem*, quàm ut *porulos* nutriendi corporis ſubire queant, plurimæ in lienem texti laxioris, vel *e pondere* proprio ruunt, vel *adventitiis ſpiculis* in illum ſeſe inſerunt. Dùm verò hìc *alta palus* eſt, è cujus profundis haud facilè emergant, conſequens fit, ut plurimæ illæ, eò *demerſæ*, inibi ſtagnent, neſciæ refluxus.

Stagnatione igitur ſuâ concreſcunt, & ità conglomerantur ut *lienem enormiter diſtendant*; *f corpore* interim *tabeſcente.* Atque adeò feſtivus eſt *g Trajanus* lienem comparans *fiſco.* Hôc ſiquidem *diteſcente* populus *depauperatur*, utì liene *increſcente* corpus *emarcet.*

N°. 9. Tumentiore itaque ſplene, non ſolùm *ſpiritus* ille *ſublimis* urget, quem *h Polemon Athen.* meritò tribuit mœrore preſſis, ſed reliqua ſymptomata graviùs undique premunt. Imò novi tumores conſurgunt, quibus *palpebræ*, *pedéſque i gravantur*, è particulis *ſeri viſcoſi* genarum pedúmque texto tenaciter implexis. Atque ità non *meræ* ſunt *inflationes*, ut apud *k Averroem*, quaſi *flatuum unicè ſoboles* eſſent.

N°. 10. Partium autem illarum utì *color l fædus multiplex* exurgit, ità & corporis univerſi *floridus* omnis atque *vivax* funditùs perit. *m* Etenim

Quà viret in foliis venit à radicibus humor n.

Hìc verò mala radix, mali ſtolones. Prava g rmina, pravi ſurculi: *o decolor* lien atque *luridus*; decolor & *vultus* atque *Saturninus p.* Sed ne *mentem q Saturninam* induamus ipſi, *ſtigmate no-*

y Pag. 69. 43. 182. 42. & 203. 42. *z Tom.* 2. *p* 1011. *A. a Diut.* 1. 14. *p.* 82. & 83. *b Tom.* 1. *p.* 106. *c Lib.* 1. *Fen.* 2. *Doctr.* 2. *fol.* 107. & *lib.* 3. *Fen.* 15. *Tr.* 2. *cap.* 1. *fol.* 789. *d Colliget* 4. *cap.* 56. *fol.* 85. *e* Terrenæ *ſunt enim atque* compactæ, Iulio Palmario, 2. *de Contag. cap.* 3. *p.* 122. *atque* Ioh. Ionſtono, *Prax.* 10. *p.* 619. *f* Hipp. *p.* 69. 43. & 203. 42. Gal. *Tom.* 1. *p.* 106. Ballon. *de V.* & *M. Morb. p.* 72 73. & 74. Pallor in ore ſedet; macies in corpore toto. *Met.* 2. 776. *g* Aurel. Victor. *Epit. n°.* 66. *atque* Rhodigin. *l.* 4. *cap.* 18. *Undè verò* Senn Heurn. & *alii paſſim id* Dionis *eſſe velint*, *me fugit. h Lib. de lignis*, *p* 161. *i* Hipp. 224. 36. 278. 42. 423. 20 & 30. *k Colliget* 7. *cap.* 13. *p.* 156. *F. l* Gall. adagiò *perhibentur*, *juxta* Hipp. *mentem*, *p* 268. 28. jaunes comme de la cire. è *Naſone autem* ora buxô pallidiora gerunt *Metamorph.* 4. 134 & XI. 417. *m* Aret. Diut. 1. *cap.* 14. *p.* 83. *n Sic Hipp.* ὡς ἡ τροφὴ, ἔτω κὴ τὸ ἔξω. *o Utì conſtat* è cadaverib. lienicis. *p* Hipp. *pag.* 204. 2. *q Vid.* Chriſtoph. Clavium, *in Sphæram* Ioh. de Sacro Boſco, *comm.* 2. *p.* 275.

tandi r *Aſtrologico*, Citharædum vocemus, qui nobis animum exhilaret. En *Stratonicum*, dicteriis facetum, qui *lienoſos* dùm intuetur ſ *Caunios*, pallore ſuffuſos, ceu reduces vel è t *Trophonii* antro vel è mediis *ſilentibus* u *umbris*, in ipſos *Homericum* illud jactavit, x *hominum genus foliis eſſe ſimile*. At culpantibus eum *Cauniis* quòd civitatem *ut morbidam* ſubſannaret, *abſit*, inquit, *morbidam* dicere *auſim*, ubi vel *ipſi mortui* y *ambulant*.

r Ioh. Haſfurti Verdungi, *Novæ Med. lib.* 2. *p.* 18. *ubì teterrimè* Saturninos *ſugillat. Sed* φλυαρεῖ. *Noli autem* ἀντιφλυαρεῖν è Gal. *T* 3 *p.* 41. *verùm* Ariſtot. *oppone T.* 2. *p.* 815. Cic. *Tuſc.* 1. *n°.* 33. Plut. *T.* 1. *p.* 344. *B.* & Fr. Bonav. *lib.* 4. *p.* 240. ſ Plin. 11 37. *p.* 275. Volaterr. *l.* 24. *p.* 571. t Ariſtoph. *in Nubib. Act.* 1. *Sc.* 6. *p.* 155. Philoſtr. *Apollon.* 8. 8. *p.* 420. & Apoſtol. *Cent.* 7. *n°.* 88. u *Æn.* 6. *v.* 264. x *Iliad.* Z. *v.* 147. & Φ. *v.* 464. Mimnerm. *P. Gr. p.* 736. *v.* 1. Plut. *de ſera pœnit. p.* 560. Q. Smyrn. 9. *v.* 501. y Strab. 14. *p.* 651. & Cœlius 4. 18.

Th. X.

Nec tumidus lien *cutis florem* unicè *decerpit*, ſed viſceribus damnum multiplex infert. Ejus enim *globuli* non omnes *lienali ſeptô* coërcentur: Quidam igitur ſanguinis fluentô *huc & illuc* abripiuntur, atque ità *glomere facto* venas inferciunt, intra quas nequeunt *liberè volvi* atque *revolvi*. Accidit itaque ut vegeto licèt cordis impulſu ab aliis atque aliis urgeantur à tergo, inibì nihilominùs, *hoſtili ſuo globo*, vias obſideant. Intereà perennis à corde *propulſio* in iſthæc *allidit* obſtacula. Tunc verò quicquid in ſanguine *tenuius* eſt, atque *dilutius* præterfluit, *craſſius* autem & *compactius* inibi ſiſtitur, & venas paſſim in a *varices attollit*, utì ſingulatim de *venis in ano* prænotatum eſt b.

a Gal. *T.* 5. *p.* 305. Pulverin. *cap.* 62. *p.* 551.
b *Th.* 8. *n°.* 5.

Th. XI.

Nec iſthæc *à ſanguine in grumulos coacto* unica vaſis infertur noxa, nam *glutinoſæ* ſi confluxerint *particulæ*, globulos protinùs *inviſcant*, & partibus *affigunt*. Indè fit ut ipſæ arteriæ vocentur in detrimenti partem. Nam portiunculæ, *viſco ſuo tenaciores*, arteriis internis agglutinantur, & pares ſe præſtant ſanguini reprimendo. Illarum enim alveis præpeditis, *fluento* ſunt vel *nullo* vel *laborioſo*. Sanguinis interim *perennes*, ac etiam *ingentes* volvuntur ſub pectore fluctus, qui alluvione ſuâ ad remoras illas fortiter allidunt, quò gluten illud *arteriis impactum* deglu-

ti-

tinent. Ingens ergò procella ſurgit, *ceu maris æſtuoſi intra ſtrictiora freta*, nam hîc quoque ſtrictior eſt fluxuri ſanguinis alveus. Is autem quia *Spiritibus turget*, recens à corde, *impetu ruit* in globum obſtantem. Sed dùm ſuos fluctus, *inſtar procelloſi maris ad ſaxa* inibi *frangit*, cor minimè *ſaxeum*, reſilit atque tumultuatur. *Cordis* autem iſtæc *commotio* atque *tumultus* Palpitationis nomine vel *lippis* atque *tonſoribus* jam olim innotuit. *Rudem* teſtor Plauti *lenonem*, qui *experientiæ ſcuticâ vapulans* moreſè queritur, [c] *geminos ſeſe filios in ventre habêre*. *Rude* & alterum *cor* [d] *Euclionis* atteſtor, *arte ludicrâ continuò emicans in pectus*, hoc eſt, *palpitatione repentinâ*, ceu ſeditione [e] commotâ, *confeſtim in pectus inſurgens*. Idiotas igitur apage, qui [f] *ceu aſini ad lyram*, ſeſe ad *Hippocrateos codices* adjungunt, quò *Virum* in Arte Medicâ detritiſſimum *traducant*, ceu *cordis* iſtud terrificum *ſymptoma* vel *ſiluiſſet*, vel *ignoraſſet*. Sed iſti *Sycophantæ*, ſi quid modò ipſis *Arcadicis lævâ in parte mamillæ ſaliat*, adeant quæſo, Cl. D. D. *Gronovium* Pr. meum ad aras uſque colendiſſimum, & ex illo Literarum omnigenûm *inexhauſto fonte*, opimos doctrinæ ſuccos *largiter hauriant*, quò ſibi *mentem aridam*, *ſterilémque irrorent* atque *fœcundent*. Gloriæ igitur ducant à [g] *Viro tanto* doceri *τὸν σφυγμόν τε καὶ* [h] *παλμόν*. Deinceps verò diſcant quid ſit ὁ τῶν φλεβῶν [i] πηδηθμός; quidve αἱ φλέβες [k] αἱ σφυγματώδεες; quid rurſùm οἱ πόνοι παλμώδεες, [l] vel in univerſo corpore, [m] vel ad tempora; [n] vel ad collum; [o] vel in toto abdomine; [p] vel in hypochondriis; [q] vel ad umbilicum; [r] nominatim autem quid ſit τῆς [ſ] καρδίης παλμὸς διὰ τέλεος [t] ξυνεχής; Quid inſuper παλμὸς περὶ καρδίην οἷος ὑπὸ δρόμου, ἢ ὑπὸ δείματος [u]; Quid tandem *Latinis auribus* iſthæc *Divini Genii* [x] verba ſonent? αἱ φλέβες πρὸς τῇ καρδίῃ [y] πηδῶσι, καὶ ἡ καρδίη πάλλεται. *Cor* nimirùm *concutitur* atque *ſubſilit*, ubì vaſa *ſubſultim* ad illud aſſurgunt. Sicut enim rapidi fluminis *fluxu repreſſo tumeſcunt aquæ*, multo cum tumultu, ità hic ſanguinis *cohibito motu tumefiunt* va-

c Curcul. *Act.* 2. *Sc.* 1. *v.* 6.
d Plaut. *Aulular. Act.* 4. *Sc.* 3. *v.* 3.
e Mercat. *Act.* 1. *Sc.* 2. *v.* 14.
f Gal. *T.* 1. 361. & 502. Lucian. *p.* 890. *A.* Athen. *l.* 8. *cap.* 9. *p.* 349. Suid. *T.* 2. *p.* 315. & *Cent.* 10. *n°.* 94.
g *Quòd ſi locorum intercapedo ipſos illius neceſſitudine interdicat, conſulant velim Eruditiſſ.* Sebaſt. Piſſenium. *de Cord. Palpit. lib.* 1. *cap.* 2. 3. & 4.
h Hipp. *p.* 115. *v.* 3.
i Hipp. *p.* 358. 42. Venarum percuſſus, Plin. 7. 51.

k *pag.* 427. 10. l *pag.* 432. 46. m *pag.* 308. 39. 325. 19. 434. 4. n *pag.* 358. 42. o *pag.* 431. 31. 427. 17. p *pag.* 432. 43. q *pag.* 306. 13. 402. 46. r *pag.* 320. 5. 432. 45. ſ *Vid.* Joh. B. Montan. *Conſil.* 181. Trincavell. *lib.* 6. *part. aff.* 12. Claudin. *Conſ.* 128. *p.* 308. Petr. Vaſcum Caſtellum, *Tract.* 9. *de Cord. palpit. p.* 814. Tulp. *lib.* 2. *obſ.* 19. & Henr. Regium, *Prax. p.* 283. t *pag.* 327. 45. u *pag.* 532. 50. x *pag.* 124. 40. y *Ipſum* cor *Antiocho depereunti Novercam* δεινῶς πηδᾷ, è Juliani *Miſopog. p.* 69.

ſa, atque *commoventur*, & illis turgentibus atque concuſſis, totum *cor exagitatur*, & *impendiò convellitur.* Hipp. ergò *fons genuinus* eſt, atque *primævus* ſcriptionis περὶ παλμῦ.

Quæ igitur *ſeros* apud ejus *Nepotes* palpitationum *cordis* & *arteriarum* proſtant exempla, *Rev. Parenti* neutiquàm vel *Archetypa* ſunt, vel *Prototypa*; ſed *Apographa*, & ſæpius *Apocrypha*, utpotè *mendoſa*, & à *Naturæ libro* penitùs abhorrentia. Hîc igitur Hipp. *utì aliàs*, dùm Medica *fundit*, ab aliis *ebibenda*, Galatonis [z] Homerum refert, *carmina vomentem*, ab *Ariſtophaneis* [a] ἐπιφυλλίσιν *abliguriendà.* Sed quia iſtæc *idea nauſeoſa* eſt, *Hippocr.* dicam virum eſſe *tantum*, ut Medicorum plures, in [b] *Jalemos aſcribendi*, tot pygmæi ſint, [c] *thyrſô pollicem ejus metientes.* Imò Hipp. *Phœbus* eſt *alter*, fulgore non ideò carens, quia *non videtur* à [d] *cæcis.*

[z] Ælian. *V. H.* 13. 22. *p.* 502.

[a] Salſum *eſt in Poëtas inficetos* Scomma. *Act.* 1 *Sc.* 2. *p* 215.

[b] Zenob. *Cent.* 4. *n°.* 39. Gal *Tom.* 3. 453. 58. Heſych. *p.* 454. Suid. *Cent.* 5. *n°.* 8. & 7. *n°.* 97. Apoſtol. *Cenſ.* 10. *n°.* 39. Etym. M. *atque* Varin. *in* Ἰάλεμος. [c] *Vid.* Cyclopem *Timanthis.* Plin. 35. 10. *p.* 833. [d] Theophili *mens eſt* de Sole, *Lib.* 1. *ad Antolycum p.* 70.

Th. XII.

Nuſquàm igitur *cor* unicè *ad moles ſuis oſtiis injectas ſubſilit*, ſed & ejus primarii tubuli, *ad obices quoque reſiliunt*; aſſultím enim impetuntur à ſanguineis globulis cunctis, qui ab offenſâ ſuâ *tumultuoſe* & *confertim* in ſeſe reſultant. Tunc quippè neceſſarium eſt, ut *ſenſiles* illi ſanguinei *canales* toti contremiſcant, & motu ſuo incondito *viſcera concutiant.* Undè conſequens & alterum ut inteſtinus ille ſanguinis tumultus arctiores ſuos dilatet alveos, & *maris* iterùm *implacidi more*, ſinus ſibi formet, intra quos reciprocet. Dum autem ſinus illi cavantur, univerſum *Arter. ſyſtema* micare non deſinit, pulſúque ſuo irrequieto turbas ubique ciêre, ſed præſertim *in ipſâ lienis arteriâ*, quæ propterea pulſat enormiter, & petulanti ſanguine ſuo *hypochondrium concutit* atque *convellit.* Exindè eſt, ut lienalis arteriæ *validi percuſſus* frequenter occurrant, qui ſuis *ictibus* fortiter *repetitis* fornicent. *Fornicatur* ergò *lienalis arteria* reliquarum more, quæ hinc indè *fornicis in morem* extruuntur, & ἀνευρύσματος

no-

nomine paſſim infamantur à [a] *Dioſcoride*, à [b] *Galeno*, ab [c] *Aëtio*, à *Paulo* [d] & ab *Actuario* [e].

N°. 2. Iſtæc autem aneuryſmata *vel jàm mihi notiſſima ſunt*, nam tales arterias cùm in *pectore*, tùm in *abdomine* pugni mole *fornicatas* legi apud [f] *Fallop.* [g] *Paræum*, [h] *Harvæum*, [i] *Riverium* & [k] *Marchettis*. Singulatim verò *Par. Rev.* lienales mihi ceſſit benè multas *Dædaleas* omninò, & *ambagioſas*, cellulíſque paſſim *excavatas*. Tales porrò fuiſſe profitetur lienales illas, quæ ſuis *anfractibus* [l] *longè latéque protenſis*, atque tædioſè pulſantibus [m] *Plautinum* Cappadocem *Zonâ quaſi cinxerunt*. Tales iterùm aſſerit *melancholicis* ineſſe, qui *corde lienoſo* [n] *canuntur*, quòd ſcilicèt *lien* ipſis *ſaliat*, & *de labore pectus tundat*, ac *ſeditionem* veluti *faciat*, *occupando* [o] *præcordia*.

N°. 3. Tales denique fuerunt pulſationes illæ quas memorant, & quas ignorant [p] *Arculanus*, [q] *Eraſtus*, [r] *Claudinus* atque [ſ] *Bontius*, ſed quas debuiſſent ab [t] *Hipp.* didiciſſe. *Par.* autem *Rev.* mirâ voluptate meum animum permulſit, ubì me docuit ſe *intra lienales* illas, nec non *intra pulmonales*, & quandoque intra coronarias cordis [*quas mihi dedit expaſſas & duratas omninò, atque ità horrendæ quondam palpitationis ſontes*] mucilaginem quandam, *oſtrearum* inſtar, & *lividis cirris*. Id quidem [u] *Benivenius*, [x] *Veſal.* [y] *Holler.* [z] *Rumler.* [a] *Ballon.* [b] *Hildan.* & ipſa ſeculi ſupercilia [c] *Severin*, [d] *Velſchius* & alii, viderunt tàm in *aorta*, quàm in *corde*, ſed chimæræ formâ, *vermis* nimirùm, *puris*, *calli*, *carnis*, *caruncula*, vel *adipis*. At ipſorum intererat, ab [e] *Hipp.* doceri tales concretiones eſſe à *pituitâ frigidâ* ſanguinem *refrigerante* atque *ſiſtente*.

Merum igitur *gluten pituitoſum* eſt, ſicùt *Hippocrati* experimenta paterna luculentam fecère fidem: Iſtæc enim *mucoſa* ſæpius *exſiccavit*, *decoxítve* aquâ, vinô, acetô; vel etiam *exuſſit* prunis vel flammâ, & aliud nihil deprehendit quàm *gelatinam ſanguinis* eſſe ſimilem illius, quæ *ſanguini ducto* tenax accreſcit, & in-

a lib. 4. cap. 42.
b Tom. 3. p. 356. 4. p. 27. & 87.
c Tetrab. 1. *Serm. 3. cap. 18. p. 122. & Tetrab. 4. ſerm. 2. cap. 51. p. 716. Ibid rurſus ſerm. 3. cap. 9. p. 746.*
d lib. 4. cap. 53. p. 527. lib. 6. cap. 37. p. 563.
e Meth. Meth. *lib. 3. cap. 1. p. 194. Vid.* M. Aurel. Sever. *p. 170. de Abſc. & ſingulatìm libell.* Barthol. & Hornii.
f Lib. 1. de Tumor. p. n. cap. 14. p. 284.
g lib. 6. cap. ult. p. 229.
h Exercit. 3. de Circ. ſang. p. 254.
i lib. 12. cap. 5. p. 202.

k Obſ. chir. 48. p. 113. *l* Atant. *Obſ. 35. p. 99. Vid. hîc Th. 1. n°. 8.* *m Curcull. Act. 2. Sc. 1. verſ. 5.* *n Caſinar. Act. 2. Sc. 6. v. 62.* *o Mercat. Act. 1. Sc. 2. v. 14.* *p In Non. Rhaſ. cap. 100. fol 151.* *q In Hipp. Pregn. 1. p. 158.* *r Conſil. 46. 62. & 74. p. 106. 143. & 175.* *ſ Obſ. Indic. 8. p. 37.* *t pag. 204. 328. 402. & 432.* *u Obſ. p. 137. 161. 178. & 183.* *x lib. 1. cap. 5.* *y lib. 1. cap. 29. p. 208.* *z Obſ. 6. & 52. p. 6. & 32.* *a Tom. 3. p. 310. 314. 315. & 325.* *b Cent. 2. obſ. 89. & Cent. 4. obſ. 50.* *c cap. 2. p. 277.* *d Obſ. 34. p. 22.* *e pag. 124. 39. & 125. 21. & 47.*

ſtar

ſtar expanſi totum vaſculum obtendit, in pituitoſis, *in cachecticis*, in *ſcorbuticis*, in *ſpleneticis*, atque ſingulatim in *rheumaticis affectionibus*.

Th. XIII.

Dùm autem tot illis arteriarum percuſſibus corpus ità comploditur, ut *vel è longinquo f ſonus audiatur*, cuncta certè ingraveſcunt, properáque morbus ad *cataſtrophen*. Præprimis *g flatus* inſoleſcunt, & ex *utre velut h* *Æolio* laxati, quoquoverſùm furibundi diffunduntur, dirálque tempeſtates ubique commovent. Singulatim autem ventriculum diſtendunt, & excruciant, nî *ructibus*, ut-ut *i fœtidis*, explodantur. *Lienoſos* diceres *k cavos folles* eſſe, *olidæ ſpirantes*, ſed toto diviſos Orbe a *l Pomponio* Conſulari Poëtâ, quem perhibent *ructaſſe* nunquàm. Nec flatuum ſævities effrænis *tenuibus* parcit *inteſtinis*. Illa ſiquidem vel crudeliùs dilaniat, quàm ipſum *colon*, quod utí *obtuſius*, ità & *capacius*, nec luctantes ventos ità coarctans. Sed accidit oppidò fauſtè ut dùm cruciamentis ſuis omne frangunt animi robur, ipſi, tanquàm ſævi hoſtes, *ad tibiæ m cantum*, portâ decumanâ *trudantur*. Lienoſorum enim fibræ inteſtinæ *Edicti n Claudiani* ſunt amantes, & *o Argyrii ſimiæ*, audacter quippè, *ne pericliten-tur*, nervis undique contentis *p hoſtilem ſpiritum* omnem vel publicitùs *elidunt*, etſi nuſquàm λιβανωτὸν *q* oleat. Et eâ in re ſplenici prudenter ſibi conſulunt, aliàs tantâ intus rabie furunt venti, ut *Diocle r narratore*, Medici non veriti ſint, perſtrepentis lienis murmura ſæva, tempeſtatéſque ſonoras τὸ φυσῶδες τὸ πάθημα *morbum flatulentum vocitaſſe*, inſtar *ſ Hippocratei* νοσήματ@ ἐρυγματῶδε@ *morbi ructuoſi*.

N°. 2. Álii verò flatus iſtos *Dæmonas* eſſe finxerunt abdomi-

f Tulp. *lib.* 2: *obſ.* 28.
g Aret. *Diut.* 1. 14. 82. *Vid. Synt.* Mayerniani *cap.* 12. *p.* 304
h *Odyſſ* K. *v.* 19. & 47.
i Piſcium nidore, *Aret. Diut.* 1. *cap.* 5. *p* 56. *Vid.* Th. Sydenham *de Paſſ. hypoch. p.* 113.
k Juven. *Sat.* 7 *v.* 111.
l *Plin.* 7. *cap.* 19. *p.* 149. 31.
m *Quidni ſic agatur cum* hoſtib. *illis? quàm Thebarum* muri hoſtiles *ità* diruantur; Tzetz. *Chil.* 1. *n°.* 13. & *Tyrreni* ſervi, Plut. *T* 2. *p.* 260. *B.* [heriles hoſtes] Senecæ, *Epiſt.* 47. *p.* 460. Tertull. *adv. Marc.* 5. *n°.* 6. Æl Donato, *in Andr. p.* 589. *fuſé.* Feſto, *de ſignif. verbor.* 15. *p.* 429. *atque* Macrob. Sat. 1. *cap.* 11. *p.* 235. *Imò* ſpiritui *ipſi* Sacro, *Mich.* 7. *v.* 6. & *Matth.* 10. *v.* 36. *ità* plectantur. *Odii porrò tanti rationem* Homer. *dat*, *Odyſſ.* XVII. *v.* 322. *atque* Plato 6. *de Legib. p* 777. *A.*
n Sueton. *in Claud. n°.* 32. *p.* 494.
o Ariſtoph. *in Plut. p.* 19. *A. F.* & Suid *in* Α'γύρ@.
p Hipp. *p.* 178. 31. & 306. 50.
q Ariſtoph. 16. *in Plut. p.* 73. *E.*
r *Gal. Tom.* 3. *p.* 278. 8.
ſ *pag.* 156. 48.

ne cluſos, quibus *lienoſi* non modò fiant *t ventriloqui*, *u* ἐγγαστριμύθων æmuli, *altô ſuô lienis x ronchô*, ſed & *ventre* turgeſcant *collativô y* ſeu *aqualiculô z propenſô ſeſquipede*, ad *intenſiſſimum* luctantis flatus, & exilire nitentis *a elaterem*. Flatus autem illi ſicut in *ventriculo* & *in inteſtinis* fœtura ſunt *pituitæ ſalſæ b & acidæ*; ità *in liene* ſoboles ſunt *ſeri muriatici*, quod *ſplenem* non modò *fermentat*, ſed & *ſanguinis maſſam*, in quam, detrimentum ſibi illatum, cum foenore refundit *c*. Inflantur ideò venæ & impendiò nigreſcunt, atque *varicibus* hinc indè *protuberant*, nec ad tactum ità reſiliunt, utì dùm *ſanguis integer ævi* & purus putus inerat, ac intimè perfuſus portiunculis *balſamicis volatilibus*, & *plenè nutritiis*. Nunc enim *acribus* ſcatet *ſaliniſque fixis*, *d* & *roſione*, *fermentóque promtis* quæque pravam indolem ſuam *noxâ e produnt*. Hîc ſiquidem *Hæmorrhoides* Th. 9. N°. 6. noxiores ſunt, ſive *crepent*, & *fluant*; ſive *conſiſtant* & *ſtagnent*. Sic & *hæmorrhagiæ* nocentiores, reliquum enim *naturæ theſaurum* profundunt, reſiduis ſpiritibus *oppidò paucis*, atque ſic *lienoſi tabent elumbes*, aſſurgentibus interim *pedum f œdematis*. Imò *rediviva* fiunt oris atque tibiarum *ulcera*, quibus vires magis adhuc atteruntur, *ſpiritibus caſſæ*. Nequeunt igitur lienoſi *firmo inſiſtere talo*, ſed impares ſunt ad *inceſſum*, præſertim *ad acclivia*, utì * *Polemarchi* filius. Sed iſtæc *ſcorbutici lienis* enervata crura *g* imperitè ſcriptitant ἀνιατρολόγητοι, *h ſupra plantam* (ut dicitur) *i evagati* crurum eſſe *k paralyſin*, cum interim totô cœlô diſcre-

t Tertull. *adv. Praxeam*, n°. 19. *p.* 650. *D.* *u* Hipp. *p.* 340. 36. & 357 32. *Imò paſſim apud* LXX. Levitic. 19. 31. 20. 6. & 7. *Deuteron.* 18. *v.* 11. 1 *Sam. v.* 28. 8. & 9. 2 *Chron.* 33. *v.* 6. *Eſ.* 8. *v.* 19. 19. 3. 44. 25. Cic *de div.* n°. 19. & 36. 2. *n°.* 57. Strab. *lib.* 9. *p* 419. Joſeph. *A. J.* 6. 15. *p.* 204. C. J. Martyr, *ad Orthod. p.* 422. *C.* & 440. *D.* Clem. Alex. *Admon. ad Gent. p.* 9 *C. Pædagog.* 2. *p.* 148. *D.* Hieronym. *in Catal. p.* 297. *de Euſtathio* Photius *in Epiſt.* 151. *p.* 206. Apoſtol. *Cent.* 7. *n°.* 48. & *Cent.* 9. *n°.* 35. J. C. Scaliger *ad Card. fol. verſo* 332. J. Wierus *de Magis*, *cap.* 14. *p.* 140. P. Zacch. *Q. Medico-legal. p.* 195. & Servat Gallæus, *de Sibyllin. Orac. p.* 2. & 362. *Videſis Exegeſin* Gal. & Heſych. Suid. & Varin in Ἐγγαστρίμυθος. *Videantur* & Sophoclis στερνομάντεις, *nec-non Eurycles* Ariſtoph. *in* Veſpis, *p.* 502. *atque* Platon *in Sophiſta*, *T.* 1. *p.* 252. *C. Talem Rhodigii* Cælius *audivit. lib.* 8. *cap.* 10. *p.* 417. *x* Hipp. *de Lycino Gr. p.* 332. 39. *y* Plaut. *Curcul Act* 2. *Sc.* 1. *v.* 16. *z* Perſ. *Sat.* 1. *v.* 57. *a* Gal. *Tom.* 1. 309. 31. *b* Gal. *T.* 3. *p.* 276. 36. & 358. 25. *c* Hipp. *p.* 168. 18. 203. 40. 204. 2. *d Spiritu & Sulphure prorsùs orbis* Joh. Jones, *cap.* 3. *de Feb. int. p.* 116. *e Vide paſſim* H. Reuſner & S. Eugalen, *de Scorbuto.* *f* Hipp. *p.* 178. 32. * Hipp. *p.* 366. *v.* 14. *g Imò vel ſimplici quartanæ* pigrities *ineſt* ad motum, *ut apprimè notat* Lud le Vaſſeur, *p.* 57. *de* triumv. hum. *h Seſquipedale* Vitruvii *dicterium eſt in* Medicinâ rudes, *lib.* 1. *p.* 27. *i* Ammian. Marcell. *lib.* 28. *cap.* 1. *p.* 509. *Vid.* Val. Max. *lib.* 8. *cap.* 12. *n°. ult. in Ext.* & Plin. *lib.* 35. *cap.* 10. *p.* 834. *Quippiam affine profert* Epictet. *cap.* 61. *p.* 43. *k* Strab. *lib.* 16. *p* 781. & Plin. 25. 3. *p.* 622. *Imò ipſe defin. M. Auctor*, *T.* 4. *p.* 398. & Cæl. Rhodig *lib.* 6. *cap.* 8. *p.* 279. *G. Vid.* Reuſner. *de Scorbut. p.* 123.

pent vel à *paralyſi vulgari*, vel ab illâ *crurum & brachiorum impotentiâ*, quæ vel *febribus intermittentibus*, vel *colicæ Pictonum conſectaria* fit, qualem *Rupellæ*, *Pariſiis*, atque *hic* Rev. Parens annotavit, monitus à *l* *Fernelio*, *m* *Citeſio*, *n* *Salmaſio*, atque *Riolano* *o*.

l Pathol. *lib.* 4. *cap.* 10. & *lib.* 5. *cap.* 3. *m* *Opuſc. in* 4° *p* 171. *n* *De* Annis Climacter. *p.* 731. *o* *Anthropogr* *p* 656. *Vid.* Joh. Bettum, *de ſanguine*, *p.* 183. *n°*. 4.

Th. XIV.

In iſtis itaque lienoſorum *ſanguineis effluviis*, *ſuggill.* & *ulcuſculis*, concipienda venit *acidæ colluviei luxuries*, quæ *vaſa corrodat*, *ſanguinémque* *p* *denigret*, ac in *globulos cogat*. Quid enim aliud loquuntur hactenus prolata? & quid rurſùm *ipſe ſanguis è ſpleniticorum venis eductus?* Is enim totus *luridus* eſt, & *craſſus*, *grumulíſque compactus*. Diſſectus deinceps ipſe lien, qui totus τρυγώδης *q* eſt, hoc eſt, qui *totus diffluit conſimili tabo*, picis *r* navalis ad inſtar, uti lien *ſ* *Fernelii*. Imò lienes benè multos *Rev. Parens* præ manibus habuit, *univerſè fluxos*, hoc eſt *ab acido* ità *corroſos*, ut tunicâ revulſâ *toti fluerent*, & toti funderent ſuam *t* *amurcam*, fibris ſcilicet ipſorum totaliter arroſis, & ad leviorem attactum diſſilientibus, haud ſecùs ac *pulpa mali vieti atque putris*, [ſolutâ compage] *contrectari non ſuſtinet*. Ipſa denique *curandi methodus* luculenter arguit *ſanguinis acorem dominatum occupaſſe*, nam quæcunque *acidum infringunt*, tyrannidem illam opprimunt.

N°. 2. Sed quò evagor? & quorſum è cadaveribus argumenta mutuor, ut *lienis acidum* *u* *deprehendam*. Ipſi *lienoſi*, ſpirantes adhuc *mentíſque ſuæ compotes*, *omninò* producendi veniunt coràm Veritatis Tribunali, quò teſtentur, *ore uno*, & *pectore recto*, quanta *noxa* ſit illius *acidi*, quo cruciantur, illud enim v. g.

p Hipp. 203. 40. & 204. 2. *q* Ruff. Eph. *p.* 44. & Nemeſ. *de Nat. h. p.* 111. *r* *Talem* picem *nobis exhibet quoque* Gal. *Tom.* 3. *p.* 358. & C. Piſo, *Sect.* 1. *p.* 40. *necnon* B. Swalve, *Pancr. Panc.* *p.* 264. *ſ* Plancius *in ejus vita*, *p.* 15. *ſed neutiquam Ann.* 1557. *ut inibì reſitatur*, *verùm Ann.* 1558. è Thuani *Hiſt.* 21. *T.* 1. *p.* 431. Barthol. *Epiſt.* 73. *Cent.* 1. & Patin. *Epiſt.* 70. *p.* 230. *t* *Talem Aretæus* alvô refuſam *narrat*, colliqueſcente *ſic* liene, φύσει ἀλύτῳ, naturâ ſolubili. *Diut.* 1. 14. *p.* 82. & Petr. Sal. Diverſ. *de Aff. Part. cap.* 15. *p.* 285. *Tales rursùm* lienis particulas, *exploſas podice*, Car. Piſo *ſedulus notat*, *Sect.* 1. *p.* 40. *u* B. Victorius, *Sect* 1. *cap.* 14. *p.* 287. Sebaſt. Cortilio, *lib.* 1. *cap.* 5. *p.* 357. Helmont. *p.* 126. *n°*. 30. Fierabras, *Meth. Chirurg.* *p.* 331. Barber. *Anat. Pract.* *p.* 138. & *Clar.* Wedel. *Mach. Vit. cap.* 10. *p.* 301.

in-

integrô bienniô, *Fernelium* *x* exenteravit. Tanta certè eſt ut ſæpè ſæpiùs *ventriculum ſubvertat*, & vomitu ſeſe prodat *ſtyptico* prorſus & *y auſtero.* Fauces enim non ſolùm *ſtringit* atque *coarctat*, vitrioli more, ſed *abradit*, atque *corrodit*, aquæ *z Stygiæ* ritu, & exindè eſt, ut illæ vomitiones, in terram profuſæ, *a aceti ad inſtar ebulliant*, & nidore ſuo abominando vel ipſa fugent animalia, *mures* putà, *feles* & *canes*, qui ſanorum *b vomitus* *aliàs abliguriunt.*

N°. 3. Imò enormis acor ille in tantum exaltatur, ut *oſſium duriſſima* *c* pontico ſapore pungat, *hæmodiam* enim infert, quam *d Vir eruditus* ineruditè *e Galeno* tribuit: illa ſiquidem *f Sacrorum Codicum* eſt. Quinimò ante LXX. Interpr. *g Ariſtotelis* eſt, & ipſius *h Hipp.* Poſt LXX. autem, ſed ipſorum ævô, *i Dioclis* eſt *Caryſtii.* Tribus verò deinceps ſeculis exactis, ſed ante *Gal.* adhuc *k Dioſcorid.* eſt *l Anazarbei.*

N°. 4. Illius inſuper *acoris edacitas* eſt tanta, ut medio in ventriculo vaſa recludat, vomitúmque ſuſcitet ſanguinei coaguli nigri, *odore m cadaveroſo*, quem vulgò ſubſequitur *hydrops n remedii neſcius*, utì mihi conſtat è *Praxi Paternâ*, in quâ me roboravit *o Dodonæus* cap. de Abſinthio, atque *p Valverda*, cum ſuo *Cardinale de Cibo*; nec non *q Riolanus*, cum ſuo Senatore; & ipſe demùm *r Ephem. Germ* cum ſua Matrona. In illorum enim cadaveribus, *unum è brevibus vaſis* inſigniter hiabat, è quo tale coagulum mortiferè eructatum eſt, *occupato hydrope.* Dictis demùm grave pondus acceſſit ex *ſ Hipp. lienoſo*, qui tali ſanguine affatim rejectio, poſtridie periit.

N°. 5. Immò talem ſanguinem lethaliter alvo dejectum *Rev.*

x Planeius, *in ejus vita. p.* 15.
y Hipp. 153. 29. 157. 50. 158. 3. 192. 21. 209. 31. 210. 45. 217. 40. 236. 37. 375. 27. Gal. *Tom.* 3. 358. & 359. Avicenn. *lib.* 3. *Fen.* 15. *Tract.* 2. *cap.* 1. *fol.* 789. & Herculan. ſ *fol.* 150. O.
z Quam meritò calcinativam *vocat* R. Lullius, *Teſtam. noviſſ. p.* 59. *De hac fuſè* Libavius, *Syntagm. Arcan.* 8. *cap.* 30. Davidſon. *Chym. cap.* 36. *p.* 223. & Arnaud. *Chym. cap* 3. *p.* 73.

a Hipp. & Gal. *ibid.* *b* Gal. *Tom.* 4. *p.* 189. *c* Acetoſitatem *Meletius vocat*, *Lib. de Nat hom. p.* 100 & J. M. de Gradib. *cap.* 9. *p.* 270. Ponticitatem *verò* Avic. *lib.* 1. *Fen.* 1. *cap.* 4. & Aponenſis, *Differ.* 30. *p.* 48. *B.* 2. *Id autem hauſerunt ex* Hipp. *Libell. de hom. ſtruct. pag. ult.* *Vid.* Fracaſtor. *de ſympath & antipath. cap.* 14. *pag.* 58. & M Duſſeau, *de ſaporib. part.* 1. *p.* 116. *d* Cælius, *lib.* 4. *cap.* 1. & 6. *cap.* 8. *p.* 156. & 280. *e Tom* 1. *p.* 21. & *T.* 3. 263. & 278. *f* Jerem. *cap.* 31. *v.* 29. & 30. Ezech. 18. 2. *g Tom.* 2. *p.* 683. & 718. *h pag* 116. 8. 143. 48. 153. 29. 158. 2. 192. 23. *i De locis aff.* 3 *p.* 278. *k lib.* 2. *cap.* 150. *l* Stephan. *de Urbib p.* 127. *m* Hipp. *p.* 158. 2. *n* Aret. 1. *Diut.* 14. *p* 83. & *lib.* 1. *de Cur. Diut. cap.* 14. *pag.* 250. *Illis enim hydropicis ſemper ceſſere Magiſtri.* Phillyrides Chiron, Amythaoniúſque Melampus. *Georg.* 3. *v.* 549. *o Pemptad.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2. *p Anat. lib.* 6. *cap.* 5. *p.* 267. & Spigel. *lib.* 8. *cap.* 14. *p.* 241. *q Anthropogr.* 2. 17. *r A.* 1678. *Obſ.* 20. 69. *ſ pag.* 339. 5. *Vid.* Tulp. *lib.* 2. *obſ.* 31. & 32.

Par. in fœmina vidit, cujus *lienale carcinoma* ſubjectum *colon arroſerat*, & *tabum t* torminale lethiferúmque *in inteſtina* ſuderat; quale in *abdomen* effuſum *u Ballonius* notat.

t *Inſtar atramenti* Polypi piſcis. Hipp. *p.* 157. 50.
u *Tom.* 3. *p.* 302. *n°.* 14.

TH. XV.

Quid demùm Achilleis argumentis illis *pervigilium* ſi adnumeremus, *a Herophontis*, v.g. *b Scopi*, & *c Chartadæ*, ab ichore ſcilicèt *acri* cerebri meningas *d fodicante*. Eodem igitur *aculeo*, quo fiunt *e inſomnes*, fiunt *cephalalgici* & quidem *f punctim*; præcipuè autem ad *tempora*, ubì aſſultim micant *arteriæ*. Etenim *acor* ille *ſeri* ultrô citróque fluctuans intra vaſa, plurimus certè in cerebri gyros influit, undè piam illorum blandámque matrem *dentatâ feritate* ſuâ *mordet*. Quinimò dùm locorum inibi *difficultates* atque *Dædala* arctiùs illud coërcent, & vim ejus promovent inſitam, meningem & alteram admordet. Nec enim facilè *difflatur*, nec exindè facilè *diffluit*. Novo igitur velutì *g meteoriſmo* concepto, *h fermentatur & ebullit*, ſuíſque aſſurgentibus undis meningas *expandit*, ſpiculiſque *vellicat*, ſingulatim verò tempora *verberat*, atque *confodit*, utpote, præ ſinuum amplitudine, *fluctibus* illis & *aculeis* magis obvia.

Iſtæc meherclè *doloris* eſt inſimul & *inſomniæ* ſontica cauſa. Qui *mephitin* igitur è liene concipiunt in caput efferri *directò*, ut inibi *dolorificè* atque *vigilanter* volvatur atque revolvatur, *chimæram* concipiunt *bombinantem in vacuo*, ſicutì me docuerunt *Rev. Par.* atque *Schneiderus i.*

a Hipp. *p.* 308. 17.
b *Id. p.* 315. 37.
c *Id. p.* 354. 33.
d *Sicut accidit τῇ δεῖνι. Obſ.* 107. P. Renealmi. *p.* 77.
e Hipp. *p.* 178. 30.
f *Aliàs tamen* gravatè, *ubi ſerum* mitius & uberius *eſt*, *ſicut in* Pericle, *atque* Lycino, Hipp. *p.* 325. 28. & 332. 39.

g Gal. *Tom.* 5. *p.* 460. *h Eruditiſſ legito* Mart. Schoock. *de Ferm.* & Tachenii. Hipp. *Chymic. Vid Th.* 17. *n°.* 3. *i Cap. de Vertig p.* 185.

TH. XVI.

Nunc itaque ſum in proclivi, ut in illius acidi *facinus teterrimum* me convertam. Id enim, *ceu a ſepia foret*, ſanguinem *b ni-*

a Ariſt. *T.* 1. 941. E.
Cic. *de Nat. deor. n°.* 50. Perſ. 3. *v.* 13. Plin. 9. 29. *p.* 212. Ælian. *de An.* 1. 34. *p.* 15. Plut. *T.* 2. *p* 978. *A.* Volaterran. *lib.* 25. *p.* 611. 2. Rondelet. *de Piſc.* 17. *cap.* 1 & Geſner. *lib.* 4. *p.* 853. *b* Hipp. 203. 40. & 204. 2. Avicenn. *lib.* 3. *Fen.* 15. *Tract.* 1. *cap.* 3. *p.* 783. 39. *Vid. Theſ.* Fr. Courcellium, *de V. S. p.* 102. *atque* Paul. Zacch. *p.* 688.

grore

grore ſuffundit, & nigram illam infert [c] *Averroïs* Morpheam, hoc eſt *icterum nigritiâ horridum*, quô [d] *cuticula* vel nive candidior colorem induit *Aquilum* & *Æthiopicum*, unà cum oculis vulgò [e] *plumbeis*, ſed quandoque *herbeis*[f].

Non ſimpliciter ergò [g] *lienoſi decolores* viſuntur ut [h] *Anaxenor*, ſed ſuâ nigritudine truculenti, ut *Antilochus* & [i] *Alevas*. Ex eodem deinceps *lienis* velut *aheno tinctorio* eliciendæ veniunt *nigricantes maculæ & [k] aphthæ*, imò *cicatrices* Th. 9. n°. 4. nec-non Urinæ atratæ, quæ [l] *Galeno*, [m] *Avicenn.* [n] *Actuar.* [o] *Averroi* & [p] C. *Piſoni* colliquati ſplenis *fideles* ſunt *internunciæ*, quaſi nempe illarum *effluxu* totum illud *infectorium* effunderetur *ahenum*, & reverâ iſtud *Galenicum* effatum ab ore veridico *Hipp.* emanavit. Is enim *è ſuis phœnomenis* placitum iſtud ratum atque fixum habuit. Nobis quippè [q] *Herophontem*, καὶ τὸν [r] δεῖνα ponit in medio; [ſ] *Nicodemum* inſuper atque [t] *Metonem*, nec-non [u] *Heropythum* & [x] *Epicratis uxorem*, qui ſinguli *nigris urinis* tartareum ſuum caldarium ſalubriter exhauſerunt. Sic [y] *Eraſiſtratus* fœminam vidit, *menſtruis defectam*, quæ ſalutariter *nigras urinas* excluſit, ſic Amico [z] *Valetii*, Vere & Autumno, *tumet* lien, ſed urinis nigris *detumeſcit*.

c *Colliget* 3. *cap.* 26. *fol.* 45. *Tom.* 9. *& ibid.* 4. *cap.* 12. *fol.* 64.

d Cuticulam *dixi*, Cutis *enim Æthiopum albet*, *utì* Riolan. *Anthr.* 2.4. *mihi teſtis eſt oculatiſſ. nec-non Sereniſſ. Cimbriæ Ducis* Ἀρχίατρος Pechlinus, *in eruditiſſ. & mellitiſſ. ſuo de* Nigritie Æthiopum *Tractatu*, *quem inſcripſit* Par. Rev.

e Fr. Joël *Tom.* v. *p.* 65. f Plaut. *Curcul. Act.* 2. *Sc.* 1. *v.* 16. g Hipp. 182. 41. 203. 12. & 40. 204. 26. 312 31. & Gal. *T.* 3. 308. & 5. 462. *atque* Solenander, *Sect* 5. *Conſ.* 21. h Hipp. *p.* 366. 44. i Hipp. *p.* 312. 32. k *Quas recitat in* quartana *criticas* Joh. Rhod *Cent.* 1. *Obſ.* 16. l *Tom* 5. *p.* 514. m *lib.* 1. *Fen.* 2. *Doct.* 3. *cap* 2. *fol.* 142. & *lib.* 3. *Fen.* 15. *Tract.* 1. *cap* 4 *f.* 790. & 791. n *lib.* 1. *de Urin. judic. cap.* 10. *p.* 65. o *Colliget* 4 *cap.* 22 *fol. verſo* 70. p *Sect.* 1. *p.* 40. *Vid.* Joh Hucher. *Prognoſ. cap.* xi. *p.* 83. & *Med. hiſt.* Fr. Rubei *Ex.* 3. *p.* 27. *Sic lucul. exemplum extat urinæ nigræ*, B. Verzalch. *Obſ.* 96. *p.* 247. q *Pag.* 308. 15. r *Pag.* 326. 41. ſ *Pag.* 326. 24. t *Pag* 309. 32. u *Pag.* 326. 9. x *Pag.* 308. 46. y Gal. 3. 362. 54. z *Exercit.* 40. *in Holler. Vid.* Chr. à Vega, *Præf. de Urin. p.* 530. & M. Martin. *p.* 321.

TH. XVII.

Iſtis poſitis facilè eſt imaginari 1°. Sanguinis grumulos, ſuâ intra *lienis cavernulas* coïtione denſa, [a] *fæcem* illam & [b] *amurcam* conſtituere, quâ ſplenicos ſcatere profitemur.

N°. 2. *Fæcis* illius *ſatietate*, lienem diſtendi, nec aliundè ar-

a Hipp. *pag* 157. 49.

b Gal. *T.* 3. *p.* 307. 308. 332. & 361.

Quid verò ſit genuina amurca *diſcere eſt è* Caton. *de Re R. p.* 36. Varron. *p.* 130. Columell. *p.* 453. & Conſtant. Cæſ. *p.* 178.

ceſ-

ceſſendas eſſe obſtructiones ejus vel *recentes*, & *leves*; vel *vetuſtas*, atque *rebellantes*.

N°. 3. *Fæcem* c illam & amurcam, *ſero dilutiorem adhuc*, ſedimenti more vel *in dolio vini*, vel *in oleario vaſe*, fluxilem adhuc eſſe. *Lienis* itaque *tumores* ſuſcitat 1^mi^. generis d *molles*, & *flaccidos*, atque e *fugaces*, qui ſcilicèt modò *tumultuentur*, modò *ſileant*; juxta diætæ vitia, & veteris ſuæ ſpurcitiei miſturam variam atque variam; imò juxta f *fermenti* novi vel *parcioris*, & *mitioris*; vel *uberioris* & *acutioris* acceſſum; idque vel πυρετωδῶς, vel ἀπυρέτως. Si verò febris aliundè ſuccenſa fuerit, *ſopitum* lienis ignem *ſub cinere doloſo* ſuſcitat, quo ſuſcitato *ſplen ardet* g *ut ignis*, & tollitur in altum, atque turbulentiſſimas ubique moleſtiarum tempeſtates excitat. Sed *lienalis* ille *tumor* tunc certè *febris incendiarius* non eſt, verùm *febrile ſymptoma*, utì Plutarchi h *Hieronymus* peritè notat. Conſequens ergò ut ſymptomaticus ille tumor ad febris vel *intentionem* vel *remiſſionem* cùm *aſſurgat*, tùm *ſubſideat*, ſicut id ipſum quotidianus rerum eventus luculenter aſtruit, & ſicutì rurſùs ex Hipp. i *Herophonte* liquet, cui lien *alternis* vel *tumebat*, vel *minuebatur*. Sic in k *Hippoſtrati* uxore, quam *febris* l *querquera* jactabat, *lien* equidem *faſtigiatus* evaſerat, ſed is *totus* ad febrem ſudore, menſtruiſque reſtinctam, *depreſſus eſt*. Pariter certè *fæx* eadem, cùm *uberior*, tùm *compactior*, tumores excitat ſecundi generis, quibus *lien* m *turgidior* quidem conſiſtit & permanet, ſed *mollitie* quâdam adhucdùm reſiduâ, atque ſic

Diſtendens tumor eſt in molli n *ſæpè liene.*

Et exindè lien *mole auctior*, nec-dum *compactus* atque *duratus* o *omninò*, in tantam amplitudinem excreſcit, *ut hepar* volumine ſuo quandoque p *ſuperet*. Immò hepatis limites occupet iniquè, & *univerſum abdomen oppleat*, utì fert erudita pagina 222. q *Enchiridii* Anonymi Medico-practici, & ſicut id ipſum mihi, poſt

c Gal. *Tom.* 4. *p.* 189. 27. Avic. *lib.* 3. *Fen.* 15. *Tract.* 1. *cap.* 5. *p.* 791. *v.* 60. *&* D. A. ab Altomari *p.* 557.

d *Eos à pituita deducit* Joh. Andr. Schmitzius, *Pract. p.* 283. Durities *ergo nuſquam eſt* lienis tumidi *proprium* Porphyrii 2°. modo. *Malè ergo* Herculan. *fol.* 151. *E.* Pedemont. *p.* 51. Perdulcis, *l.* 13. *cap.* 17. *p.* 769. Martian. *in* Hipp. *p.* 329. *D. atque* Joh. Didierius, *P. de Feb.* 183.

e Hipp. 182. 44. 203. 14. 308. 20. *&* David Laigneau *p.* 770. f *Vid. Th.* 15. *Nobis enim Suffenus eſt* Gideon Harveii *cum ſuis* fermentationis affaniis. Prax. Modern. *cap.* 5. *p.* 22. *Medicos ipſe oppone conterraneos*, *ſed* majori abollæ, Thom. Willis. *de Ferm. &* Th. Sydenham, *de Feb. Sect.* 3. *p.* 96. g Averroës, *Colliget* 7. *cap.* 14. *fol.* 157. *C.* h *De Irâ p.* 460. *D.* i *Pag.* 308. 17. 20. k *Pag* 316. 2. l *Vid.* Feſt. *de Verb. ſignif. p.* 422. m *Vid.* Fr. Feyneum, *lib.* 4. *p.* 505. n Franc. Poitus, *Decad.* 3. *cap.* 9. *p.* 98. o *Nondum enim* Scirrhus *eſt*, *ſed tumor* Scirrhoſus, Silvatic. *Cent.* 1. *Obſ.* 16. *p.* 19. p Fernel. *Phyſiol.* 1. *cap.* 7. q *Edit. Genev*, 1644.

Are-

r *Aretæum*, s *Aëtium*, atque t *Trallianum* videre contigit, prælucente nobis p. m. Viro D. D. *Nuck*, cujus præcocem obitum animitùs lugeo. Quoniam autem u *tenues fibrillæ* ſunt, quibus *diaphragmati* lien adnectitur, facilè accidit ut *illis ruptis*, totum viſcus veluti *luxetur*. Dùm enim turget impendiò, *mole ruit ſuâ*: x Sic lien lib. *quinque* viſus eſt à y *Cabrolio* in abdomen devolutus. Sic ab z *Hildano* lien deprehenſus eſt peramplus, *in ilibus ipſis*, ubì graviditatem mentitus erat. Sic grandiorem alterum, & ad pubem uſque delapſum idem narrat a *Hildanus*. Decliviorem adhuc & lib. *quatuor pondo* in ipſâ pelvi b *Cl. Ruyſch* detexit. Sic lienem ipſemet ego, *hiſce oculis*, ex illâ pelvi revulſum *vidi*, qui per areas quaſdam c *tunicâ* fuit *corneâ*, quam inter *κειμήλια* mea repoſui. Ità d *Riolan.* ſplenem recitat, in eodem hypogaſtrio, *Medicos*, molæ ſpecie, *integro biennio deluſiſſe*. Sic exindè *lienem* alterum eduxit e *lib. decem*, qui *gravitate* & *mole* ſuis, nec-non ad uterum *adhæſu* mortem intulerat.

Sed quid *Riolanici* ſplenis *pondus* & *molem* enormia demiror, dùm f *Joh. Hellwigius* lienem ponderat lib. XII. g *Columbus* verò *lienem* non *unum*, ſed *lienes* nobis in medio ponit, adeò grandes ut *viginti librarum pondus unuſquiſque ex illis longè exceſſerit.*

Horridius verò & alterum monſtrum è *Gregorii Garneri* bilancibus h *Joh. Schenckius* nobis reponit, *ſplenem* ſcilicèt *librarum viginti trium*. Sed iſtæc *Columbi* atque *Garneri* exempla *Rev. Patri* ſubleſtæ ſunt fidei; reputat enim priùs *occluſum iri* abdominis *vaſa*, & *viſcera*; atque adeò *vitâ* priùs *extinctum iri*, quàm moles lienalis tàm ſtupenda conſurgat. Sic *lienem* mihi ob oculos poſuit, [*à ſe ex hypogaſtrio deductum, & fideli manu D. Doctoris Hubrecht Anatomici Dexterrimi delineatum*] qui limitibus ſuis peramplis, & gravitate enormi mortem invexit; vel antequam *pondus* attigiſſet *octo librarum*. Iſtud porrò *Rev. Par.* exemplum, quod ipſi *ſine exemplo* eſt, inter *portenta* refert, tantùm abeſt, ut credat *lienem* unquàm ponderaſſe *libras viginti tres*, nedùm *libras triginta duas*, ſicut i *Fioraventi* ſuis Siculis illudit. Sed decet Agyrtas, *avidum genus auricularum*, ità ſplendidè mentiri, quò popularem auram lucripetæ captent.

4°. Jam verò *tumores tertii atque poſtremi generis* ut concipiamus, præ mente revolvendi ſunt globuli *Theſ.* 9. *n°.* 2. qui *ſe-*

r 1 *Chron.* 14. *p.* 81
s *Tetrab* 3, *Serm.* 2 *cap.* 7. & 6. *p.* 622 & 645.
t *Lib.* 8. *cap.* 12.
u *Vid. Th.* 1. *n°.* 6.
x Hipp. 204. 31. 315. 42. 345 10. & Gal. *Tom.* 5. *p* 470.
y *Obſ.* 6.
z *Cent.* 2. *Ob* 45.
a *Epiſt.* 55. 999.
b *Obſ.* 62.
c *Vid.* Barthol *Cent.* 1. *Obſ.* 8. *atque* Tulp. *lib.* 2. *Obſ.* 28.
d Anthropog. 2. 23.
e *Id. ib. p.* 131.
f *Obſ.* 98. *p.* 287.
g *Anat.* 15. *p.* 265.
h *Lib.* 3. *Obſ.* 9 *pag.* 425. A. Spigel *lib.* 8. *cap.* 5. *p.* 217. & David Laigneau, *Oper. in* 4°. *p* 433
i *Apud* Barthol. *tyronib. credulitate damnoſa*, *Cent.* 4. *Hiſt.* 51.

riatim

riatim quidem atque *madentes*, in lienis [k] *cellulas* devoluti ſunt, ſed qui ubi *conglobatim* quieſcentes ità ſtipentur atque cogantur, ut *ſerum* ſuum vel omne, vel plurimum è ſuis porulis *elidant*. Imò particulæ ſeri tenuiores ſpontè avolant, *craſſamine* intùs relicto, ſalino-tartareo, *volatili* parte ſuâ fermè *caſſo*. In eum itaque modum *globuli* ìum. formantur *exiles*, ſed compacti atque coacti, qui coitione ſui denſâ *globos* deinceps efficiunt ubique *hoſtiles*, è quorum rurſùs concurſu multiplici, *velut è copiis junctis*, internecinum bellum viſceribus infertur. Illi quippè *globuli*, atque *globi* duritie ſunt ſcirrhoſâ, id eſt, *calloſâ*, & *indolenti*. Sic [l] *Aretæo* univerſus ipſe lien *parvus*, *durus*, *renitens*, & *indolens* eſt, nam ejus regio ſi doleat, id partibus adnexis tribuere eſt.

Nequeunt igitur illi globuli particulis illis, *ut-ut glomeratim* [n] *ipſos irruentibus*, ità fortiter collidi, ut præ moleſtiâ ſecedant atque diſſipentur. Juncti ergò & adunati conſiſtunt intra lienem, illúmque *numero ſuo in numero* ità replent & expandunt, ut figuram ejus vitient, tumoribus *tertii generis præduris* ſcilicèt & indomitis. Sic [m] *Hipp.* lienem vidit aliàs *durum* & *rotundum* uti [n] *Rhodius*, & [o] *Stalpaert.* aliàs *craſſum* & *latum*, uti [p] *Riol.* & [q] *Piccolhom.* aliàs denique *longum* & *tenuem*, qualis fuit qui *Plautinum* lenonem *zonâ veluti cinxit*, & qualis rurſùm extitit, qui canitur, [r] *tumido circumligans ilia vinclo.* Nominatim porrò apud Hipp. [ſ] Chartadæ *globoſus* erat & *ſublimis*; [t] Scopo autem *expaſſus*, atque *declivis*; [u] Bioni verò atque [x] Philiſco *gibber* & *prædurus*, undè uterque μεγαλόσπαγχνοι audit, inſtar [z] *Apollonii*, & eorum quos bene memorant, [a] *M. Donat.* & [b] *Ephem. Germanicæ*, enormiter *longo*, *lato*, & *profundo*. Jam autem ſi globuli durati minutiores globos forment, quos, *ceu totidem hoſtes*, fibræ lienales *arctiùs* & *undique cingant*, accidit ut hæ fibræ, *taliter contractæ*, lienem quoque *contrahant univerſum*, atque ſic *molem* ejus, ſeu *volumen* minuant, *arctatis* ſcilicèt atque *ſtipatis* cellulis ipſius. *Túmque tumor minor eſt, gravius ſed pondus in illo.*

k *Ab* Hildan. *delineatas* craſſè *Cent.* 2. *Obſ.* 45. *p.* 118. tenuiter *autem ab Anonymo Coſmopolita A°.* 1686. *p.* 409. & 410.
l *Diut.* 14. *p.* 83.
m *Pag.* 345. 13. Gal *T.* 5. *p.* 471. & Avic. *lib.* 3. *Fen.* 15. *cap.* 4. *fol.* 790.
n *Mantiſſ.* 18. *ad Cent.* 6. Barthol.
o *Tom.* 1. *Obſ.* 37.
p *Pag* 131. & *apud* Sennert. *Tom.* 3. *p.* 486.
q *Lect.* 21. *p.* 133.
r Q. Seren. *cap.* 22. *fol.* 135.
ſ 354. 34.
t *Pag.* 315. 42. *Sic p.* 345. 10. & 204. 31. *atque* Gal. *Tom* 5. *p.* 470. *Tale profert exemplum memorabile* Hofmann. *Apolog pro* Gal. *lib.* 3 *p.* 209.
u *Pag.* 313. 43.
x *Pag.* 307. 43. *Vid.* Fabr. Bartolet *lib.* 4. *p.* 177.
y Hipp. *p.* 327. 4.
z *Hiſt. Mirab.* 6. *p.* 616.
a *A°. Obſ.* 2. *p.* 15.
b Fr. Port. *Doc.* 3. *cap.* 9. *p.* 98.

Con-

Conſequens ergò, ut lien *ſcirrhoſus* [c] licèt atque [d] *corneus* totâ mole ſit minor, *utpote contractior*, & iſtud occupavimus *Th.* v. *n°.* 1°. cùm ex *Obſervat. Paternis*, tùm è [e] *Jac. Bontio*, lienem nobis delineante *inſtar minimæ pilæ coactum*: nec-non è [f] *Vido Vidio*, qui lienem detexit, *ovi columbini mole*, & è [g] *Salmutho*, cui lien obtigit [h] *pollicis* duntaxat [i] *magnitudine*, uti ex *Riolani* Thuano, cujus lien *unciam* non pependit. Imò contractior alter, *fabæ* nimirùm *inſtar*, viſus eſt à [k] *Peyero*; & illo *minimo* tandem, Cl. [l] *Conringius minorem* vidit, *unguis* ſcilicèt *latitudine.*

Tales porrò [*quibus lien ad enormem illam gracilitatem deductus eſt*, Rev. Par. *hactenus inviſam*,] è lienoſorum cenſu excludimus, utpote quibus lien, *præ mole tàm exili*, minimè gravet, *uti Th.* 5. *n°.* 1°. A nobis itaque reducuntur ad ἀπλῶς *Th.* 14. *n°.* 2°. Sunt igitur *liene nullo*, nuſquàm ergò *lienoſis aſcribendi.*

c Hipp. *p.* 204. 31.

d *Tale fuit* cornu *lienale, quod* Veſal. *lib.* 5. *cap.* 9. *p.* 394. adipem concretum, *idiota inſtar, recitat. Et talis fuit* cartilago *lienis, Obſ.* 97. Joh. Hellwigii, *p.* 285.

e *Obſerv.* 7. *p.* 37.

f *lib.* 10. *cap.* 10 *de Cur. Membr. p.* 553. g *Cent.* 1. *Obſ.* 21. *p.* 15. h Pulicis *fert* ἀβλεψία Joh. Theod. Schenck. *Exercit. Anat. p.* 433. i *Anthropogr.* 2. *cap.* 16. *p.* 110. k *Hiſt. Anat. p.* 120. l *Cap.* 6. *de Sang. p.* 38.

Th. XVIII.

Id porrò Phœnomeni Satyricis oculis ſubjectum, novo [a] *Poëtam* afflaret enthouſiaſmo ad *corneas* viſceris [b] *fibras*, vel ipſô veridici Apollinis plectrô *decies modulandas*. Hîc enim *lienem* videret, vel *totum cornu*, vel *corneum*, ſaltem *per quaſdam areas*, quæ ſæpè ſæpiùs *Rev. Par.* novaculas retuderunt. Nec mirum, talem enim *concretionem* vel ipſæ [c] Ephem. Germ. *oſſeam* agnoſcunt. *Occaleſcit* ergò lien vel *univerſè* vel *partim*; & dùm iſto *callo* [d] fibras ſuas arctiùs ſtringit, atque ſtipat, haud inſolens eſt, ut particulæ quædam *ſalino-fixæ* atque *tartareæ* in callorum anguſtiis implicentur, atque ità *lieni calculos ingenerent*, ſicuti paſſim *viſceribus* alijs, ac ipſis *digitorum internodiis ingenerantur.* Lapideſcit ergo lien, & qui nuper *mollitudine* fuit vel [e] *Stoebes*, vel [f] *lanuginis*, veriori nunc metamorphoſi quàm vel [g] *Niobe*,

a Perſ. *Sat.* 1. *v.* 47.

b *Tunc certè* ad aras Phœbi *nequaquàm* ferendas. *Iſidor.* O*rig.* XI. *cap.* 1. *p.* 152.

c *A.* 1672. *Obſ.* 158. *p.* 289.

d *Talem calium* Diemerb. *vidit, nec agnovit. lib.* 1. *cap.* 16. *p.* 84. e Alex. Aphodr. *Problem.* 72. *lib.* 2. f Hipp. *p.* 248. 12. g *Iliad.* Ω. *v.* 617. Callim. *hymn. in Apoll. v* 24. Apollodor. 3. *p.* 146. Hygin. *Fab.* 9. Ovid. *paſſim.* Pauſan. *p.* 37. & 457. Lucian. *p.* 6. *D.* Hieronym. *in Epitaph. Nepot. &c.*

F vel

vel *h Atlas* vel *i Polydectes*, ſaxum eſt. Verax igitur *k Hipp.* & *l Aret.* cum ſuo ſplene καθυλίθ@, *lapidis inſtar.* Veraces adhuc *m Serapion*, *n Jac. Sylvius*, *o C. Steph.* *p A Veſal.* *q Vid. Vidius*; *r Jac. Holl.* *ſ Petr. Foreſt.* & *F. Hild.* *t* cum ſuis lienibus ſaxeis.

N°. 2. Ubì ergo lien ità *corneus* evaſit, atque *ſaxeus*, citra *u Ciconum* aquas, conſequens eſt ut fibris rigidis illis, atque etiam ſuorum calculorum ſcabritie, lymphæ ſuæ curſum reprimat, & *x hydatidas* excitet, quæ tandem mediæ *crepent*, & abdomen *oppleant.* Imò, *citra hydatidas*, tenera iſtæc lymphæ vaſa, à tali ſplene duriter preſſa, colliſáque, recluduntur, ſtillantibus pariter aquis in peritonæi cavum, quod ità replent & expandunt, ut lien nequeat ampliùs attrectari: totus enim aquarum altitudine (*velut in lacunæ fundo*, *vel gurgite in imo*) demerſus latet. Rurſùm autem conſequens eſt, ut aquarum iſtâ *mole* pedetentim *increſcente*; pedetentim & *hydrops aſſurgat*, qui peritonæi complexu malè coërcitus, in ſubjectas partes irruat, quas *y hydrocelê* & *z oedèmatis* inundet. Salientis ergò ſeri totius in abdomine *fons vivus* atque *perennis lien a eſt*, qui ſcatebris ſuis ſurgentibus in dies, *b hepate indemni*, lienoſos tandem ad tertium ſui diſcriminis gradum attollat.

N°. 3. Hîc porrò, *coronidis vice*, notare eſt hydatidum tunicas, tam craſſas interdùm atque firmas eſſe, ut ſuam lympham omnem tutò cludant. *c Coïterus* enim talem *hydatida*, unicam quidem, ſed utriuſque pugni capacem, & lymphâ turgidulam, de lienis fornicibus illaceram revulſit. Atque ſic rurſùm tali phœnomeno *d Ephem. Germ.* noſtras mentes oblectant, & erudiunt.

h Ovid *Met.* 4. *v.* 660. *i* Pindar. *Pyth.* 12. *p.* 386. Apoll. Rhod. *Arg.* 4. *Schol. in v.* 1515. Strab. *lib.* 10 *p.* 487. Nonn *Dionyſ.* 47 *v.* 552. *p* 1235. *k Pag.* 204. 4. *l Diut.* 1. *cap.* 11. *p* 82. *m* Tract 4. *c.* 10 *fol.* 37. *n Lib.* 5. *p.* 125. *o Lib.* 3. *p.* 356. *p Lib.* 5 *p.* 394. *q Lib.* 10. *cap.* 10. *de Curat. M. p.* 553. *r Pag.* 379. *ſ T.* 2. *p.* 351. *t Cent.* 2. *Obſ.* 44. *p.* 118.

u Ovid. *Met* 15. *v* 313. Senec. *Nat Q.* 3. 20. *p.* 713. Plin. *lib.* 2. *cap.* 103. *Videſis* Vitruv. *lib.* 8. *cap* 3 Aret *Diut.* 1. *cap.* 14. *p.* 83. Gal. *paſſim Tom.* 5. Avic. *lib.* 1 *Fen* 2. *Doctr.* 2. *cap.* 2. *fol.* 107. Gal de Prat. *lib.* 2. *cap.* 4. *atque* Seb z. *de Alim. lib.* 4. *p.* 1076. *Sed præ omnibus* Hipp *p.* 75. 80. 168. 200. 454. & 455. *unà cum* Lud. Septal & Joh. Martin. *Com. de A. Loc* & *Aquil.* *x* Hipp. *p.* 199. 39. Aret 2. *Diut.* 1. *pag.* 95. Gal. *Tom.* 1. *pag.* 477. & 3. *p.* 296. Aët *Tetr.* 4 *Serm.* 4. *cap.* 79 Fernel. *Pathol.* 6. *cap.* 8. *p.* 251. *y* Hipp. *p.* 178. 24. *z Id. pag.* 150. 46. & 268. 28. *a* Hipp. *p* 11. 166. 168. 178. 183. & 248. *Vid.* Id. Cordæum, *comm.* 5 *in Hipp. de M. M. p.* 651. & Th. Suinger. *de Loc. in hom. p.* 360. C. Piſon *p.* 32. 45. & 46. G. à Reies *Q.* 72. *p.* 566. *b Lymphati ſunt ergo* B. Perdulcis, *lib* 15. *cap.* 17. *p.* 769. *atque* Godefrid. Steeghius, *lib.* 3. *cap.* 21. *p.* 281. *dùm aſcitem omnem in* unum hepar *regerunt.* *c In* Obſ. Anat. *Anni* 1565. *d Anni* 1673. *Obſ.* 30. *p.* 32.

Jam

Jam ergò prognoſi tuta, nec uſpiàm fallaci, lienoſos præſentimus, quò *elatiori ſunt gradu*, eò propiores eſſe, & ſi ſua commoverint *a* ſacra, *præcipites* ut in illud *ruant* barathrum, *undè negant redire b quenquam.* Rem verò minutatim ſi excutiamus, neminem habemus reliquum, *præter Hipp.* in quo ſpem præſagii noſtri collocemus. Is ſiquidem certiora fixioráque, *è proprio c Tripode*, vaticinabitur, quàm ullæ *d Phœbades*. Jure igitur potiori quàm *e Herophil.* & *f Æſculapius* Medicinæ *Vates*, & Augurii *Præſes* vocitandus veniet. Nec enim vel Apollinis inſtar *g Loxias* erit, in effatis *obliquus*; nec uſpiam *h Sibyllæ* ritu *horrendas canet ambages*, ſed *i*

> *Sanctiùs, & multò certa ratione magis quàm*
> *Pythia, quæ tripode è Phœbi lauróque profatur;*
> *Multa tibi expediet doctis ſolatia k dictis.*

Virum igitur, *auribus arrectis*, auſcultemus *l Pythio* fidiorem, & *Cumaâ* candidiorem, ringente licèt vel juratiori Medicorum hoſte *m Mich. Montano.* ſed ut à tanto Præceptore doceamur, ad pedes ejus nos advolvi decet. Id eſt, ab hoc lienoſorum *gradu ſupremo* repetamus *infimum* Th. n°. & *ſublienoſos* ſumus ab *Hipp.* audituri *hæmorrhagiis*, è nare ſiniſtrâ, *ſudore* largo, & *urinis* craſſis feliciter judicari, utì contigit *Ariſtæi n affini*, & *o Pericli Abderitæ*, atque *p Antigeni*, *Perinthio q*.

Sic in ipſis lienoſis *hæmorrhagia* è *r directo* ſalubris fuit *ſ Bioni*, *t Scopo*, & *u Lycino*, nec non τῷ δεῖνι, *in Dealcis x* horto.

Lienes idcircò αἱμοῤῥόȣς τε καὶ αἱμοῤῥαγικȣ̀ς, *y ſanguifluos* vo-

a Catull. 3 11. *b* Plaut. *Pſeudol. Act.* 1. *Sc.* 1. *v.* 107. *Æn.* 4. *v* 301. *Vid.* Hor C. 1. 18. 12. & Serv. *p.* 333. *c Vid.* Ariſtoph. *Schol. in Plut. Act.* 1. *Sc.* 1. *p.* 2. *d* Homer. *Hymn. in Apoll. v.* 372. Cic. 1. *de Div. n°.* 19. & 36. Cornel. Nepos. *in Miltiad. p.* 12 & *in Themiſt. p.* 40. Diodor. Sicul 16. *p.* 428 *B.* Pollux *in* Πυθία Minuc. Felix, *in Oct. p.* 241 Barclaius, *Argen. T.* 2. *p.* 179. *e* Plin. XI. 37. *p.* 283. *f* Macrob. 1. *Sat.* 20. *p.* 296. *g* Pindar. *Pyth.* 3. *Od.* 3. & 11. *p.* 102 & 370. Ariſtoph. *in Plut. Act.* 1. *Sc.* 1. *p.* 2. *h* Plat. *T.* 3. *p.* 244. Ariſt. *T.* 1. *p.* 1158. C Cic. 1. *de Divin. n°.* 35. Diodor 4. *p.* 269. Dionyſ. Halic. *l.* 4. *p.* 259. Strab. 14. & 17. *p.* 645. & 814. Juſtin. Mart. *Hort ad Gr p.* 18. & 35. *quæ me in admirationem traducit.* Clem. Alex *Strom* 1. *p* 333. Lactant. 1. *de F. R. p.* 33. Serv *in Æn.* 3. *v* 441. *p.* 301 Iſidor. *Orig.* 8. 8. *p.* 107. & 112. Suid. *in* Σίβυλλα. Euſtath. *Il.* β. *p.* 266. 12. Polydor. Virgil. *L* 4. *cap ult. p.* 326. Barclaii Arg. 2. *p.* 49. Molinei *Vates*, *cap.* 12. *p.* 112. Salmaſ. *in Solin. p.* 53. & Servat. Gall. *de Sibyll. Orac. p.* 44. *i* Æn. 6. *v.* 99. *k* Lucret 5. *v.* 112. *l Non ſolùm fabulatores paſſim, ſed ipſi Gramm.* Diomedes, *lib.* 3. *p.* 493. *atque* Terentianus, *de Metris*, *p.* 2418. *ſingulatìm* Strabo, *lib.* 9 *p.* 419. *m Lib.* 2. *cap.* 37. *n* Hipp. *p.* 313. 2. *o Id. p.* 325. 28. *p Id. pag.* 315. 50. *q Vid.* P. Melam, *lib.* 2. *cap* 2. *n°.* 7°. Ptolom. *Georg.* 3 *cap.* 11. *Tab. Europ* 9. *p.* 89 & Bellon. *lib.* 1. *cap.* 68. *p.* 69. & *lib.* 2 *cap.* 2. *p.* 79. *r* A ic *lib.* 3. *Feb.* 15. *cap.* 4. *p.* 799. *ſ* Hipp. 313. 43. *t Id. p.* 315. 36. *u Id.* 332. 38. *x Id. p.* 319. 28. & 320. 8. *y Pag.* 328. 33. & 329. 19.

cat

cat *Hipp.* ſed omine ſemper ſiniſtro, ubi ſanguis à z *dextris* erumpit.

Si verò ſponte non fluxerit, a *narem ſiniſtram* fodicat fluxûs ergo. Hic enim ubique laudat *fibrarum rectitudinem*, ſalubréſque profert b *tumores à ſiniſtris*, parotidem v. g. in Ariſtæi c *affine*; oedema verò ad d *teſticulum* ἐξ δεξιῶν; & bubonem demùm in e *Herophontis inguine.* Sic è contrariò *ignis agreſtis in interno crure* dextro f *Cteſiphontem* abſumſit. Abſceſſus autem ſiniſter g *Anaxenorem* ſi extinxerit, ideò eſt quia retroceſſit. Si verò h *Bionem*, ideò eſt, quoniam *lienalis* ejus *hydrops* jam olim occupaverat præcordia. Immò, apud *Hipp.* tanta vis eſt *fibrarum è directo*, ut Lyciæ i *ſplenicæ* baſilicam proferat arteriam *ſiniſtram* dextrâ *vehementius* longè k *pulſantem.* Et reverà miratus ſum *Rev. Par.* gloriari ſe *ex illo uno* alterutrius arteriæ baſilicæ *validiori ſuccuſſu*, protinùs agnoſcere an vera pleuritis *dextra, ſiniſtrave ſit?* Et illam ſuâ diagnoſi fida, ſuis æmulis, *artis ſphygmicæ rudibus*, atque l λογιάτροις, *os obturaſſe.* Sic certè *lienoſis* tanti ſunt arteriarum *è directo* concuſſus, ut totum hypochondrium *ſiniſtrum* in ipſis concutiatur, ad umbilicum uſque è Th. n°. Et ex iſtis pulſibus inconditis *delirium* ubique præſagit m *Hipp.* Ipſam verò *mortem*, vel è *geminâ* n præſentit *ſpiritûs intrò revocatione*; vel ex ejuſdem *ſtertore*, atque *ſibilo.* Eandem rurſùs, *vel è longinquo*, in nigris o odoratur urinis p *Philiſci*, q *Sileni*, r *Eraſini* ſ *Pythionis* & t *Apollonii*, καί τε τῆς δεξιῶν u, in x *Thaſo* decumbentis. Si verò *lienoſi* nequaquàm judicentur, y *hæmorrhagiâ*, ut Ariſtæi affinis; vel z *ſudore* uti Pericles; vel a *urinâ*, ut Heropythus; vel b *ſudore* & *urinâ*, ſicut Herophan; vel *ſudore* & c *menſibus*, ſicut uxor Hippoſtrati; vel *urinis* & d *hæmorrhagiâ* ſicuti Bion. ſi inquam per nullas ex iſtis viis judicentur, reliquum eſt ut derivetur hu-

z *Id. p.* 412. 10. & 433. 28. *Vid.* B. Victorium Faventinum, *Com. in Progn. p.* 67.

a Hipp. *p.* 348. 11. *ubi Græca ſeries* maculoſa, *ſuo* nitori *reſtituenda venit.*

b *Sic ulceræ,* præſertìm à ſiniſtris, *annotat* Joh. Vigierius, *Chir.* 3. 3. *p.* 203.

c Hipp. *p.* 313. 3.

d *Id. p.* 313. 5. *de quo Cardan. Tom.* x. *p.* 365.

e Hipp. *p.* 308. 21.

f *Id.* 350. 21.

g *Id. p.* 366. 44.

h *Id. p.* 356. 16.

i *Pag.* 313. 36. k *Id ipſum* Hipp. *vel Juratiſſimus hoſtis*, Helmontius, *palàm agnoſcit. pag.* 228. 59. l *Verbô, non re Medicis* Gal. *Tom.* 2. *p.* 345. 58. & *T.* 4. *p.* 126. 38. m *Pag.* 402. 46. & 432. 45. n Hipp. *p.* 313. 37. & Avic. *l.* 3 *Fen* 15. *Tr.* 1. *cap.* 5. *p.* 790. *atque* Herculan *fol.* 151. G. o Nigrum meïentes, *intra Januam Ditis collocat* Actuarius, *p.* 65 *Vid.* Proſper. Alpin. *de Præſ. Vita & morte*, *l.* 7. *cap.* 15. *p.* 751. & Med. Hiſt *Fr Rubei*, *Exercit.* 3. *p.* 27. p Hipp. 307. *v.* 35. q *Pag.* 308. 12. r *Pag.* 309. 43. ſ *Pag.* 325. 5. t *Pag.* 327. 20. u *Pag.* 324. 43. x Strab 2. 124. C. y *Pag.* 313. 2. z 325. 32. a 326. 9. b 308. 17. & 24. c 316. 4. d 313. 42. & Joh. Zecchii *Conſ.* 183.

mor

mor vel per *hæmorrhoïdas*, quarum uſus elucet ex *c Alcippo*; vel *per abſceſſum*, ſicut obtigit τῷ δεῖνι, qui ab Alcibiade *d* venerat; vel per catarrhum, ut *e Epid*, VI. Si verò nihil ex iſtis acciderit, ſupereſt ut dyſenteriâ vel *f leviori* atque *brevi* ſanentur; vel *g graviori* atque diuturnâ pereant inteſtinis ab humorum *h mordacitate* inducto *i cancro*. Quòd ſi cancer non occupet, eſt in procinctu vel *k lienteria*, quæ lienoſos abripiat; vel *l aſcites* qui ipſos ſuffocet. Verè igitur *lienes necant*, utì Comicus *m lu get*. Ità Bion, [*quem lienoſum ſimpliciter hæmorrhagia n liberaverat*,] è 2°. ſuo gradu depulſus eſt in tertium; & è 3° in ipſam *mortem ab aquis o*. Sic rurſùs lienoſum Cteſiphontem crurum, ſcroti, & abdominis *præfocans* ſeroſa *p colluvies oppreſſit*. Iſtis enim, *ità malè fortunatis* ſanguis *q ſereſcit* ac inferiora *ſerô turgent*, dùm ſuperna *r gracileſcunt*. Interìm arctior in horas *dyſpnœa* præ faucibus angit, donec ſpiritum omnem elidat ſicut evenit *filio ſ Polemarchi*. Hippocratem enim *Rulandi*, *Renealmi* atque *Poterii* defecerunt *antliæ*, quibus iſtas aquas funditùs exhauriret. Apud iſtos enim, *Centuriis* mendaciorum pingues,

Curta laboratas antlia t tollit aquas.

Quùm itaque homini fatale ſit *igne* vel *aquâ* perire, è duobus *fatis* lienoſi deterius *explent*. Nihil enim Gentibus *u vetuſtiſſimis* horridius fuit, quàm *aquis*, & velut altero *x Deucalionis Cataclyſmô* ſubmergi. Quoniam, dubio procul, *vel tunc temporis* ſen-

c Hipp. *p.* 334. 35. & è *p.* 398. 14. Gal. *T.* 5. *p.* 303. & 304. Meſuæo, *l.* 2. *de M cap. fol. v.* 207. *J. M. de* Gradib. *p.* 56 & 360. Hollerio & Duret. *in Coac. p* 671. & 370. Wecker. *p* 202. & 526. Solenandro *p.* 373. Joubert. *T.* 1. 321. Valleriol. *l.* 2. *Obſ.* 7. Varol. *Anat.* 3. *cap.* 5. *p.* 75. Dominico Leono, *l.* 3. *Sect.* 3. *cap.* 1. *p.* 931. Fortunio Liceto, *diſput.* 20. *p.* 206. Joh. R. Moxio, *l.* 1. C. 24. *p.* 149. A. Spigelio, *pag.* 241. Corteſio, *pag.* 369. Salmuth. *Cent.* 1. *Obſerv.* 73. Segero, *p.* 166. Fr. Bayle, *de Apoplex. pag.* 71. 113. 126. *d* Hipp. *pag.* 313. 5. *e Pag.* 545. 14. & Avicenn. *l.* 3. *Fen.* 15. *Tr* 1. *cap* 4. *p.* 790. *v.* 50. B. Gordon *Part.* 6. *cap.* 7. *fol.* 296. & Riolan. *pater, de M. Lien.s, p* 494. *f* H pp. 131. 4. 399. 1. & 438. 25. Celſ. *l.* 2. 8. *p.* 70 *v.* 1. Aponenſ. *diff* 101 *p.* 254. M. de Gradib. *fol* 309 *Luculentum denique ſalubris illius proſtat exempl.* Hurnii *T.* 2. *p.* 466. *g* Hipp. 398. 44. Celſ. *l.* 2. *cap.* 8. *p.* 74. 24. Joh. Vigier. *Comm. in Aph.* 43. *S.* 6 *p* 383 *h* Hipp. *p.* 394. 18. & 20. Avicenn. *lib.* 3. *Fen* 15 *Tr.* 1. *cap* 2. *fol.* 782. Meſuræus *Canon. univ.* 9. *p* 22. Rudius, *lib.* 2. *cap.* 24. *p.* 75. Liddelius, *Path l.* 2. *cap.* 12 *p* 136. *i Sic* dyſent. *ab atra bile* ſubitô lethalem *enunciat* Joh. de la Moniére, *in Obſ flux. dyſent. A* 1626. *k* Hipp. *p.* 129. *v.* 50. *l* Hipp 129. *v.* 50. 398. 44. & 438. 25. Avic *l.* 3. *Fen* 15. *Tr.* 1. *cap.* 4 *fol.* 790. *m* Curcul. *Act.* 2. *Sc.* 1. *v.* 21. & *apud* Varron 6. *de Ling. Lat. p.* 75. *n°.* 35. *n* Hipp. *p.* 313. 43. *o* Hipp. *p.* 356. 15. *p* Hipp. *p.* 356. 19. *q* Hipp. *p.* 49. 27. 247. 43. 345. 11. Ariſt. *T.* 1. *p.* 809. & *T.* 2. *p.* 721. Gal. *T.* 3. *p.* 245. *r* Hipp. 178. 24. 183. 26. 203. 50. & 454. 13. *ſ* Hipp. *p.* 366. 17. *t* Martial. 9. 19. *u* Homer. *Odyſſ.* E. *v.* 305. & 312. *atque* Heſiod. Ἔργ. καὶ ἡ. *v.* 686. *x* Hom. *Il. N. v.* 451. & *in Schol. A. no.* 10. Pindar. *Olymp.* 9. *p.* 234. Plato, *in T.* & *in Critia*, *p.* 22. & 112. Apollodor. 1. *p.* 20. &c.

 ten-

tentiam ſenſerunt *y Empedoclis* atque *z Zenonis Stoïci*, quibus *animi ignea a* Thaletis extinguitur elemento. Et revera dirum iſtud fatum *b Syneſius* deſcribit ὄλεθρον εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς ψυχῆς *animæ ipſius interitum eſſe.*

y Plut. *T. 2.910. A*
z Tuſc. 1. n. 9.
a Ariſtot. *T. 2. 242.* Cic. 1. *de Nat. Deor. n°. 1. &* Acad. *Q. 4. v. 37.* Plut. *T. 2. 875. D.* Laërt. *p. 7. B.* Juſtin. Mart. *ad Gr. p. 4. D.* Cenſorin. *de die Nat. p. 209. &* Nicol. Dortomann. *de Therm. cap. 1. pag. 1.* *b Epiſt. 4. p. 164. C.*

Th. XX.

Indicationes quod attinet, *ventriculo* imprimis *Oeconomiæ animalis a promo*, ſtudere eſt, ut nihil de ſe *promat*, quod *b tono* firmo atque fermento laudabili non confecerit. Sic enim id univerſè *lævigatum ad unguem* lævore ſuo nullum inteſtinum exaſperabit, ſed ipſorum fiſtulam molliter præterlabetur, quò ſuos in tubulos plenè digeratur.

2°. Seri luxuries, *vel iùm. aſſurgens*, eſt alvô deprimenda, nec-non renibus & cute eliminanda.

3°. Sanguis interim perfundendus eſt particulis oleoſis *c balſamicis* volatilibus & activis, quæ tartareas & fixas attenuent, & exaltent; quæque obſtruentia vel *explodant*, vel *d perrumpant*; pungentia verò vel *infringant*, vel *implicent*.

In illa ſiquidem *ſanguinei fluvii* renovatione *potiſſimus* vertitur Medicinæ *e cardo*. Hîc ergo fiat quod in *fluvio turbido*, cujus *impuras* undas *puræ* propellunt, juxtà lepidiſſimam *f M. Anton.* ac *g Origenis*, de *corpore* noſtro *jugiter fluxo* Metaphoram.

4°. *Lienalis* inſuper *h texti* ſingularis eſt habenda ratio, ne ſtagnanti limo magis ac magis pateat, ſed è contrà, *tonô ſuô firmô* influxum elidat, influxurum arceat.

5°. Symptoma demùm, *ſi quod ingruat ſævius*, illi, *pro re natâ*, ſubvenire eſt, *conſilio in arenâ ſumto*, à Viris qui in Artis operibus conſenuerunt, & quorum *canities* remediis *fidem* & *auctoritatem i* conciliet. Me igitur iſtæc minutatim excutere dedecet, utpote qui recèns *Medicinæ tyrocinia* depoſuerim; quique *juvenilibus* duntaxàt *annis* effloreſcam. Abùndè ſit itaque mihi

a Hipp. *p. 84. 20. & 166, 21.*
b Partium enim tonus *ubique ſervandus eſt*, è Gal. *T. 1. p. 281. 2. 285. & 4. p. 81.*
c De hoc vitæ balſamo. *Vid.* Petr. Joh. Faber. *Chir. Spagyr. cap. 2. p. 14.*
d Gal. *T. 4. 179.*
e Paracelſ. *T. 3. p. 43.*
f Lib. 2 de ſeipſo ad ſe ipſum, p 41.
g Lib. 5 Biblioth S. Six. Senenſ. *c. 148. p. 378.*
h Oribas *l. 9. cap. 24. p. 143.* Aët. *Tetr. 3. Serm. 2 cap. 10. p. 636. &* Trall. *l. 8. cap. 12. p. 268. &* Sanctorius Sanctor. *lib. 15. p 574.* *i Videſis erudit.* Melch. Junii *Conſ. Med. T. 2. à p. 408. ad 438.*

in

in illos ſcopos collineaſſe, 1°. *diæteticis*, quæ vel ipſi Medicinâ rudes k extollunt, χύμοις, ἐυπέλτοις τε ϗ πολυτρόφοις, l *vino* nuſquàm *proſcriptô*, præſertim *rubro* m *tenui*, quod n *maſculum* eſt, & *optimum ſanguinem* ſufficit in locum *ſeroſioris* educti. Id enim, uti o *ſerum* luxurians evocat; & p *ventriculo* ſtudet; ac *vires* q inſtaurat; ità lienoſos *erigit* r abjectos; tetricos ſ *erugat*; t *commovet* ignavos, & timidos u incendit,

† *At ne quis modici tranſiliat munera Liberi.*

Vinum enim *parcum* & *tenue bibendum* eſt; x & ab *ebrietate* y *cavendum*; z *animam* quippe *lædit*. Sic in *Sibyll.* a *Oraculis*

Μὴ δὲ φρένας βλάπτειν οἴνῳ: μὴ δὲ πίνειν ἄμετρα.

In *ſues* enim b *vinolentia deprimit ineſcatos.*

6°. Iſtud itaque *lienoſis* palmarium eſſe putem, *vitâ* c *uti meliore*, d *cibis parcis*, ſed *multo labore*, quò remis velíſque e *Bacchum*, & *Venerem* defugiant effuſos. *Venere* ſiquidem enormiter intumuit f *Damnagoras.* Igitur

Compedibus Venerem, vinclis conſtringe Lyæum,
Ne te muneribus lædat uterque ſuis.

Spartanorum g itaque condimentis *fame* & *ſiti*; omnia ſua obſonent lienoſi, atque ex h *Leonidæ* præcepto, *prandium* condiant *itinere antelucano*; cænam autem *prandio parco*: eſt enim i *hebetis ingenii edere diu*, & *potare diu*: Nam ipſum k *edere & bibere*, *miſerum eſt homini devoto.* Nuſquàm igitur *lienoſis* onere cibi pridiani *marceat ſtomachus*, præ gulâ l *Caligulæ*, talis enim *ſtomachi*

k Renatus Bretonnayau, *Poëm. de Melanch.* p 125. & Jac. de Marque, *in Libello de diæt.* i *Legito ſedulus* Simeonem Sethium, *de Alim. ad Caſ. Michaëlem Duc.* p. 80. m *Album licèt præferat* Garcias Lopius. *cap.* 16. *Var. Lect. fol.* 52. n Hipp. p. 51 27. o Hipp p. 367.16. p 1.*Tim.* 5. v.23. Hipp. p 189. 23. *atque* Plat. *T* 2.*p*.672.*D*.

q *Iliad.* 6. *v.* 261. & *Hor. Carm* 3. 21. *v.* 18. r Hor. *Ep.* 1. 5. *v* 17. & Plut. *T.* 2. *p.* 715. ſ Judic. Q. 13. & 16. 25 *Pſ.* 104. *v.* 15. *Prov.* 31. *v.* 6 *Eccl.* x. *v.* 19. Plato, *Tom.* 2. *p.* 649 *A.* & Hor *Carm.* 4. 12. 20. t Diphilus *apud Athen. l.* 2. *p* 35. u Hor. *Carm.* 3. 21. 18. & Ovid. *de A. A* 1. *v.* 237. & 239. *Huc refero v.* 65. Pſalm. 78. † Hor. *Carm* 1. 18. *v.* 7. *juxta* Eccleſ. xi. *v* 34. & Tobiæ 4. *v.* 16. x Hipp *p.* 367. 17. & Avic. *l.* 3. *Fen* 15. *Tr.* 2. *cap.* 12. *p.* 795 & Joh Langius, *Sympoſ. p.* 22. y Hipp *p.* 204. 13. z Theon Sophiſta, *in ebrietatis imagine*, *p.* 216. a Servat Gall. *p.* 226. b Argenid. *T.* 2. *p.* 90. c Diogen. *Cent.* 1. n°. 20. d Hipp *p.* 347. & *p* 8. 45. Plut *T.* 2. 129 *F.* Stobæus, *Serm.* 99. *p.* 542. Gariopont. *de Feb. cap.* 30. *p.* 193 & Rob. Flud *Med. Cathol.* *p.* 199. & 228. e Hipp. *p.* 204 13. f Hipp 345. 33. *Alias ejus noxas repete à* Joh. Ant. Saraceno *p.* 182 *de Peſte.* g Tuſcul 5. n° 34. h Plut. *Tom.* 2. *p.* 677. C. *Alia verò corporis moti beneficia à* Lowero *accipe*, *cap.* 2. *de Corde. p.* 130. & *ab* Hipp *p.* 81. 47. 98. 14. 101. 31 & 102. 4. i Epictet. *cap* 63. *p.* 45. & Gaſpar Bachot, *lib.* 4. *cap.* 10. *de errorib popul. p.* 446. *Sic è diverſo, in Tabula* Cebetis, *mulier ſucci plena & robuſto corpore* ἐγκρατεια καλεῖται. *p.* 33. k Th. à Kempis, *de Imit. Chr. lib.* 1. *c.* 22. *p.* 47 l Suet. 4. n°. 58.

ſar-

m *ſarcina damnoſa* eſt, immò *n* *venefica*; ſed *animum lætum* in *o* *poſtriđie ſibi præparent* *p* *Platonica cænâ*. Sic *q* *Eudemus* V. S. cibo & potu parcis, exercitio, & *vino rubro tenui*, lienis morbum depulit.

Sic *r* *Laomedon* curſibus & labore *lienem* ſuum ità ſubegit, ut in perniciſſimum *ſ* *dolichodromum* evaſerit. Sic denique *t* *Straton*, in Olympicis, *ſplenem* tumidum ità maceravit, ut *Olympionices*, vice plus unâ, fuerit renunciatus. Indè fit ut ab ipſis *u* *Comico*, & *x* *Veterinario* decantetur *ambulatio lieni optima*; & id ipſum *millies* inculcetur ab *y* *Hippocrate*. Sed ambulationem vehementem, *cane pejus & angue*, lienoſus declinet, *ſtatim à paſtu*, utì prudenter atque peritè monent *z* *Haly Abbas*, & *a* *Alex. Benedict.* atque *b* *Lucas Tozzus*.

m Petrarcha *de lauto victu lib* 1. *Dialog* 18. *p.* 15. *Vid & lib.* 2. *Dialog.* 108. *p* 195. *n* Philo *de Mundi Opificio p.* 37. *Vid.* Horat. 2. *Sat.* 2. *v.* 76. *& Eruditiſſ.* Adr. Alemann. *in Hipp. de flatib. Text.* 21. 22. *&* 23. *atque* Joſeph. Quercet. *Diætetic fol.* 119. *o* Ecclеſ. 31. *v.* 20. *p* Plut. *Tom* 2. 127 *A.* *q* Hipp. *p.* 367. 17. *r* Plut *T.* 1 848. *D.* *ſ* *Vid.* Mercur. *de Arte Gymn. lib.* 2. *p* 76. *t* Ælian. *V. H.* 4. 15. *p.* 424. *u* Plaut. *Curc. Act.* 2. *Sc.* 1. *v.* 29. *x* Abſyrto, *p.* 140. *&* 41. *y* *Pag.* 182. 48. 203. 32. *&* 43. 204. 26. *&* 32. *z* *Practices lib.* 7. *cap.* 40. *fol. verſô* 150. *a* *Lib.* 17. *cap.* 5. *p.* 634. *b* *De Morbor. cauſ. p.* 166. *Sic* Hippocrat. *p.* 26. 4.

Th. XXI.

Pharmacia deinceps *lienoſis* pharmaca ſuppeditet, non *minorativa*, ſed *a* *mochlica*, hoc eſt *mole parva*, ſed *effectu magna*, quibus ſeroſa colluvies acriùs concitata, fæcem omnem ſicciorem largiùs proluat, & *Augia* velutì *b* *cloacas* pleniùs repurget. Si verò quidpiam adhuc glutinoſi, tartareíque viſceribus tenaciùs hæſerit, id omne molliatur, tergeatur, & expurgetur frequentibus *c* *clyſmis*, (quibus *d* balani intercalentur) *atque e diureticis, hydroticiſque*, reclamante licèt *Amato f Luſitano*, qui *g* *Galenum* ſuas in partes pertrahit. Sed *Gal.* aliter *h* *alibi*. Diſſentit igitur à ſe ipſo; & iſthæc *Galeni* pugnantia, nec *i* *Amat. Luſit.*

a Hipp. 153. 36. 204. 6. 393. 47. 454. 24. *Vid* Jul Palmar. *de Morb. contag. l.* 2. *c.* 3. *p.* 122. Heurn. *Meth.* 2. *cap* 20. *p.* 180. *ubì feſtivum Pythagoræ dicterium eſt in* Splenicos; *&* Sebaſt. Piſſin. *de Cordis Palpit. l.* 2. *c.* 5. *p.* 187. *b* Senec. *de morte Claud. Cæſ. p.* 165. *Vid.* Homer. *Schol. Il.* B. *n°.* 136. *&* A. *n°.* 671. *&* 697. Theocrit. *Idyll.* 25 *p* 594. Hygin. *Fab.* 30. Senec. *Herc. Fur. v.* 248. Lucian *p.* 474. Pauſan. *lib* 5. *p.* 288. Q. Smyrn. 6. *v.* 232. *&* Tzetz *Chil.* 1. 38. *v.* 497. *& Chil.* 2. *n°.* 36. *v.* 278. *c* Hipp. 203. 44. *d* Hipp. 153. 36. *e* Hipp. 182. 50. *&* 183. 9. *&* Gal. *T.* 4. *p.* 211. 49. *atque* Sanctor. *in Art. Parv. p.* 359 *f* Cent. 6. *Curat.* 39. *p.* 594. *g* *Tom.* 4. *p.* 180. 50. *h* *Tom. ſcilicèt* 5. *p.* 514. *Vid. hic Theſ.* *n°.* *i* *Ibid. Cent.* 6.

nec

nec *k Bric. Bauder.* attenderunt, ſicùt apprimè præſtitit *l J. H. Pulverinus.* Eâ igitur in re, ipiis *ἱππιάτροις* rudior eſt Amatus; *diureticis* enim atque *hydroticis* paſſim utuntur *mulomedici*, apud *m Abſyrtum.* Quin etiam hoc ſeculo, Nobiliſſ. *n Markam*, atque *o Solleyſel.* Lacti autem *aſinino*, & ejus *ſero*, gloria prima venit apud *p Hipp.* atque *q Meſuæum*; *urinæ* verò *humanæ*, apud *r Avic. ſ Aponenſem*, & *t Pedemont.* atque *u Zacutum*; & quidem meritò, ſcatet enim *urina x particulis tenuiſſimis* & *agillimis*, quæ *viverræ inſtar* vel *invia* permeant, & *lienalis tartari nexum* vel arctiorem feliciter *diſnectunt.* Nulla quippè machina potior eſt, ad *ſales fixos evehendos*, atque *diſſlandos*, quàm ſal Urinæ, *volatili* prægnans *perniciſſimo.* Quid enim *vividiori energiâ* in ſalem agat, quàm *y Salinum*, ſpiculis inſtructum analogis corpori ſolvendo ſalino-fixo.

Hîc igitur verè *Sal ſalem curat*, ſicuti *z Paracelſus* ſcienter profert. Nos itaque immeritò prorſùs, *a W. Gabelchoverus* allatrat, dùm *urinam potulentam* diris devovet.

N°. 2. *Urinæ* porrò, non *Medicos* duntaxàt, ſed & *Mechanicos* uſus, *vel ab ipſis Artium atque Medicinæ cunabulis*, innotuiſſe liquet ex *b Herodoti* hiſtoriâ lepidâ; nec-non ex *c Hipp. d Dioſcor. e Suet. f Gal g Athen. h Iſidoro*, & *i G. Agricolâ.* Nuſquàm igitur *de urina* primævi Scriptores habendi ſunt vel *Untzer.* vel *Helmont.* vel *Croll.* vel *Barletus*, vel *Faber*, vel *Glaſerus* vel *Lemery.* Minùs adhùc recentiſſ. quique perfrictæ frontis, & decocti pudoris *ciniflones*, qui *Majorum inventa* ſibi ſumere nequaquàm erubeſcunt.

N°. 3. Nuſquàm interim excludantur *k anodyna* atque *hypnotica*, quò feri dentati feritas infringatur, & blandus ille ſopor, *Deorum hominúmque l mentes ex æquo deliniens*, *m* mulciber obrepat, ac ipſos fluctus, *fervidè licèt depræliantes*, *imperiò premat*; adjutrice ſibi *n Anemotide Minervâ*, jure tunc eodem à *lienoſis*,

k Prax. Med. c. 67. p. 668. *l Prax. cap. 75 p. 627. & 628.* *m Pag. 140. & 141.* *n Oper. in 4°. cap. 64. p. 106.* *o Cap. 135. p 459.* *p Pag. 128. 10. & 153. 35.* *q Cap. 9. Simpl. Med. p. 33.* *r Lib 2. Tr. 2. cap. 725. p. 392.* *ſ Differ. 158. p. 213. H.* *t Fol. verſò 51.* *u Tom. 1. p. 378.* *x Vide hîc* Epimetra Chym. *y* Nath. Hodges, *p. 53. de peſte.* *z Tom. 1. p. 447.* *a Cent. 5.*

Obſ. 100. p. 225. *b Lib 2. cap. 3. p 129.* *c Pag. 215. 11. 254 36. & 274. 44.* *d Lib. 2. cap. 99* *e Lib 8 cap. 23.* *f Tom. 2. p. 136. & Tom. 4. p. 254.* *g Lib. 11. cap. 10. p. 484.* *h In* Lotii *etymo.* *i Lib. 7 & 12. de Re Metall p. 186. & 457.* *k* D. Beckherus *Micr. p 35. & 46.* & Matth. Tilling. *in ſalutis anchorâ ſacrâ. cap. 20. p. 474.* *l Iliad. 14 v. 233.* & Orph. *hymnor. p. 179.* *m* Ἀμειδὸδοτ@, μειλίχιός τε, Melleus & ſuavis, *ſive* placidus *atque* tranquillus. Iliad B. *v. 19.* & Heſiod. Θεογ. *v. 763.* *n* De Minervis 5. *videſis* Tull. 3. *de Nat. Deor. n°. 23.* Clem. Alex. *Admon. ad Gent p. 17.* & Jul. Firmic. Matern. *de erroribus profan. Relig. p 20. & 21. De hac verò ſingulatim*, Pauſan. *l. 4. p. 284.* Alex. ab Alex. *lib. 3. cap. 22. p. 810.* & Rhodig. *l. 20. cap. 19. p. 1122.* ⟶

ac è q *Lycurgo*, & à p *Pericle* ſalutis ſuæ cognomentô deco-randa.

o Harpocrat. p. 336. & Suid. atque Magn. Etymol. in ὑγεία Ἀθηνᾶ. p. 164. p Plut. T. 1. p. 160. C. *Vid.* Hymn. Orph. *in* ὑγείαν.

Th. XXII.

Chirurgia demùm tota ſit naturæ benè agentis *imitatrix*, & *auxiliatrix*; perperàm verò ſe gerentis *ſpeculatrix* quidem ſed *emendatrix*. Segnes igitur, vel è nare ſiniſtrâ, vel ex ano ſanguinis eruptiones concitet atque promoveat; Idque vel *naribus fodicatis*; vel *affricto podice*, vel *hirudinibus* margini ejus admotis, vel ſcalpellô, vel torfice demùm, *uti Pariſiis obtinet*, peritáque fert a *Ant Chalmetai* Chirurgia. Sic è contrariò ſanguinis impetus *effrænes*, ſuis è b *directo cucurbitulis* atque *ſtypticis* Chirurgus *infrænet* atque comprimat. Aliàs verò, *in plethoricis*, otiante naturâ, c *ſiniſtram tundat cubiti venam*, ſic enim fluxum è nare ſiniſtrâ, *lienoſis ſalutarem*, felix imitaturus eſt, idque citra *baſilica* præ *medianâ*, vel *cephalicâ*, electionem anxiam. Naturæ ſiquidem emiſſariô largô, κατ' ἴξιν, ubivis paratô, ſeroſa colluvies ex æquo profluit, uti ſagaciter, ex *Hipp. Gal. atque Trall.* d *Antonius Maria Venuſtus* obſervat. Sed hîc e *Trincavellius* tranſverſus agitur, dùm fibrarum *rectitudinem* illam ceu *fabulam* deridet. Rectiùs certè, & *ad naturæ normam*, f Hollerius *ſingula dirigit*, experientiæ ductu. Immò g *Helmont.* ut-ut *Hipp.* oſor phænomenis illam conſonam eſſe profitetur ore rotundo. Abundè igitur eſt, venam inciſiſſe in cubiti *ſiniſtro flexu*. Quorſùm ergo *Græcos*, *Arabas* & *Barbaros* venulis vel *digitorum*, vel *aurium*, ſecandis, religio vetus addixit h? Apage nænias aniles, ne talibus offuciis fucus ullus nobis fiat.

a Pag. 292 & 293 Edit. 1644. Vide Lacunæ Epitom. p. 152. è Gal. 5. in Epid. 6. & Rhodii Analecta. p. 56.
b Gal. T. 2. p. 24. & 278.
c Hipp. 182. 50. & 204. 108. Gal. Iſaacius, Briſſot. Joh. Manard Farentin. Mercur. Valleſ. Jacot. Duret. Horſt. Rulandus, Moræus, Hautin. &c. Vid. ſingula in Nicol. Monardum *de V. S. fol.* 6. & Periochen Galenicam *Cratonis p.* 267.
d *Conſil, Medicor. p.* 94.
e *Lib.* 8. *c.* 12. *p.* 250.
f *Comm. in Coac. p.* 646.
g *Pag.* 228 *n°* 59.
h Aurel. *p.* 414. Gal *T.* 1. *p.* 144. & 4. *p.* 24. Oribas. *p.* 508. Aët. *p.* 639. Trallian. *p.* 266. Paul. *p.* 474. & 567. Serapion. *p.* 72. Nonus *p.* 214. Avicenn. *p.* 212. & 792. Rhaſis *p.* 255. Albucaſis *p.* 179. Actuar. *p.* 194. Joh. de Mediolano, *Schol. ſuæ Salernit. p.* 103. Meſuæus *fol.* 207. Haly Abbas *de Feb. p.* 170. Savonarola *p.* 185. Herculan. *fol.* 151. *A.* Philonius *de Feb. fol.* 176. M. de Gradib. *p.* 56. Zerbis *fol.* 156. Fr. de Pedemont *p.* 51. Montuus *p.* 143. Valles. *contr. p.* 328. Capivacc. *p.* 753. Ch. à Vega. *p* 378. Ruland. *p.* 11. Valverda *p.* 274. Bouſſuet. *p.* 193. Gourmelen. *p.* 124. Mercat. *p.* 336. Maſſar. *p* 400. Leonus *p.* 953. Rudius *p.* 77. Perdulcis *p.* 771. Pulverin *p.* 627. Sylvatic. *contr. p.* 209. Joh. Colle *p.* 302. Fr. Joël. *p* 58. B. Bauderon. *p.* 667. Feynei. *p.* 515. Zacut. *T.* 1. *p.* 92. Hautin. *p.* 255. Olivar. de Perres. *p.* 835. & W. Gabelchover. *p.* 236. *atque* Riedlin. *p.* 454.

Eheu,

Eheu, quanta ſuperſtitio Gentium? Quid ſi redivivi *Chryſippus*, *Medius*, *Ariſtogenes*, & *Eraſiſtratus*, qui nullas unquàm venas reſolvére, ſed omnem prorſus phlebotomiam ab arte Medicâ proſcripſerunt. *i* Quid ſi ferreô ſomnô ſuô ſolveretur *Citienſis k Appollonius*; qui V. S. à *ſplenicis* nominatim ſuſtulit? Quantis quæſo ſibilis iſtæc *erudita quinque pectora* Nepotes ſuos conſcinderent?

i Gal. T. 4. p. 37. 29.
k Aurelian. 3. *Chron.* 4. p. 414.

No. 2°. *Chirurgia* deinceps, ubì ſeroſa colluvies exundat, & mole ſuâ ventrem infimum *l attollit*, totam *molem* illam *aquarum* ſuâ *m paracenteſi* deprimat; ſed nuſquàm omiſſo præſagio ſupremi diſcriminis quod impendet, ubi ſcilicèt æger ità *ſtat inter n ſaxum ſacrúmque*, & res ipſa in *cuſpide ferri ſita o eſt*. Nam è *compunctis* quotuſquiſque eſt, qui *mortis p laqueos* eluctetur? Si quis enim evaſerit, evadit *fati ope*, *q* non Medici. Hîc igitur *ratio r moras adferat*, & *inſcitiæ fiduciam auferat*. Ægros ſiquidem *acû punctos* vel intricat ſyncope; vel illaqueat dyſpnoea, aſthma, & orthopnoea, ac ipſa tandem apnoea, quæ totius ærumnæ clauſula fit extrema, quâ *corpus morti traditur in ſ eſcam*.

l Aſcite *mirum*, Herculan. *in Avicenn. de Febr. p.* 222.
m Hipp. 183. 39. Gal T. 4. 388.
n Plaut. *Capt. Act.* 3. *Sc.* 4. *v.* 84.
o Iliad. K. *v.* 173. Lucian. *p.* 680. *D.*

No. 3°. Sed iſtæc profectò, quæ ſunt operæ multæ, & ſagacitatis exquiſitæ, omittenda forent, ſi modò vel ægrorum mollities, vel Chriſtianorum pietas nos nuſquàm abſterreret à Gentilitio more lienem vel *urendi*, vel *verberandi*, vel eximendi *t*.

p Hipp *p.* 204. 5.
q Auſon. *Epigr.* 75. *v.* 2.

Abſit itaque ut *ægro inſonti*, tótque jam ſymptomatis dolorificis obvio, *inuramus Stigma s*, & quidem *eſcharis octo* vel *decem*, ut apud Gentes obtinuit. *u Threiciis x* itaque *notis* Medicus iſte *y Leproſus* compungendus eſt, qui, *vel hoc ſeculo*, talia Stigmata

r Thucydid. *lib.* 2. *p.* 126. & Hipp. *ejus propemodum æqualis p.* 19. *v.* 40.

ſ Cyrill. *Hieroſol. Catech* XII. *p.* 111. *B.* *t* Hipp. 98. 10. 200. 44. 202. 46. 203. 34. 204. 24. Plin. XI 37. Aurel. 3. *Chr.* 4. Seren. *cap.* 22. Abſyrt. *Veter.* 1. 40. *p.* 140. & 141. Aët. *p.* 643. Trall. 8. 13. *cui lien uſtus barbariem olet.* Ægin. 6. 48 Albucaſis 1. 31. Avicenn. 3. *Fen* 16. *Tr.* 1. *cap.* 7. J. M. de Gradibns *p.* 286. Alex. Bened. 18. 19. Paracelſ. *T.* 1. *p.* 353. Cardan. *T.* 3. *p.* 172. Mercur. *Præl. p.* 634. Capiv. *p* 753. Aquap. *Op. Chir.* 51. Roſſet. *de P. Caſ. p.* 323. Maſſar. *lib.* 3. 17. Saxon. 3. *Panth. M. cap.* 36. Ballon. *Eph.* 2. *p.* 251. *ubi lien τῷ δεῖνι ſaucio ſalubriter exemtus eſt, ut in Ephem. Germ.* 1673. *Obſ.* 165. *p.* 109. & *Anno.* 1684. *Obſ.* 195. *p.* 379. Bauhin. *p.* 143. Severin. *C.* 43. Zacch. *p.* 688. Camerar. *p.* 372. Riol. 2. 23. Bartholinus; *paſſim in Cent.* Highmor. *p.* 65. Velſchius *Obſ.* 57. Diemerb. *p.* 87. Lindan. *p.* 67. Rhod. *p.* 443. *nec-non ὁ Πάνυ* Sam. Bochart. *de An. Sacr. p.* 182. *u* Hippocr. 198. 10. 200. 44. 202. 46. 203. 34. & 204. 24. *x* Cic. *Offic.* 2. *n°.* 7. *y* Lazarus *eſt Meyſſonnierus*, *lib.* 4. *cap.* 5. *p.* 287. *cujus talis æger*, Patiens *merito vocatur*, Nam plus quàm morbus torquet eum Medicus. Joh. Owenus *lib.* 1°. *Epigr.* 44.

lienoſis ſuis inſcribere ſuſtinet. Abſit pariter, ut Spirantibus ægris vel *Contundamus* exta, veluti *x* *ſuſtuario* dignis; vel *incidamus* præcordia, & *Herophili* more, vel *a* *Eraſiſtrati*, ſalutis humanæ, præſidem Artem, non ſolùm peſtem alicui, ſed hanc peſtilentiſſimam inferamus *b*.

N°. 4. Comicorum igitur eſto *c* *arte ludicrâ* mimorum atque ludionum, ſed non *arte d magiſtrâ* *e* *Pæonis* atque *f* *Chironis*; *g* *Machaonis* atque *h* *Podaliry* τὸν σπλῆνα ἐκβαλεῖν, *lienem ejicere*, ſeu exſectum *adjicere*, ἀποβαλεῖν γὰρ fert Scholiaſtes *i*.

N°. 5. Longè optatius cum ægrotantium teneritudine, & noſtrâ miſeratione comparatum foret, ſi modò *Pyrrhus* excitaretur à mortuis, *lienis k atterendi gratiâ*, pedis ſui dextri vel blandiori contactu. Id enim *apud nos* tantæ eſt fidei, ac *l* *Icterum* ab Hungariæ Regibus diſcuti; *Dæmonas* vel ab *Hiſpaniar.* *m* Monarchis, vel à *n* *Tobia*, vel ab *o* *Eleazaro* *p* fugari: cæcos, claudos, & mancos à *q* *Veſpaſiano* & ab *q* *Adriano* ſanari: *Leproſos* oſculo mundari *r* *B. Martini*: ipſos denique functos vitâ vel *ſ* *carmina fundere*, móxque tenebris reddi; vel per *t* *Simonem Magum*, *Apollonium*ve *Tyaneum* plenè *u* *reviviſcere*.

N°. 6. Lienoſorum inſuper eo nomine dolenda ſunt fata quòd Archigenis *x* & Andromachi *ſplenia* ſint virtute caſſa; Quòd *y* Plinii Secundi *z* Empiricíque Marcelli *ſplenes* è ſpirantibus beſtiis educti; & confeſtim *a* *admoti*, tepore ſint *irrito*: quòd *b* Joh. Beguini *ſal Planeticus*; uti nec alter ille *c* H. à Mynſicht,

x *Quid ſit* *diſce* à Polybio, Cic. Liv. Ju. Cæl. Cælio, *atq;* Rosino. *a* Celſ. *Proœm. lib.* 1. *p.* 7. Tertull *de Anim. cap.* 10. *p.* 312. & *cap.* 25. *p.* 328. Gal. *demùm id* rectè *profert*, *T.* 1. *p.* 145. *v.* 2. & 3. *b* *Vid.* Celſ. *ibid. p.* 11. & Valeſc. de Taranta, *l.* 5. *c.* 9. *p.* 448. *c* Plaut. *Aulular. Act.* 4. *Sc.* 3 *v.* 3. *d* Æn. 8. *v.* 442. *e* Iliad. E. *v.* 401. & 899. Odyſſ. Δ. *verſ.* 232. Æſchyl. *ſuppl. v.* 1071. *f* Iliad. Δ. *v.* 219. & Λ. *v.* 831. Orph. *Argon. v.* 375. Pindar. *paſſim*, *ſed Pyth.* 3. *fuſé.* Sophocles, *Trachin. v.* 725. Apollon. Rhod. *Argon.* 1. *v.* 554. 2. *v.* 1244. & 4. *v.* 812. *g* & *h* Iliad. B. *v.* 239. Xenoph. *de Venat. p.* 974. Coint. Y1 *v.* 459. *i* *In Ariſtoph. Cereal. Prolog. v.* 3. *p.* 764. *k* Plin. 7. 2. *p.* 138. 43. Plut. *T.* 2. *p.* 384. Alex. ab Alex. *lib.* 3. *p.* 699. & 4. *p.* 1202. Camerar. *H. ſubciſ. Cent.* 3. *cap.* 42 *p.* 143. G. à Reies, Q. 24 *n°.* 4. *p.* 155. & *n°.* 31. *p.* 163. *l* Laur. *de Str. l.* 1. *c.* 4. *p.* 8. & 9. *m* G. à Reies, Q. 24. *n°.* 5. *p.* 155. & Q. 28. *n°.* 23. *p.* 203. *n* Tobiæ 6. *v* 7. & Zonar. *Annal.* 1. *p.* 102. *o* Joſeph. *Antiq. Jud.* 8. 2. *p.* 257. G. *p* *Perindè ſcilicèt ac Galli cantu*, exterriti cedunt: *Prudent. Cathemer. v.* 49. & 40. *p.* 4. *q* Sueton. 8. *n°.* 7. Tacit. *Hiſt.* 4. *n°.* 81. Ælius Spartian. *in Adr. n°.* 25. *r* Sulpic. Sever. *in* B. *M. vitâ cap.* 19. *p.* 463. *ſ* Phlegon. *de reb. mirab. cap.* 3. *p.* 36. *t* Hegeſipp. *lib.* 3. *cap.* 2. *p.* 29. *u* Philoſtr. *Apoll* 4. 16. *p.* 206. & Euſeb. *in Hierocl. p.* 460. Vopiſc. *in Aurel. n°.* 24. *atque* Photius *Bibl. n°.* xliv. *p.* 30. & H. Cornel. Agrippa, *occult. Phil. lib.* 1. *cap.* 70. *p.* 91. & *lib.* 3. *cap.* 42. *p.* 306. *x* Aët. *Tetrab.* 3. *Serm.* 2. *cap.* 11. *y* *Lib.* 2. *de Re Med. p.* 180. *z* *De Med. p.* 126. *a* *Immò* Splenes eſtos *in pretio fuiſſe liquet e* Plin. 28. 14. *p.* 701. & Athen. 3. 17. *p.* 96. *atque* Ren. Moræo, *p.* 784. *de Valet. conſerv.* *b* *Chym. lib.* 2. *p.* 347. *c* *Sect.* 11. *p.* 189.

nihil

nihil minùs ſit quàm *ſplenicus*: quòd *exhilarans* [d] *antidotus* Saporis primi, ad *Meſuæum uſque devoluta*, nihil *Jovialis* præ ſe ferat: quòd *album* Fr. Rueï [e] *corallium*, Jovi quidem Phœbóque ſacrum ſit, *lienoſis* autem pura puta fraudatio. Quòd [f] Brendelii *aurum potabile*, merum ſit *opinabile*: quod unctiones *Angeli* [g] *Salæ*; & *Turquetti Angelica* [h] *grana* nihil *Angelici* ſpirent: quòd [i] *phænigmi* Ἀρχιάτρȣ [k] Conſtantini Porphyrog. & [l] *antidota Myrepſi*, effectibus inania ſint: quòd Scribonii denique [m] Largi, Theodorique [n] Priſciani *malagmata* ſilices ocyùs mollitura ſint, quàm *ſcirrhos* [o] *lienis* eliquatura. [p] *Celſus* ergò deridendum ſeſe propinat, dùm *malagmatis ſui* ſupercilio elatus, præcipit ut *ſex tantùm horis* adhibeatur, *ne* diuturniori morâ *lienem* univerſè *conſumat*.

N°. 7. Agyrtarum igitur eſto futilibus iſtis, *nec effundi dignis*, ineſcare homines. Nos enim candidos animâ dedecet *lienoſos* ſpe vanâ lactare: Hinc itaque commenta procùl de *Aſplenio* déque chalybis aquâ.

Gerris quippè gerrarum adnumeramus, quæ [q] *Vitruvius* [r] *Dioſcor*, [ſ] *Plin.* [t] *Gal.* [u] *L. Apuleius* [x] *Aët.* & [y] *Ægineta* à Cretibus, *lingua* [z] *mendaci*, ſuper *aſplenio* mutuati ſunt, & quos demiror notulas non ditaſſe *Cl.* [a] *Mangeti* ad Schroderum.

[d] *Ipſum antidotum accipere eſt à* Gabr. Droyno & Ph. Guiberto; *qui illud* Seculi 12. Meſuæo *ſubduxerunt. lib.* 2. *de cap ægrit. cap.* 25. *fol. verſo* 207. Ternos *verò* Sapores, *è medio circiter ſeculo* 3°. *ad* 4. *exiens*, *diſcere eſt è* Jul. Capitol. Euſeb. Eunap. Hieronymo, Marcellino, Claudiano, Zoſimo, Sozomeno, Theodoreto, S. Apollinari, Agathiâ, Herm. Contracto, Cedreno, Glyca, Zonara, *atque* Nicephoro Cal. ſti, *è quibus hauſerunt* Cuſpinian. Turſelin, Cal. is, Cluver. Petav. Guthberl. Matthias, Labbæus, Godæus *&* J. le Sueur. [e] *Lib.* 2. *de Gemm. cap.* 19. *p.* 57. *& A.* B. de Boot, *lib.* 2. *de Gemm. cap.* 154. *p.* 396. *Imò ambobus iſtis ſplendidiùs mentitur* Alb. Magn *p.* 147. *de Virtutib. Lapidum* [f] *Chymic. diſc.* 2. *p.* 153. [g] *Ternarii Bezoardicor. p.* 506. [h] *Syntagm. cap.* 11. *p.* 299. [i] *Vid.* Aurel. Gal. Aët. Æginet. Brunfelſ. Gorr. Foës, Renod. *atque* Caſtellum Brunonis. [k] Noni *ſcilicèt de Morb curat. cap.* 188 *p.* 215. [l] *Oper p.* 400. *&* 414. [m] *Cap* 103. *p* 135. *ubì* Joh. Rhod. *emendator emendandus eſt ipſe p.* 326. [n] *Lib.* 2. *ad Timoth. p.* 305. [o] *Nam contumaces perſtant & indomiti*, lapidis inſtar, *Aret. Diut.* 1. *cap.* 11. *p.* 82. [p] *Lib.* 5. *cap.* 18. *n°.* 4. *p.* 251. [q] *Lib.* 1. *cap* 4. *p.* 27. [r] *Lib.* 3 *cap* 151. [ſ] *Lib.* 27. *cap.* 5. *p.* 664. [t] *Tom.* 2. *p* 77. [u] *De Virt. herbar. p.* 217. [x] *Tetrab.* 3. *ſerm.* 2. *cap.* 11. *p.* 642. [y] *Lib.* 7. *cap.* 1 *p.* 615. *Videſis* Ruell. *p* 567. Dorſten. *fol. verſ.* 264. Matthiol. *p.* 519. Dalecamp *T* 2. *p.* 113. Nerian. *fol. verſ.* 16. Dodon. *p.* 468. Lobel. *Adv. p.* 360. Bauhin. *T.* 3. *p.* 750. *atque* Renod. *Edit. in* 4°. *p.* 256. *Nec-non coronidis ergò* G. Sall. du Bartas, Hebdomados *mirificæ*, diem tertium. [z] Tit *cap.* 1. *v.* 12 *ex* Epimenide, *utì me docuit* Epiphan. *adv. hæres. l.* 1. *Tom.* 3, *p.* 362. *Sic apud* Callimach. *hymn. in Jovem. v.* 8, *& in Epigr. Gr. lib.* 3. *p.* 369. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦςαι. *Vide* Grot. *in Epiſt. Paul. Tom.* 3. *p.* 999. [a] *Pag.* 480.

Inane rurſùs atque vanum eſt quadrupedes profiteri apud *fabros b ferrarios* eſſe *c avicularum* inſtar, *liene* vel *exili*, vel *nullo*, quum aquam illam ne primoribus labris attingant, utpote vel ab ipſis longè ſemotam; vel obviam quidem, ſed quæ vel fuſcedine & ſpurcitie ſuâ, brutas illas animantes fugatura ſit; vel acido & auſtero *nidore Martis* abactura, hoc eſt vitriolicis ſuis effluviis, *nares odoras d laceſſentibus* ab omni linctu planè deterritura.

N°. 80. Nugis itaque valêre juſſis, quales inſuper narrat *e H. C. Agrippa*, cordati cordatos colamus, & quæ *ſeris f ab annis*, compererunt lienoſis eſſe proficua, prudentes & pii revocemus ad praxin, quò, *dirigente nos dexterâ Dei*, felix ubique rerum exitus obtingat.

b Celſ. *lib.* 4. *cap.* 9. *p.* 215. *à quo tanquàm ab impuro fonte*, ſordida defluxit, *ad varios affectus* aqua ferraria, *ad* Plin. *ſcilicèt lib.* 28. *cap.* 16. *p.* 107. *ad* Aurel. 3. *Chron. cap.* 4. *p.* 416. *ad* Aët. *Tetrab.* 3. *Serm.* 2. *cap.* 11. *p.* 641. *ad* Trall. *lib.* 8. *cap.* 13. *p.* 272. *ad* Avicenn. *lib.* 1. *Fen* 2. *Doctr.* 2. *cap.* 16. *p.* 108. *ad* M. de Gradibus, *cap.* 10. *p.* 284. *ad* H. Montuum *lib.* 3. *cap.* 32. *p.* 146. *ad* Joh. P. Pernumiæ, *Therap.* 6. *fol.* 102. *ad* D. A. ab Altomari, *p.* 565. *ad* Claudin. *in App. ad ingr. p.* 399. *ad* B. Cæſium, *lib.* 5. *de Miner. p.* 621. *&* *ad* Olivar. de Serres *p.* 835. *c* Plin. *lib.* 11. *cap.* 3. *p.* 282 21. Cælius, *lib.* 4. *cap.* 18. *p.* 208. Jul. Cæſ. Scaliger, *Hiſt. Anim.* 2. *p.* 247. C. Piſo, *Sect.* 1. *p.* 43. *Vide hîc luculentiſſ. teſtes alios quaternos, Theſ.* 1. *n°.* 2. *d Vide hîc Theſ. n°.* 2°. Theophraſt. *p.* 441. *atque* Lucret. *lib.* 4. *v.* 88. *&* 674. *nec non lib.* 6. *v.* 778. *&* 792. *e Occult. Phil. lib.* 1. *cap.* 51. *p.* 60. *f* Per varios uſus artem experientia fecit, Exemplo monſtrante viam. *Manil.* 1. *Aſtronom. v.* 61.

F I N I S.

Ἐ'ΠΙ'ΜΕΤΡΑ

Viriliter impugnanda.

Jactis meis, ***Neotericorum ductu***, Medicinæ fundamentis, methodum ipſorum ſingulares vulgandi Tractatus ubique locorum gloriabar. Sed **Rev. Par.** Majores noſtros, *eâ in re*, longè ſuperiores mihi ceſſit in ***Phyſicis***, ***Patholog. Semeiot. Diætetic. Pharmaceut.*** atque ***Chirurg.*** Res itaque, *ceu novas*, jactabam, cor v. g. ſaliens priùs eſſe punctum, quàm muſculoſum, auritum, pyramidale, cavernoſum, valvulis clusum, vaſis irriguum privatis, publicíſque, ſepto diſcluſum, & ſanguinis demùm officinam, atque ità hepar nuſquàm eſſe Ἰκμαλέον, *humoris gratioſi fontem.* Ab illo inſuper ſaliente puncto geminos protendi canales, nomine celebratos foraminis ovalis atque rotundi, illóſque poſt partum illicò cludi. Arterias quoque binas, ſed venam unicam, embryonis umbilicum pertundere, & placentam ſibi pinſere. Meconium interìm in inteſtinis congeri; pulmones verò atque diaphragma otiari; ſed arterias ſingulas, atque ità umbilicales moveri: Nobis autem natis ambientem in pulmones impelli, imò unà cum aſſumtis in ventriculum ingeri. Chylum pariter à ventriculo in inteſtina trudi, & ab ipſis in Vaſa.

Vaſa iſtæc lacteas eſſe venas, quæ chylum contrudunt in confluentem ſuum, ínque thoracicum ductum, valvulis inſignem. Sanguinem exindè confici in corde, & in tubos diffundi, ternis, quaterníſve tunicis conflatos. Nervos autem filis tenuiſſimis nexos eſſe, nec-non mutuis plexibus irretiri, arteriis irrigari, trochleâ quandoque duci, atque reduci, gangliô muniri, in itinere durari, & multifida congerie, intra vertebras, præſertim intra ſacram, ſtipari.

Cerebri ventriculos anteriores, ciſternas eſſe lymphæ, à ſpiritibus ſecretæ; & exindè, juxta ſepti perlucidi parietes, ſúbque cerebri teſtudine, in choanam, ínque pituitariam glandulam perpetìm ſtillare. Ventriculo autem tertio, *fornicis vice*,

nates

nates eſſe, atque teſtes, cum ſuo proceſſu fibroſo. Illi verò fornici conarion incubare, neque adeò ventriculum tertium à quarto ſecludere; ſed id à membranulâ fieri niveâ atque pulpoſâ, cui vermiformis apophyſis volutatione ſeſe affricat. Nervos opticos non eſſe cavos, ſed arteriarum nuſquàm exortes, ab internâ carotide per retinam ramuloſæ, in ambitu vitreæ tunicæ, ad araneam uſque.

Duram matrem, & ejus ſinus, arteriis pariter irrigari, perviis in calvâm; Aurium cerumen, tympanum, & labyrinthum, lacrymarum quoque colliciás, nec non ſalivæ ductus, unà cum glandulis lacrymalibus, paroticis, atque maxillaribus. Pulmoni lobos competere quinque. Pericardium autem diaphragmatis nerveo circulo ſemper adnecti, nec unquàm cordis includere conum. Oeſophagum verò diaphragmatis circulum illum pertundere nunquàm, nec inteſtinum colon tenuibus inteſtinis inferius eſſe, ſed illa hemicyclô ſuô complecti.

Veſiculas ſeminales, maſculas quidem eſſe favis apum ſimiles; fæmineas verò hydatidum inſtar. Tubas uteri ſinuoſas eſſe, ac utrinque, ab ipſo diaboli morſu, in uterum pervias.

Dentes denique rebar, in fœtuum alveolis recèns detectos eſſe, ſicùt in adultis oſſa ſeſamoidea, ad ſingulos digitorum flexus, tendinum ope indivulſorum, atque pertuſorum.

Iſtæc, è *ſexcentis paucula*, vel noviſſimis Scriptoribus, vel ipſi *Rev. Par.* lubens tribuerem, nî mihi altùm inclamaſſet, parce, *filî*, vel *Neotericos*, vel *me* inventorem laudare: In te ſiquidem *Veterum querùli Manes* inſurgerent, & monimentis illorum mihi patefactis, *Veritatem ipſam*, tanquàm in ſpeculum licuit intueri. *Doctior* exindè, ſed non *inflatior*, humilis petivi nunquid pariter tot alia, quæ recèns puteô eruta accepi, *ſeculô priora* forent; V. g. de ſanguine in arteriis ſeroſiori; vivaciori tamen; in Venis autem craſſiori, atque ſegniori? de vaſis capillaribus? de illorum commiſſuris? de ſanguinis in eas influxu? de bile aquoſiori, vel oleoſiori? de ſanguine ſereſcente? de ſudore naturaliter nullo? de muco ventriculi & inteſtinorum? de acrimoniâ acidâ vel muriaticâ? de frigore acri & urente? de nive cauſticâ? de effervescentiâ & fermento calcis, muſti, acidorum, fimi, paſtæ & bilis atræ? de venâ cavâ aortæ ſuccuba?

de

de pulmonum plexibus atque tomento? de corde irarum ſulphureo atque fervido fonte? de eâdem irâ, *ferinâ licèt*, ſolibus excocta atque miti? de ſtomacho viſceribus, *ceu prunis*, circumdato? de chylωſi per modum elixationis atque fermenti? de pori bilarii inſertione geminâ? de ureterum in veſicam ingreſſu, tunicas inter? de urethra varia pro ſexu? de ſphincteribus veſicæ, recti, & œſophagi? de muſculis, venis, arteriis, & nervis, ſectione tranſverſâ brevioribus utrinque? de nervis oculorum motoriis, in vultum & dentes ſupernos diffuſis? de opticis unitis? de axibus viſoriis? de viſione erroneâ? vel in ebriis, vel oculorum altero depreſſiori? de *pupillâ mobili*? & luminis acceſſu vel receſſu *ſtrictiori*? *latiori*? de noxâ ipſius à nive? & à luce poſt tenebras? vel è contrà? de oculis per noctem radioſis? de iiſdem igneis inſimul & aqueis? de viâ ab ipſis in nares? & à naribus in os? de embryone per aquam explorando? de fæminarum Ovis? de irritis illis, Venere nulla? de fœtu in ovo? è ſemine paterno? de pororum ejus ſymmetriâ ſalutiferâ, vel ametriâ morbificâ? de poris illis ſalubriter *ſpiritu*? morboſè *ſerô* turgidulis? de vacuo igitur in ipſis nullo? ſicut nec uſpiam ſub Sole? de corpore ſub Lunâ ſimplici nullo? de aëre ſubtiliſſimo, & elaſtico? ac omnia pervadente? atque replente? de atomis *Leucippi* fictitiis? de pororum varietate ſtupendâ? de particulis analogis? lævibus? rotundis? acutis? rigidis? aſperis? mucronatis? anguloſis? triquetris? quadratis? pentagonis? &c. de miſtorum jugibus effluviis? de partium attractione nullâ? de ipſarum facultatibus chimæricis? de fide ſenſibus vel adimenda? vel adhibenda? de brutorum animâ vel nullâ? vel duplici? de mirificâ tandem ſpirantium omnium compage *αὐτομάτως* mobili, *virtute motûs, ipſi ab artifice primitùs impreſſi*? *ἀκολουθίᾳ τέ τινι, καὶ διαδοχῇ κινήσεως ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς* &c. Omnem porrò de pectore meo præconceptam mentem revulſurus, *Par. Rev.* plurima me docuit, è *Veterum Placitis*, de animi callo, & ſectarum *ſcabie*, atque *ſervitute*, quâ ſectis addicti, *leproſa ſunt mancipia*, alii alios inficientes, & Civitatem proditur lubentius, quàm ullum *Elleborum* admiſſuri, quô *dematur* ipſis *mentis gratiſſimus error*.

Iſtæc autem articulatim ubi hiſce oculis percepi Veteribus innotuiſſe,

notuiſſe, depulſus fui à priori mente fallaci; & *in ſaniorem* nec-non *Antiquis æquiorem* traductus fui, mirabundúſque exclamavi; *Papæ*! An igitur Majores noſtri tanti fuêre viri? Immò, regeſſit *Parens*, quia meditatione *rationem* excolebant; ſenſus verò ſubigebant *experientiâ*; & cruribus iſtis incedebant ad Phyſicen indagandam, florentibus Scholis *Cnidia*, *Coa*, *Rhodia* & *Alexandrina*.

Singulatim autem, *& æmulo ſtudio*, Anatomen promoverunt *Democritus*; *Euryphon*, *Meliſſus*, *Hippocrates*, *Theſſalus*, *Draco*, *Polybus*, *Apollonius*, *Dexippus*, *Pliſtonicus*, *Ariſtoteles*, *Herophilus*, *Eraſiſtratus*, *Quintus*, *Sabinus*, *Satyrus*, *Eudemus*, *Martianus*, *Lycus*, *Marinus*, *Aſclepiades*, *Ruffus*, *Soranus*, *Pelops*, atque *Numerianus*.

Illorum autem ductu *Galenus* Anatomen Romæ, *in Pacis Templo*, fidelis docuit, coram *Severo Coſ. Paulo Prætore*, *Flavio Boëtho Conſulari*, atque *Barbaro*, Cæſaris Avunculo; nec-non Medicis omnigenis & æmulis, *Empiricis*, *Methodicis* & *Rationalibus*; Philoſophis item *Platonicis*, *Peripateticis*, *Stoïcis*, *Academicis*, *Epicureis* atque *Scepticis*.

Homines autem præter *Sexcentos*, quos vel *unus Herophilus* incîdit, viris iſtis primævis, brutæ animantes, *munificentia Principum*, ad manus erant omnigenæ. Sic elephantum *Galenus* diſſectum vidit, & *os* ex ejus *corde* ſibi repoſuit, ſicutì *Parens* è cervis, damis & tauris; *à ſe exemta*, conſervat.

Exindè porrò Medici tanti Anatomen conſecuti ſunt quam hodie *Comparatam* vocitant; & quæ nos fugit innumeros. Quinimò *Pneumaticen* alteram Anatomen adminiſtrarunt flatu in meningas impulſo, in bronchia, in uteri tubas, nec-non, *ſeculô noviſſimô*, in venas. Illâ autem induſtriâ, [vel ante Fabricium de *venarum oſtiolis* ſcriptorem] *valvulas* detexêre *venarum*, ſpiritu nimirùm permeante à *graciliori* venæ parte in *craſſiorem*, ſed non econtrà, *valvulæ* repulſû.

Speciatim rurſùs, nervos recurrentes incidebant, arterias verò caroticas, axillares, pulmonales, crurales, & umbilicales ligabant nodis ſtrictis, laxíſve.

Brutis plagas & vulnera infligebant, ſymptomatum obſervandorum ergó. *Nervorum* autem & *arteriarum punctiones* longè *graviores* eſſe notabant *ſectione tranſverſâ*. Exindè *Ἰνίῳ punctô* mortem longè citio-

citiorem inferebant, quàm ipſo *corde revulſo*, victimas enim viderunt, *corde nullo*, aufugiſſe.

Spiritûs quoque attendendi gratiâ modò *veſicam* vel ori, vel naribus, vel pectori leviter pertuſo adaptabant; modò autem, ſterno reducto, *pulmones* inflabant, quò ſpiritum naturalem æmularentur.

Nec ſecantibus duntaxat inſtrumentis uſi ſunt, uti nos, ſed ſtylis inſuper planis, capitatis, buxeis, æreis, argenteis, ferreis, atque ſtanneis. Acubus item, hamíſque pertuſis, volſellis, tubulis atque ſpongiis.

Animalia quoque paſcere noverant, & tribus horis à paſtu *chyloſeωs* opus attendere.

Animalibus præterea ſitibundis, *& affatim bibentibus*, aſperam arteriam, *inter bibendum*, confeſtim incidebant, quò explorarent nùm potûs quippiam in pulmones influeret?

Recluſo etiam pectore vaſa cordis *quaterna majora* arctè ſtringebant, experiundi gratiâ, quid noxæ pateretur animal, ceſſante cordis influxu, & irradiatione.

Artem quoque callebant viſcera carne denudandi, vaſorum noſcendorum & ſiccandorum ergó.

Sceletos denique compingere ſciebant, quos moris erat, *in Alexandrina Schola*, initiatos Medicinæ docêre. Quid plura? Eò ſagacitatis provecti ſunt, ut *Ova viginti*, vel *plura*, uni vel alteri gallinæ ſubſtraverint incubanda, quò unius quotidie aperti analogiâ, *hominis in Ovo formati* primordia atque progreſſus addiſcerent.

Sic *equas*, *canes*, *aſinas*, *vaccas*, *capras* & *oves*, Venere recèns uſas, *exenterabant*, quò deprehenderent quid ſeminis ad fœtum effingendum remanſiſſet.

Ohe, *ohe*, jam ſatis eſt *Veterum faſtidioſis*! Totus interim obſtupeſco, dùm irretortis oculis talia contemplor: & nî *lectione decies repetita* mentem meam obfirmaſſem, *faſcinatos* mihi crederem *ocellos*, conſcios certè ſuperbæ ſcriptionis, quâ ſeculum *ſplendidè mendax*, iſtæc inventa genuinis viris detrahere non pudet.

Sed evanido ſtupore meo, & animis jam collectis, ad *Pathologica* deflexi, rogitans nùm etiam, ante ſeculum, innotuiſſent variolæ, ſcorbutus, peſtis ἀπύρετος, Venerea lues, arthritis vaga atque deſultoria, nec non dolor vel *periodicus* capitis, ocu-

 lorum,

lorum, inteſtinorum, &c. vel *erraticus* dentium, clavorum, articulorum, atque cicatricum, ad inſtantem vel boream, vel nivem, vel grandinem?

Pariter quæſivi de hydrocephalo interno, externoque; de epilepſia ab aura ſontica vel pedis extremi; de paralyſi poſt inſultus epilepticos, vel colicam atrocem, colica ceſſante? de lacrymali fiſtula, de gutta ſerena, de cæcitate repentina, *ſed fugaci*; de ſurditate, pariter ſubita, *ſed brevi*? de temporibus ſauciatis & convulſis in oppoſita parte; de hæmodia, de aphthis, de calculo ſub lingua, de meliceride ad ejus *frænulum*? de pectoris hydrope, atque pericardii? de crudis pulmonum tuberculis & hydatidibus? de cruditate acida & nidoroſa? de diabete, de renum ulcere ſerpente vel in lumbos, vel in alvum? de lumbricis latis, de aſcaridibus? de hyperſarcωſi in urethra? de uteri fluore albo? deque ipſius hydrope atque calculo? de carcinomate & carbunculo? de partibus demùm ſphacelatis & ſponte deciduis? Immò de oſſibus adultorum cereis atque flexilibus? Et cùm iſtorum ne *umbram* quidem Majores attigiſſe mihi ſtultè fingerem, *corpus ipſum* apud eos reperi.

In *Semëiotica* vix dignatus ſum inquirere. Jam pridem enim mihi compertum eſt, quàm ſeduli fuerint *primævi Medici* in attendendis ægrorum decubitu, ſpiritu, pulſu, voce, ſomno, vigilia, oculis demùm & mente. Quàm acres inſuper fuerint in morbis explorandis è *partium ſitu*, *ex actione læſa*, è *doloris ſpecie*, è *ſymptomatis propriis*, & *ex ipſis excretis*.

Sic eoſdem in *Diæteticis* ad minutias uſque ſedulos noveram. Singulatim verò *Hipp.* didiceram *ſedulitate tanta*, quanta *temporum intercapedine*, Medicos hodiernos prævertere ſuis obſervationibus de aëre, locis & aquis; de temporibus anni, & mutationibus eorum vel ſtatis, vel erraticis; de ſolſtitiis & æquinoxiis; de noviluniis & pleniluniis; de Caniculæ & Virgiliarum ortu & occaſu. Speciatim de ſonoris, & ſilentibus Eteſiis, Aquilone & Auſtro. At quotuſquiſque, *Parens inſit*, noſtrorum Medicorum eſt, non dicam è *gregariis*, ſed è *primipilis*; è *diobolaribus*, ſed è *principibus*; è *Jalemi familia*, ſed ex ipſo vel *redivivo Æſculapii germine*, qui ad iſtæc animum advortat? Ipſos itaque dedecet

cet ſeſe ſuper Græcos efferre. *Secum habitent, & noſcant quàm ſint ſupellectili curta.*

Pharmaciam quod attinet, antiquiſſimam illam eſſe vel in Scholis didici, *Homerica* quippe carmina *Thonem*, Medicum inſimul & Regem, altè cantant, cui præ manibus ſint Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

Sic Medicos univerſè πολυφαρμάκους canit *Homerus*, non una *varietate ſimplicium affluentes*, ſed & *miſtorum arte fœcundos*, ſingulatim verò *Pæonem* celebrat, Medicum Deorum, *Chironem* & *Æſculapium*; *Machaonem* atque *Podalirium*. Immò *Patroclum* & *Achillem*.

Sic aliàs quædam ſubauſcultavi de *Strapide*, de *Agenoride*, de *Melampo*, de *Japyge*; quin-imò de *Iſide*, de *Dione*, de *Latona*, de *Diana*, de *Medea*, de *Agameda*, de *Polydamna*, de *Helena* tandem & *Circe* ſcientibus poteſtates herbarum, atque miſturas.

Chirurgiam pariter apprimè ſubodorabar longè primævam fuiſſe, ſed mihi latebat an olim adhibita fuiſſent pyrotica, hirudines, & cucurbitæ? Venæ ſectio & arteriotómia? Embryulca & odontagræ? Trepanum & paracenteſis? Cyſtotomia & celotomia? Ἀκρωτηριασμὸς deinum & ἀρθρεμβολισμός.

At ſuper ſingulis iſtis mirificam ac induſtriam Græcorum methodum exoſculatus ſum, illáque meos oculos exſatiavi. Et jam certè dubiis vacuus; *ſed Veterum incenſus amore*, pedem efferebam ab inſtitutione paterna, cùm ecce ſubiit animum *ſcrupulus unus & alter*, quos præſumſeram mihi nunquàm exemtum iri. Subridens itaque *Patri*, ab ipſo, vel *jocosè* petivi, an igitur, qui videris *Ætatis Priſcæ* cultor tantus, mihi cederes, *vel ſaltem ante Generationem unam & alteram*, ſanguinis *Transfuſionem*, *Circuitúmve*? Is renidens, conticuit quidem, ſed aperto confeſtim *Libavio*, *virum* mihi ob oculos *vegetum* poſuit, è cujus *arteria fiſſa*, tubulis intermediis, *ſanguis in ægrotantis effœti traductus eſt arterias, pariter recluſas.*

Sanguinei verò *circuitûs* inventorem præconio multo *Hippocratem* extollit. I. quia corpus humanum *circulo* paſſim comparat.

II. Quia jugem ſanguinis motum identidem inculcat, *ab internis ad externa*, & ediverſo; hoc eſt, à centro ad circumferentiam, & econtra.

 III. Quia

III. Quia motum illum τὴν περίοδον, *circuitionem* nominatim vocitat.

IV. Quia motus illius *genuinum principium* aſſignat, *cordis* nempe *ſcatebras*, è quibus ſanguis quoquoverſùm impetu ſalit.

V. Quia *ſingulas* deducit *arterias* ab uno *corde*, quod ipſi arteriarum matrix eſt, & radicatio unica.

VI. Quia illarum *amplitudinem* ad cordis baſin, maximam eſſe patefacit, unà cum *venæ cavæ trunco*, quem inibi *capaciſſimum* monſtrat.

VII. Quia *valvularum* cordis *artificium* & *uſum*, ſagaci mente detegit, ſuis *flatûs* & *aquæ* in illas injectionibus.

VIII. Quia circuitionis illius *proſpera* & *adverſa*, ex æquo retegit. *Hippocrateus* enim nativus ille fluxus atque refluxus, non modò *nutrimentum* & *vitam* corpori largitur, & *animo conſulit*, mentem ſanam conſervans in corpore ſano, ſed ediverſo, circuitûs illius *remora* quævis, obſtructæ parti continuò *noxia fit*. Sanguinis enim illius *portio quædam ſiſtitur omninò*: quædam verò *ſegniùs movetur*: & quædam demùm *celeriùs effluit*. Ubique autem quò *ſtagnantior*, eò *nocentior*. Singulatim verò profert *Hipp.* ſanguinis motu hîc vel illîc præpedito, primùm *arteriam attolli*, vi circuitus in obicem impingentis: ſecundò *partem ſtupêre*, *pulmonem anhelare*, *cor palpitare*, *vocem deficere*, *hominem convelli*, & extingui. *Sanguinis* verò *motu lentiori* ſenſus hebeſcere; *rapidiori* demùm & *incondito* mentem ipſam in *delirium* traduci.

IX. Quia ſanguineæ circuitioni alveos excavat, illi quippe *arterias inducit*, quibus ceu *rivis* atque *fluviis* membrorum compages irrigetur.

X. Quia luculentas *vaſorum commiſſuras* atque *communiones* ubique ſtatuit, per quas reciprocus ille motus feliciter perennet, haud ſecùs ac, *inquit*, intra vaſa, *tubulis infernis*, *ſuper eodem plano*, *inter ſe commiſſa reciprocat liquor*: *Uno* etenim illorum *impleto*, implentur & alia, *depleto* deplentur.

XI. Quia mirificam circulationem illam lepidiſſima comparatione colluſtrat. Illi quippe *fluviorum inſomnia* limpidè, placidéque fluentium, *naturalem* denotant ſanguinis periodum; largiùs autem excurrentium, circuitum loquuntur *adauctum*; parciùs ve-

rò

rò labentium, periodum teſtantur *minutam*. Sic rurſùs, *in ſomnis*, aſtra ferri extra ſuos orbes, *pura* quidem atque *rutilantia*, ſanitatem monſtrant, qua circuitûs beneficio, & nutritionis gratia, purum & ſincerum alimentum è vaſis excidit, & allabitur ad partes: *opaca* verò & *nigra ſidera* morbum ex adverſo portendant, utpote ſanguinis impuri motum atteſtantia.

XII. Quia pituitam ſingulatim in venas ingerit, quâ *frigidior*, *craſſiorque* ſanguis protinùs ſegnior fit, atqueità, ad illius recurſum, tamdiu *reſilire cor* atque *concuti*, donec *calidioris*, *tenuioríſque* ſanguinis fluento, *algidus* ille, *craſſúſque* ceſſator in reliquam maſſam abripiatur.

XIII. Quia oppoſito phænomeno rem ipſam apertius declarat, periodum ſcilicèt illam per febres *celeriorem* atque *vegetiorem* prorſùs eſſe; præ ſanguinis nimirùm *tenuitate* atque *volubilitate* maximis. Et exindè, ſagaciter elicit ſanguinem vel *ex ſe*, vel *ab aſſumtis*, febriliter exaltatum, ità moveri atque diffundi, ut remedio ſit morbis à pituitâ. Sic inſuper ſanguinem illum *ſtatarium*, peritè notat, *ſtagnatione ſua diuturniori*, adeò concreſcere & adhæreſcere ut nequeat ab alterius impetu vel *extrudi*, vel *perfringi*; atque ità, *circuitu* repreſſo, mortem repentinam inferre. Immò rurſùm alibi pronunciat *areſcente ſanguine hominem emori*, hoc eſt, ut id ipſum aliter inculcat, *ſiccatis naturæ humanæ fontibus & fluviis, vitam inferentibus, hominem perire.*

Iſtis tandem grave ſuperpondium *Parens* adjecit, quò firmiùs ſtabiliret genuinam illam *Hipp.* fuiſſe mentem: nec fucum ullum mihi factum eſſe. Digitô nempè *Hippocratis* æmulum mihi monſtravit, qui *ſanguinei motus ambitum reſciſſurus*, Hippocratis quidem de corde, *ſanguinis fonte*, metaphoram recipit, ſed invido & maligno in *Hipp.* animo: regerit enim, *nomine viri ex invidentia ſuppreſſo*, fieri non poſſe, ut quippiam *reſluat in cor*, utpote ſanguinis *fontem*, quia ſcilicèt flumina repugnat ſuam in originem relabi. Ἐκ τῆς καρδίας ἐποχετεύεται αἷμα ἐς τὰς φλέβας, ἐς ἣν τὴν καρδίαν οὐκ ἄλλοθεν· αὕτη γάρ ἐστιν ἀρχὴ καὶ πηγὴ τοῦ αἵματος, ἡ ὑποδοχὴ πρώτη.

Ponderis autem iſtæc ratio tanti fuit, ut *Hippocrateam* ſanguinis periodum, *ſuper exactas Generationes LXII.* ſufflaminaverit. Sed tandem, *benigniore Phœbo Medicinam colluſtrante*, Cremonenſis *Columbus* illuxit, qui toti Literatorum Orbi, *Veterem* illum microcoſmi

Euri-

Euripum erecto deſignavit indice, idque *luſtris* haùd ità *multis*, poſt novos macrocoſmi tractus, ab altero Genuenſi *Columbo* Hiſpanis detectos. Sic nimirùm in fatis erat ut *Columbus* uterque *Scientias* inſimul & *Hiſpanias* ſuîs inventîs locupletarent.

Cremonensîs porrò demonſtrationem *Cæſalpinus* & *Arantius* A. 1569. & 1587. multa luce perfuderunt. Sublimi quippe mentis impetu meditati ſunt, I°. è cordis quatuor majoribus vaſis, *duo* ſanguinem *in cor invehere*; alia verò, pariter *duo*, ſanguinem *è corde evehere*.

II°. Attenderunt ſeduli *vaſorum capacitatem*, & exindè conjecerunt tantum ſanguinis *una expelli ſyſtole*; quantum *priori diaſtole exceptum* eſt.

III. Fines rationis egredi ſanguinis *ubertatem* illam, ab uno pulmone raro & levi *totam* abſumi.

IV. *Valvulas* notarunt ità *obverſas* ut vaſa intromittentia nihil *educant*; educentia verò nihil *intromittant*.

V. Anaſtomωſes profeſſi ſunt *arteriam* inter pulmonalem atque *venam* cognominem.

VI. *Pulſantem* ſenſerunt pulmonis *arteriam*; illius autem *venam* altè *quietam*.

VII. Ratiocinia denique ſua experimento fulciverunt *vena tumentis inter ligamen & extrema*; & ex iſtis *phænomenis cunctis*, velut è *Tripode ſacro*, pronunciarunt ſanguinem *pulmonis* exceptum *arteria, in venam illius, per anaſtomωſes ingeri, quò influat in cor ſiniſtrum & in Aortam.* Atque ſic tuti fidique concluſerunt *perpetuum quemdam motum eſſe ex vena cava, per cor & pulmones in Aortam*, & ſanguinis trajectionem illam *è dextro cordis ventriculo per pulmones in ſiniſtrum ejuſdem ventriculum proprio & luculentiſſimo* CIRCULATIONIS nomine deſignarunt.

Ubi itaque tot *ſcrupuli* mihi ſunt exemti, *indolentem* certè & *alacrem*, è Muſeo paterno pedem extuli, quò me traducerem *à libris*, meas *ad prunas* atque *fornaces*, myſteriorum naturæ ſcrutandorum ergó. Et quia *Sales omnigeni*, hìc ità ſonorè decantantur, totus illorum deſiderio flagrabam. Illis itaque non ſolùm *volatilibus* eliciendis, ſed & *eſſentialibus* atque *fixis* totus incubui.

I.ùm itaque *raphanum ruſticanum* elegi, *volatili* prægnantem. Illius

lius in fruſta conciſi ℥xxiv indidi cucurbitæ, gradatímque, per horas decem, *igne arenæ*, ſpiritûs eduxi ℥xv. quibus olei ʒi innatavit, dùm aliud inſuper oleum *Sed præparcum*, parietibus cucurbitæ, & alembici, atque recipientis adhæſit, quod ponderare nequivi.

Capitis mortui nigerrimi fuerunt ℥iv. Perierunt igitur è toto ℥v. Caput iſtud in alkool redegi, & per lixivium, *quod inter exhalandum odorem fudit vel ammoniacum vel urin:*, elicui ſalis fixi griſei ʒiß. Quùm itaque ne gry quidem *ſalis volatilis*, ſub forma ſalina prodiiſſet, *Reverendúſque Parens* me doceret, ſe *nulla folia aromatica*, *nullósve flores*, ut-ut odoros, nec in *Occitania*, neque *Pariſiis*, reperîſſe unquam, è quibus *ſal. vol.* prodiiſſet ullus, *formâ ſalis*, ad *Indicam Theam* provocavi, cujus ℥xij, igne arenæ, & è cucurbita, à ſexta mat. in tertiam pomer. ſtillavi. Prodierunt *aquæ* & *ſulphuris liquidioris* ℥iv. *Sulphuris craſſi*, & ceruminis aurium æmuli ℥j. Capitis mortui fuerunt ℥vj. Periit igitur de toto ℥j.

Reſumſi Theæ, *ſed pulveratæ* ℥xij. & à 5. mat. in 3. igne lento; à 3.ª in 10.am violentiſſ. è cucurbita, *per arenam*, prodierunt 1°. aq. albida; 2°. flavus vapor; 3°. ſpir. vol. rubei ℥ivß. ſuphur. ℥x. Capit. mort. fuerunt ℥ivß. Perierunt ʒxiv.

Tertiò demùm indidi *retortæ* pulveris Theæ præſtantiſſ. ℥xij. Exierunt Spir. ℥ivß. ſulphur. è recipiente ℥iß. ſulphur. è collo retortæ craſſiſſimi ʒiß. Caput mortuum fuit ℥v. præciſé. Perierunt ʒviß.

E ternis deſtillationibus iſtis reliquum caput mortuum fuit ℥xvß, è quibus reſtitit *ſalis fixi griſei* ʒiß.

Sed cùm iſthîc ne mica quidem *ſalis volatilis* comparuiſſet, *hordei integri* ℔ij. retortæ commiſi, & emanarunt ſpiritus ℥xj. ſulphur. ʒxiij. Ex avena verò, *pariter ſtillata*, ſpir. emiſſæ ſunt ℥xij. ſulphur. ʒj. ſuper *uncias duas*.

Sed huc uſque ne *atomus* quidem *ſalis ulla* præ oculis meis *volitavit*, atque ità *tritici* ℥xxx. è retorta ſtillavi, & ſpir. prolicui, *purpurei planè*, ℥xvj. Olei fœtidiſſ & glutinoſiſſ. neſcio quantum: Ità enim tenaciter vaſis adhæſit, ut id arte nulla ponderare quiverim. Caput mortuum fuit ℥ix, *recèns ab igne*; ſed pulveratum pependit ℥ixß. pondus enim, *utì ſolet*, acceſſit ab

aëris madore. Sed hîc rurſùs *ſalinas atomos* deprehendi *volitaſſe nullas.*

Lubuit itaque *Turcici Còffé*, in pollen redacti, ℥xij. cucurbitæ indere, è quibus à 6 mat. in 12. nihil propulſum eſt, niſi Vapor, 1.ùm albus, 2.ùm flavus atque ſulphureus. Horâ tandem xij, *ſal plurimus* apparuit in alembico, *ſed citò liqueſcens.* Horâ 1.ª vapor ſulphureus uberrimus, qui tertiâ deſiit. Vaſis recluſis ponderavi ſpir. ℥iv. ſulph. ℥iiß. cap. mort. ℥iij. Perierunt è toto ℥iiß.

Pulveris Coffé *uncias* iterùm *duodecim* igni vehementiori, horâ 6. mat. ſubjeci, *intra cucurbit*: eod. igne arenæ. Horâ 9. *ſal* iterùm in alembico viſus eſt, ſed *ſolutus continuò.* Spir. fuerunt ℥ivß. ſulphur. ℥ij. capit. mort. ℥iij. Perierunt plenè ℥iiß.

Tertiò demùm *pulverati Coſſé* ℥xij. per retortam urſi, & ſpir. expuli ℥ivß. ſulphur. ℥ij. Cap. mort. ℥iij. Perierunt iterùm ℥iiß.

E tribus illis deſtillationibus, fuêre mihi capitis mortui ℥ix, è quibus nonniſi ʒiß. *ſalis fixi* educta eſt.

Sales eſſentiales quod attinet, ipſe non paravi, quoniam plurimos illos *Rev. Par.* mihi ſuppeditavit, *Pariſiis* à ſe paratos è parietar. ex ulmar. è card. bened. ex abſinth. ex acetos &c. quos ſingulos miris laudibus effert.

Sic innumeros adhuc reſiduos habet *ſales fixos* è tamariſco, è vite, è ruta, è filice, è rubo, è verbena, ex hyperico, ex herba kali, ex ebulo, è fabar. ſiliquis, &c. & univerſè me docuit ſe longè uberiorem illum prolicuiſſe è plantis calidis, quàm è frigidis; ídque ſingulatim ubì æſtas retorrida fuit, & minimè pluvia. Vulgò autem ex *unciis*, cinerum *viginti*, remanent ſalis fixi ℥iij, vel iv. rariùs v. vel vj.

Sales inſuper animalium *volatiles & fixos* complures mihi ceſſit *Rev. Par.* 1.ùm vulgares è viperis, ex ebore, è cornu cervi. 2.ùm è bile bubula, quæ deſtillata ad ℥xxiv. per alembic. ipſi ceſſit phlegm. inſulſi, & inodori ℥xx. Olei & ſal. vol ℥j. ſal. fixi ℥i.

Proceſſu aliquoties iterato, diſcrimen reperit aliquod prout bilis fuit vel æſtiva, vel hyemalis, vel recens, vel vetuſta.

Sic ex ℥xx. *nigri cineris* oleti, eduxit *ſalis griſei* tenacíſque ℥ß. & ex iiſdem *cineribus* iterùm ad *albedinem* calcinatis, dragmam

ſalis

ſalis integram excepit, *albi quidem*, ſed tenacis adhuc, nec pelliculam, niſi ſerò ducentis. Sunt igitur ʒv. ſalis fixi, è cinerum ℥xx.

Hîc porrò nullæ formantur cryſtalli. At urinæ humanæ *ſal fixus* egregias format cryſtallos, *ſalis ſaturni penitùs æmulas*, & quidem magnâ copiâ, nam è cinerum ℥xviij. *Cryſtalla* concreſcunt ad ʒvj; alterius verò ſalis fixi, *ſed citra cryſtallos*, ℥iv.

Doctrinæ illius explorandæ gratiâ ſumſi Urinæ humanæ *libras quinquaginta*, quas igne arenæ, è cucurbita ſtillavi, & *ſal. vol.* mihi fuerunt plenè *duodecim unciæ*, ſpir. ℔i. Cap. mort. ℥xviij. quas intra retortam igne 4i. gradus ità compuli, ut rurſùm fuderint *ſalis vol.* ℥ii ß. cum ſulphure pauco, quod ponderare nequivi. Ex eodem denique *mortuo capite* lixiviato, & filtrato, manſerunt ſalis fixi ℥v. *Libris* itaque *decem urinæ*, ineſt ſalis fixi *uncia integra*.

Imò ipſi *ſalivæ* ſal fixus ineſt, ex illius enim ℥xx. *Rev. Par.* dragmas duas abſtraxit, quas ſibi conſervat.

Sic è *calculis humanis*, ad ℥xx. retortæ inditis, expulſæ ſunt *ſpiritus urinoſi*, & *ſal. vol.* ℥vj. ſulphuris fœtidiſſ. ℥ß. ſal. fixi ʒiij. Et illud *Rev. Par.* experimentum Regiæ & Illuſtriſſ. Societati Londinenſi ità arriſit, ut illud ſuis *Actis* inſerere dignata ſit, pag. 167. Edit. in 4°. A. 1674.

F I N I S.

Nobiliſſimo, Doctiſſimoque JUVENI,

D. D. CAROLO DRELINCURTIO,

Medicinæ Candidato, Præſtantiſſimi

D. D. CAROLI DRELINCURTII,

Regii olim in Galliis Medici, nunc verò Lugd. Profeſſorum Antiquiſſimi filio, nec-non alterius CAROLI DRELINCURTII, *optimi quondam ac diſertiſſimi apud Pariſienſes Paſtoris, Nepoti digniſſimo.*

Gaudia Caſtalides Repetito oſtendite plauſu
  Jungentes lætæ Carmina multa lyræ.
Ecce DRELINCURTUS ſtudioſæ gloria turbæ
  Qui modo dilectus Veſter Alumnus erat,
Præmia qui veſtro Retulit tot lauta Lycœo,
  Qui toties lauri cinctus honore fuit,
Quo nunquam vobis fuit olim charior ullus,
  Ipſius hîc Phœbi eſt nunc quoque factus amor;
Hunc veſtras artes puerum docuiſtis, adultum
  Edocuit genitor veſter Apollo ſuas,
Omnia jam penitus medicinæ abſcondita Novit,
  Et doctâ hac ſociis omnibus arte præit,
Hunc jam nulla fugit pars noſtri aut corporis humor;
  Quæ bona; quæ mala ſint, pharmaca nulla latent,
Herbarum Vires Docto jam pectore condit,
  Quæ prodeſſe homini quæve nocere valent,
Morborum adventus, progreſſus & exitus illi
  Affectus varii cunctaque ſigna patent,
Id cunctos hodie theſis hæc defenſa docebit,
  Et plauſu unanimi tota corona ſuo,

Objectis Reſponſa dabit ſic, ut fore cuncti
Hippocratem jurent hunc aliquando novum,
Nam ſi ex primitiis, juvenis doctiſſime, tota
Meſſis, & ex uno noſcitur ungue Leo,
Ex doctis theſibus ſis gentis quanta futurus
Gloria Pæoniæ quiſque videre poteſt,
Naturam ſi ſplenis enim varioſque receſſus
Hactenus ignotos cunctaque vaſa tenes,
Si triſtes retegis morbos, artemque revelas
Purgandi tantis viſcera noſtra malis,
Jam multoſque notas errores, priſca recenſque
Diſcipulos docuit, quos medicina ſuos,
Et cuncta hæc arcana tenes juvenilibus annis,
Doctores claros quæ latuere ſenes,
Quantus eris tandem, multos ubi juncta per annos
Doctrinæ praxis longus & uſus erit:
His ergo ſtudiis incumbere perge, tuâque
Egregias dotes ſedulitate fove,
Perge ſequi Patris illuſtris veſtigia, certus
Is tibi virtutis dux & honoris erit,
Sic ſocios tantum ſuperabis, lumine quantum
Sydereos ignes vincit Apollo tuus,
Sic cui mox dabitur doctoris laurea, tandem
Et Profeſſoris nomine dignus eris,
Sic qui clarus avi, Patris & qui nomine clarus,
Poſthac & proprio nomine clarus eris.
Atque ut avi, ſacro Pariſinos ore fideles
Qui docuit Chriſtum, fama perennis erit,
Utque Patris, quem nunc Academia noſtra Decanum
Suſpicit, haud unquàm eſt interiturus honos,
Sic quoque florebit tua ſemper gloria, tantos
Si vita & ſtudiis uſque ſequare viros.

J. R. V. D. M.

IN
DISPUTATIONEM ANATOMICO-PRACTICAM
INAUGURALEM,
DE
LIENOSIS,
A D
CAROLUM DRELINCURTIUM,
Magni Caroli, Profeſſoris Eruditiſſimi filium,
Theſiúmque Delineatorem induſtrium, &
Defenſorem acerrimum.

Splen ridere facit, quid dictum eſt Veriùs unquàm?
  Quorſùm igitur cunctis Ipſe probare ſtudes?
Qui ſupplex rogitat quicquid jam poſſidet *totum*
  Conſultò riſus nónne movêre putas?
Tu qui ſumma tenes Sophiæ faſtigia magnæ
  Quid *petis?* ulterior quis gradus eſſe poteſt?
Hoc ipſo à Doctis Doctor cenſeris & Ipſe,
  Sic Rem dudùm actam cernere quiſque valet.
Teſtes namque tibi quotquot laudantur ubique
  Et quæcunque aſtat *Turma coacta ſimul,*
Non illis varia, ut credis ſententia ceſſit,
  Aſt eadem unanimes pectore verba ferunt,

Omnes

Omnes id clamant, horum non diſcrepat ullus,
Et Te Doctorem tota Corona vocat.
Rideo nónne ergo jam partum ubi quæris honorem?
Cùm tibi Doctoris gloria cuncta Comes.
Inclyta Doctorum Proles, Sobolé ſque Piorum,
Doctores inter Doctor & Ipſe ſede.
Nec poſthac, Quæſo, Innumeras conſcribe cohortes,
Si quando verum mens ſtabilire tibi eſt.
Sat firmas ubi ais, ſic Drelincurtius Inquit,
Pro cunctis unus Magna Caterva: Pater.
Nec te unquàm tantum pigeat laudare Magiſtrum
Doctrinæ & Sophiæ ſis memor uſque ſuæ.
Æmula ſic virtus, Patris veſtigia ſervans
Immortale feret nomen ad aſtra tuum.

Pangebat Rotterod. D. T.

DE LA POTERIE M. D.

An. Sal. 1693.

Τῷ τῆς Δεξιωτάτης φύσεως Νεανίᾳ

ΚΑΡΟΛΩ ΔΡΕΛΙΓΚΟΥΡΤΙΩ

Ἰατρῷ μυηθέντι.

Παῖ μεγάλοιο Πατρὸς, μεγάλοιο καὶ Ἔκγονε Πάππου·
Γενναῖ' εὐκλειῶν ἐκ ΚΑΡΟΛΩΝ ΚΑΡΟΛΕ,
Παλλαδικοῖσιν ἅλις μαστοῖσι γάλακτος ἔπινες,
Καὶ Φοίβοιο θύραι προσκεκύνηνται ἅλις.
Εἰσελθεῖν τε ναὸν, σεμνόν θ' ἱερῆα γίνεσθαι,
Ἔμφυτος, ὡς κέντροις ὀξέσι, ζῆλος ἄγει.
Χειροτονοῦσί σε Μύσαι, ἐπινεύει καὶ Ἀπόλλων·
Συγχαίρει τε παρὼν εὔνοος ὄχλος ἅπας.
Σοῦ δ' ἐπικούρους θεραπευούσας τὲ νοσοῦντας
Θαυμάζων φιλέει χεῖρας Ἀλεξικάκους.

IDEM EIDEM.

Hactenus, O! magni ſpes unáque cura Parentis,
Digne Nepos, qualem cernere vellet Avus,
Ubere Palladio ſat ductum lactis: anhelum
Pectus Virginei Nectaris eſt ſaturum.
Ædis Apollineæ ſanctiſſima limina cultus
Aſſiduæque ſatis relligionis habent.
Poſt acta auſpiciis ſtipendia plena Paternis
(O! firma ingenii certáque fulcra Tui!)
Miſſio juſta Tibi curæ eſt: penetralia Phœbi
Ardor & ingenuus fervor inire facit.
Nativúſque vigor, ménſque irrorata Paterno
Candore, hùc planum currere cogit iter.
Ergo quo ſtudium, quo zelus provocat, inſtas;
Nec juvat ulteriùs continuiſſe gradum.

In-

Invehis in delubra pedes: Sacer Ordo cooptat:
Myſtarum votis annuit ipſe Deus.
Exiſtis Phœbi, Phœbo plaudente, ſacerdos,
Lætitiam reliquo teſtificante choro.
Auſpicium felix O quàm Tibi mittitur! Auctus
Ecce domum titulo ſplendidiore redis.
Te, modo privatum, nunc omnis turba ſalutat
Sacratum Phœbo (gloria quanta!) caput.
Jam tutelares averruncáſque malorum
Gratanti quivis excipit ore manus.
Queîs Juvenile Tuum ver ridet floribus, illos
Lætus habe; fructus plenior inde manet.
Plenior inde manet fructus: tantámque fovere
Spem, genii ſuadent omina fauſta Tui.
Certè calcar agunt exempla domeſtica; ſubdunt
Privati igniculos, inſtimulántque Lares.
Eſt aliquid, celebres oſtendere Avúmque Patrémque,
Et gentis titulos accumulare ſuæ.
Eſt aliquid, laudis ſudare in culmen Avitæ,
Pérque gradus Patrios in decus omne vehi.
Æmula mens per tanta Tuum veſtigia curſum
Dirigit, & facilem præparat ipſa viam.
Fallor? an ex unâ geminam ſic ſtirpe ſalutem
Humanum agnoſcat ſuſpiciátque genus:
Ponat & elogium hoc CAROLO CAROLISQUE; Medelæ
Sunt hi corporibus, mentibus Ille fuit.

JOANNES JENS.

Ad Clariſſimum Doctiſſimumque

D.D. CAROLUM DRELINCURTIUM

Theſes Medicas pro ſummis in ea facultate honoribus conſequendis propugnantem, & de univerſis objectionibus ipſi propoſitis ſumma cum ſapientiâ, & unanimi Senatus Academici cæterorumque Auditorum applauſu Triumphantem.

Ἐ Π Ι Χ Α Ρ Μ Α.

Quo decoraris, honos titulis jam ſplendet avitis,
Et virtute tui, CAROLE Docte, Patris:
Nunc propriis creſcens meritis hanc plauſibus urbem
Feſtivis complet, Palladiamque domum.
Me quoque vel primum tanta dulcedine tangi
Sentio: vix animo par fuit ante meo.
Sed quantò potior, quantoque valentior iſte
Affectus charo debet ineſſe Patri?
Fallor? an ardentem video votiſque faventem,
Dum ſpectator adeſt muneris ipſe ſui.
Fortunata dies, alboque notanda lapillo:
O multum Patriæ fauſta futura tuæ!
Nam tua doctrinæ Genitoris lumina jungens
Quo non jam poteris membra levare malo?
Jam ceſſet jactare ſuos Libitina triumphos,
Subdita jam planget legibus illa tuis.
Jam morbi terras fugiant, jam peſtis acerbæ
Sæva lues, fugiat jam quoque dirus hydrops:
Ipſe LIENOSUS vexare hypochondria ſuccus
Sanguineumque tenax claudere ceſſet iter.

Nam

Nam clauſtra hæc quocunque modo præcluſa patebunt
DRELINCURTIACA jam reſerata manu.
Cogetur fera Parca ſuis remanere ſepulchris,
Morſque ipſa in ſtygias victa recedet aquas.
Nam monſtra Alcides ut toto ſuſtulit orbe
Omnia, quantumvis illa tremenda forent.
Sic novus hic Pæan medicâ tam pollet in arte,
Quemlibet ut morbum poſſe fugare putem.
Hinc Phœbæa datur Doctoris laurea, at olim
Dignior ornabit forte corona caput.
Nam Pater ut clarus terris illuxit eadem,
Quâ Natus Medico naſcitur orbe, die.
Hinc mea ſpes omenque valet, quòd fama Paternæ
Æqualis, ſimiles hunc titulique manent.

ESAIAS ROUXEL

Gronovianæ Scholæ auditor.